

ပိာ်မုၢ်တဖၣ်အတၢ်လဲၤနီၤဖျါလၢတၢ်ဒူးတၢ်ယၤ,တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်,
ဒီးတၢ်ကမၣ်လၢတၢ်စံၣ်ညီၣ်တအိၣ်ဘၣ်လၢကီၢ်ပယီၤပူၤ

အိုးထီၣ်တလါ-

ပိၣ်မုၣ်တဖၣ်အတၢ်လဲၤဒိၣ်ဖျါလၢတၢ်ဒုးတၢ်ယၤ,တၢ်မုၣ်တၢ်ခုၣ်,
ဒီးတၢ်ကမၣ်လၢတၢ်စံၣ်ညီၣ်တအိၣ်ဘၣ်လၢကီၢ်ပယီၤပူၤ

လံာ်ဟံးဖျါအံၤထၢဖှိၣ်ဟံးဖှိၣ်ဝဲၣ်ပိၣ်မုၢ်လၢကီၢ်ပယီၤပူၤ(၂၉)ဂၤအတၢ်အိၣ်မူအဂ့ၢ်အကျိၤတဖၣ်-ပှၤလၢအကဲဘၣ်တၢ်ထံၣ်ရၢ
ကီၢ်သးပှၤယီၤဖိလၢတၢ်ကူၣ်ပူၤသ့ၣ်တဖၣ်. ိုးကလုာ်ၣ်ပိၣ်မုၢ်လၢအအိၣ်မူဘၣ်လၢစုကဲၤတၢ်သဘံၣ်ဘုၣ်ဟံၣ်ကဝီၤလၢ
ကညိကီၢ်စဲၣ်. ကၤခွၢ်ကီၢ်စဲၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လံာ်ဟံးဖျါအံၤသးန့ၣ်ထီၣ်အသးလၢ(AJAR)မၤတၢ်လီၤယုသ့ၣ်ညါဆူပိၣ်မုၢ်
လၢအတၢ်ဘၣ်တၢ်(၁၄၀)ဂၤလၢကီၢ်အူၣ်န့ၣ်န့ၣ်. ကီၢ်တံၤမိ-လုစံၤ. ိုးကီၢ်ပယီၤပူၤခိဖျါအသ့ဝဲၣ်တၢ်ပၣ်ယုၣ်မၤသကိးတၢ်,
တၢ်မၤအကျိၤအကျဲန့ၣ်လီၤ. လံာ်ဟံးဖျါအံၤဟံးဖျါထီၣ်ဝဲၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အခိၣ်သ့ၣ်လၢ(AJAR)အတၢ်လီၤယုသ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတ
ဖၣ်. ိုးအါတက့ၢ်ဘၣ်ထွဲဝဲၣ်ကီၢ်ပယီၤအဂ့ၢ်အကျိၤ. ိုးသ့ၣ်ညါစ့ၢ်ကိးဝဲလၢ(AJAR)အတၢ်ဟံးယုၣ်မၤသကိးတၢ်လၢတၢ်လီၤယု
သ့ၣ်ညါအကျိၤအကျဲတဖၣ်. ိုးဟ့ၣ်ထီၣ်စ့ၢ်ကိးတၢ်ထံၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢတၢ်ကမၤဘၣ်က့ၤတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၤ. တၢ်တီၤတၢ်
တြၢ, ိုးတၢ်ဟ့ၣ်ဆၢက့ၤတၢ်အလုၢ်အပူၤတဖၣ်ဆူပိၣ်မုၢ်လၢအအိၣ်မူတၢ်လၢတၢ်ဂဲၤပျုၢ်ဂဲၤဆးအပူၤလၢကီၢ်ပယီၤပူၤတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

(AJAR)အဲၣ်ဃံးဘျုးဘၣ်(IDRC)ဃံးယူရပၤကီၢ်စၢဖှိၣ်(European Union)လၢအဝဲသ့ၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤသးလၢတၢ်မၤတၢ်လီၤ
ယုသ့ၣ်ညါတဘျီအံၤ. ိုးတကးဃံးဘၣ်ကရၢပှၤမၤလိတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်ကိးဂၤန့ၣ်လီၤ.

လံာ်ဟံးဖျါအံၤဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ယုၣ်အိၣ်ဆူ “ညါထီၣ်ထူ”. မ့ၢ်ပှၤတကၤလၢဂဲၤပျုၢ်ဂဲၤဆးကတိၤန့ၣ်ခဲးတၢ်လၢအပှၤကလုာ်အဂီၢ်လၢတၢ်
သ့ၣ်ညါသးအပူၤဃံးဟံးတၢ်ကွၢ်လံာ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ. မိအဝဲအိၣ်ဘုၣ်ဃံးမံၣ်လၢခရံၣ်ပူၤမုၢ်မုၢ်ခုၣ်ခုၣ်တက့ၢ်. လံာ်အံၤတၢ်ဟ့ၣ်
ယုၣ်စ့ၢ်ကိးအိၣ်ဆူပိၣ်မုၢ်ကိးဂၤလၢအဟ့ၣ်လီၤတၢ်အသးဃံးပၣ်ယုၣ်လၢတၢ်မၤတၢ်လီၤယုသ့ၣ်ညါဘျီဝဲအံၤအယိန့ၣ်လီၤ.

ပိတ်မုတ်လၢအိတ်မူတၢ်လၢတၢ်ဂဲၤပျၢ်ဂဲၤဆးပူၤတဖၣ်

■ ကီၢ်ပယီၤပူၤ
ကၢၣ်ပိတ်မုတ်
ဆါနါ
ၤၤၤၤၤၤ
ၤၤၤၤၤၤ
ၤၤၤၤၤၤ
ၤၤၤၤၤၤ
ၤၤၤၤၤၤ
ၤၤၤၤၤၤ
ၤၤၤၤၤၤ

■ ကညီ
ထုထု
ထုထု
မုတ်ၤ
ညါဘျၢ
ညါဆၢၣ်
ညါထီၣ်ထု
ညါဆံး
ဖိဖိ
ဖိဖိ
တၢၤသု

■ ဝုၢ်တကူၣ်
ခိၣ်ခိၣ်အု
န့ၣ်န့ၣ်
ခါမံၤမံၤခါ
မၤမၤအု
န့ၣ်မိလဲၤ
ဆါမၤ
မိမိမိ
သၤန့ၣ်
သဲၣ်သဲၣ်အိ
တုၤတုၤခိၣ်

^၁ For security reason, some names have been changed.

တၢ်ကတိၤလၢညါ

ပိၣ်မ့ၢ်လၢအိၣ်မူတၢ်လၢတၢ်ဂၤပျၢၣ်ဂၤဆးပုၤတဖၣ်

03

Myanmar's Women Survivors:

ပိၣ်မ့ၢ်လၢအလဲၤခီဖျိတၢ်လၢတၢ်ဂၤပျၢၣ်ဂၤဆးပုၤတဖၣ်

04

တၢ်မၤအကျိၤအကျဲလၢပသုအိၣ်လၢပတၢ်လီၤယုသ့ၣ်ညါ

07

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤပၢ်ဖျိခဲလၢၣ်ဘၣ်ယးဒီးတၢ်အိၣ်သးလၢတၢ်သဘံၣ်ဘုၣ်အဆၢကတိၤအတၢ်ဟံၣ်ဘၣ်
က့ၤကၣ်ပိၣ်မ့ၢ်ဒီးကညီ

ပိၣ်မ့ၢ်တဖၣ်ဒီးထံၣ်ကိၢ်သဲးပိၣ်မ့ၢ်ပုၤပိၣ်မ့ၢ်တဖၣ်အတၢ်အိၣ်မူ

09

တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်သ့ၣ်လၢအကဲထီၣ်တၢ်မၤလိသ့ၣ်တဖၣ်

11

အိးထီၣ်တလါ-ပိၣ်မ့ၢ်တဖၣ်အတၢ်အိၣ်မူအဂ့ၢ်

14

တၢ်ပၤပျၢၣ်ထီၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်ထံၣ်သ့ၣ်တဖၣ်

26

84

Myanmar's Women Survivors: ပိတ်မုတ်လၢအလဲၤခီဖျိတၢ်လၢတၢ်ဂဲၤပျၢ်ဂဲၤဆုး,ပိတ်မုတ်လၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ်

ကိၢ်ပယိၤပိတ်မုတ်လၢအဆိၣ်မူလဲၤခီဖျိတၢ်ဂဲၤပျၢ်ဂဲၤဆုးတဖၣ်-တၢ်မ့ၢ်တထံၣ်သ့ၣ်ညါထွဲအိၣ်ဘၣ်ဆၣ်တၢ်မ့ၢ်လၢတလၢ်ကွံာ်ဘၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်တဖျၢၣ်ညါန့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအမ့ၢ်တၢ်ဖးတၢ်ယၤတၢ်မၤတရီၤတပၤတဖၣ်အိၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢတၢ်ကစီၣ်အခိၣ်တိတဘိယုၢ်ယိၤဘၣ်ဆၣ်တၢ်ကစီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤကဲထီၣ်တၢ်ထုးန့ၢ်ပုၤသးအလီၤထံၣ်တစီၢ်တလီၢ်ဖိလီၤ.ပိတ်မုတ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤတၢ်ထံၣ်အိၣ်အမ့ၢ်ပုၤလၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်,လၢတၢ်သဘံၣ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်တခါအူအဂၤတခါန့ၣ်ကိးကတီၢ်ဖးယၢ်ယၢ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်အဂ့ၢ်အကျိၤသ့ၣ်တဖၣ်တလီၢ်လၢပကဘၣ်သ့ၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်ဖးယၢ်ယၢ်ထံၣ်သိးပကမၤလိန့ၢ်သ့ၣ်ညါအိၣ်ဘၣ်.လီၤအိၣ်တၢ်ပိတ်မုတ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်အိၣ်အမ့ၢ်ပုၤတူၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်တၢ်လၢသ့ၣ်လၢသးသ့ၣ်တဖၣ်.ခိၣ်ညါန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်အကလုာ်တသိၣ်ထီၣ်ဘၣ်.အတၢ်သ့ၣ်တၢ်ဘၣ်လၢအကုၤအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဆိတလဲသ့ၣ်တဖၣ်တအိၣ်ဖျါထီၣ်နီတမံၤဘၣ်.တၢ်ကိတၢ်ခဲအံၤတၢ်ပညိၣ်အိၣ်အူတၢ်ဂ့ၢ်ကိၢ်အမ့ၢ်တၢ်မၤတရီၤတပၤ,တၢ်ထုးဆုဆိတပျၢ်တဖျါတၢ်တၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးအကလုာ်တဖၣ်.တၢ်မၤဆါပယုၢ်တဖၣ်လၢပိတ်မုတ်သ့ၣ်တဖၣ်လဲၤခီဖျိဘၣ်ဝဲ.အမ့ၢ်တၢ်ဖိၣ်န့ၢ်ယၢ်လၢအတဘၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သိဘၣ်,တၢ်မၤဆုးမၤဆါအကုၢ်အဂီၢ်အကလုာ်ကလုာ်တဖၣ်.တၢ်မၤဆါလၢအတလီၤကံၤပုၤကူပုၤကညိတဖၣ်.တၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၤတဖၣ်လီၤမၤကွံာ်.ဘၣ်ကဲထီၣ်က့ၤပုၤလီၢ်အိၣ်ကမ့ၢ်တဖၣ်,တၢ်ဖဲအိၣ်မၤအိၣ်လၢတၢ်လုၢ်အိၣ်နီၤခိၣ်သးသမူအလီၤတဖၣ်ဘၣ်လီၤမၤကွံာ်.ဘၣ်ကဲထီၣ်ပုၤတၢ်အိၣ်မူနးနးကျိၤကျိၤလၢအဆုၢ်အိၣ်အူတၢ်သးဟံၣ်ဖိယိဖိတဖၣ်ဘၣ်လီၤမၤကွံာ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

ပိတ်မုတ်လၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤဘၣ်တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးအိၣ်လၢတၢ်လၢအတအိၣ်အမိၢ်ပုၤလၢပထံၣ်အိၣ်သ့ၣ်ဘၣ်.အကလုာ်တသိၣ်ဘၣ်တဖၣ်-တချုးလၢအဝဲသ့ၣ်လဲၤခီဖျိဘၣ်တၢ်မၤဆါပယုၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်လဲၤခီဖျိဘၣ်ဝဲဝဲအလီၤခဲမ့ၢ်ဂ့ၢ်ကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.ပိတ်မုတ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်တၢ်ကဲထီၣ်အိၣ်လၢပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်သးသးခီဖျိလၢအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်တၢ်ကဲထီၣ်အိၣ်လၢပုၤတဝၢအပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်,ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်မၤလီၢ်စၢ်ကွံာ်အသးသဟီၣ်.တၢ်မၤလီၢ်မၤကွံာ်အတၢ်စိတကမိၤလဲၤန့ၣ်လီၤ.ပံးတၢ်အသိးတၢ်ကဲထီၣ်သးအိၣ်လၢအမ့ၢ်အတိၤလၢလၢပုၤတဖၣ်.တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤဆဲးမၤဘၣ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်အိၣ်မူလဲၤခီဖျိန့ၣ်,ဘၣ်တၢ်ထုးသမၤလီၢ်မၤကွံာ်အိၣ်မုတမ့ၢ်ဘၣ်တၢ်သမၤကွံာ်အိၣ်-တမ့ၢ်ထဲလၢထံၣ်ကိၢ်ပိတ်တၢ်သိၣ်တၢ်သိ,လီၤကမိၤပုၤဘၣ်မူဘၣ်.ကလုာ်ညါခိၣ်န့ၢ်တဖၣ်ခိၣ်ဘၣ်,ဘၣ်ဆၣ်ညါန့ၢ်ဟဲကဲထီၣ်အသးလၢပုၤလၢအဆိၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်အပုၤတဝၢပုၤတဖၣ်.အဝဲသ့ၣ်အဟံၣ်ဖိယိဖိကံၤကဲထီၣ်န့ၣ်လီၤ.

(AJAR)မၤဝဲၣ်တၢ်ပုၤယုၢ်မၤသကိးတၢ်,တၢ်လီၤယုၢ်သ့ၣ်ညါဘၣ်ယး.ပိတ်မုတ်တဖၣ်အတၢ်လဲၤခီဖျိဘၣ်တၢ်သဘံၣ်ဘၣ်.ထံၣ်ကိၢ်အတၢ်မၤဆါပယုၢ်.တၢ်လၢအဟဲပိတ်ထွဲထီၣ်အဝဲတဖၣ်.အတၢ်ဂဲၤပျၢ်ဂဲၤဆုးသိးအကအိၣ်မူလဲၤခီဖျိကွံာ်တၢ်အိၣ်သးလၢထံၣ်ကိၢ်ပုၤဘၣ်မူဘၣ်.တဖၣ်တဖၣ်အူအဂ့ၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ခိၣ်ညါအူပုၤမၤကမၤတၢ်ဖိတဖၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်ထၢပိၣ်န့ၢ်ပိတ်မုတ်(၁၄၀)ဂၤလၢအဟဲလၢကိၢ်ပယိၤပုၤ,ကိၢ်အူနီၣ်န့ၢ်န့ၢ်.ကိၢ်တံၤမိ-လုၢ်တဖၣ်အဂ့ၢ်အကျိၤလၢလၢပုၤတဖၣ်,ပတၢ်လီၤယုၢ်သ့ၣ်ညါအံၤဟ့ၣ်ထီၣ်ပုၤတၢ်မၤလိအဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်.အမ့ၢ်ပိတ်မုတ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤမၤစၢၤလီၢ်တၢ်လံၤအသးလဲၤ.ပိတ်မုတ်အနီၣ်ဂံၢ်အိၣ်တ့ၢ်.ဝဲအါအါဂီၢ်ဂီၢ်လၢ,ပုၤဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤအူတၢ်သဘံၣ်ဘၣ်ကဲထီၣ်သးအဆၢကတီၢ်.တၢ်သဘံၣ်ဘၣ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲအလီၤခဲတဖၣ်,တထံၣ်သ့ၣ်ညါထွဲဝဲ.ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်ကျဲးစၢၤသိးတၢ်မုတ်တၢ်ခုၣ်ကအိၣ်ထီၣ်လၢအဆိၣ်အချ့အဂီၢ်န့ၣ်,ပုၤဖိၣ်တၢ်စိကမိၤသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်.ဝဲၣ်လၢပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်လၢတၢ်ဖးတၢ်ယၤအယိၤသ့ၣ်တဖၣ်ကလီၤမၤကွံာ်ဝဲ.လၢတဖျဲးမဲၢ်တၢ်ပုၤန့ၣ်ဆိတလဲကွံာ်အသးအူပုၤထံၣ်ကိၢ်ဖိမုတ်မုတ်မုတ်လၢအတလီၢ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလီၢ်ဆိနီတမံၤဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.တကတီၢ်ယီၣ်န့ၣ်ထံၣ်ကိၢ်ပိတ်သ့ၣ်တဖၣ်.ဟီၣ်ခိၣ်ဖျါပုၤဂဲၤပျၢ်ဂဲၤဆုးတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်တပၣ်သ့ၣ်ဟံး.တထံၣ်ဝဲတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးလၢတၢ်ဖးတၢ်ယၤအဆၢကတီၢ်.တၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးလၢတၢ်မၤတၢ်မုတ်တၢ်ခုၣ်အဆၢကတီၢ်အတၢ်ဘျးစဲလိၣ်သးအိၣ်လဲၤဘၣ်.ကျဲးစၢၤဟ့ၣ်လီၤတၢ်မၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ်.သိးအကမၤလီၢ်မၤကွံာ်ပုၤတဝၢညါထၢတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးတဖၣ်ဘၣ်ဆၣ်ကွံာ်ကဟံၣ်ကွံာ်ပုၤလၢအတူၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်တၢ်လၢတၢ်သဘံၣ်ဘၣ်အဆၢကတီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

(AJAR)မၤတၢ်လီၤယုၢ်သ့ၣ်ညါအံၤမ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်လၢအဘၣ်ထွဲလိၣ်အသး.ခီဖျိလၢပုၤလၢအဂဲၤပျၢ်ဂဲၤဆုးတၢ်လၢအန့ၣ်လၢအဆဲသ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်မၤစၢၤထဲလဲၣ်.သိးအကပတုၣ်ကွံာ်တၢ်ဂ့ၢ်ကိၢ်အံၤဘၣ်ဆၣ်,တၢ်မၤတရီၤတပၤထီၣ်ပိတ်မုတ်တဖၣ်ဆဲးမၤဘၣ်.ပိတ်မုတ်လၢကိၢ်ပယိၤပုၤသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်အိၣ်မူလၢကျဲးတဘျးဘိအဖၢမုၢ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ဂ့ၢ်အခိၣ်သ့ၣ်အကျိၤတခါလၢအကဲထီၣ်တၢ်မၤလိလၢတၢ်လီၤယုၢ်သ့ၣ်ညါတဘျီအံၤမ့ၢ်တၢ်မၤတရီၤတပၤထီၣ်ပိတ်မုတ်အံၤမ့ၢ်တၢ်လၢအိၣ်စိတၢ်.အိၣ်ကၢၤယၢ်

တၢ်အသးခိဖျါလၢအကဲထီၣ်က့ၢ်တၢ်လုၢ်တၢ်လၢတခါလၢပုၤမၤကမၢၢ်တၢ်တဖၣ်တၢ်တဟ့ၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ဘၣ်အယီၤန့ၣ်လီၤ.ပိၣ်မုၢ်(၂၉)ဂၤလၢအဟဲလၢကီၢ်ပယီၤ.ပၣ်ယုၣ်လၢတၢ်လီၤယုၣ်ညါအံၤအပူၤတကၤစုၣ်န့ၣ်အိၣ်.အတၢ်လဲၤခိဖျါလၢအကီၢ်ဂီၤသ့ၣ်တဖၣ်.ဘၣ်ဆၣ်.အဝဲသ့ၣ်ကျဲးစၢၤထဲးဂံၢ်ထဲးဘါနီၣ်နီၣ်လၢအနီၣ်ကစၢ်.အဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်ကျဲးတဖၣ်ဖဲတၢ်ဟံၣ်ဖိၣ်ယုၣ်အိၣ်တပူၤယီၤန့ၣ်ကဲထီၣ်ဝဲ.တၢ်ဂီၤလၢအလွၢ်လီၤဝါတဘျီ,ခိဖျါလၢထံကီၢ်ပၣ်,သးတၢ်ပၤတၢ်ပြး,ပုၤဖိၣ်စုၣ်ကဲပၤတၢ်ဆၢတၢ်ဖိတဖၣ်,ဘိမုၢ်စၢၤဖိၣ်ကရၢ,ကရၢသဘျီပုၤမၤစၢၤတၢ်တဖၣ်လီၤတီၢ်ကွၢ်ဝဲလၢအတၢ်မၤစၢၤ.လီၤန့ၣ်ကျဲးလၢပိၣ်မုၢ်လၢအဂီၢ်ပျၢၣ်ဂဲၤဆုးလၢတၢ်အိၣ်မူပူၤတဖၣ်အဂီၢ်အယီၤန့ၣ်လီၤ.လၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်အကျဲးအတၢ်လဲၤခိဖျါအပူၤန့ၣ်,ပထံၣ်ဘၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်အိၣ်တက့ၢ်ဘၣ်မၤစၢၤလီၤအသး.အဝဲသ့ၣ်အနီၣ်ကစၢ်ဂံၢ်ဘိၣ်အသးသဟီၣ်လၢအကျဲးမုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်.ကျဲးစၢၤဂဲၤပျၢၣ်.တၢ်လၢအကဲအိၣ်မူ.လဲၤခိဖျါကွၢ်ဝဲတၢ်အိၣ်သးလၢအကီၢ်ခဲခဲအံၤကသ့အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

လံာ်ဟံၣ်ဖျါအံၤအိၣ်တိၣ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဟံးန့ၣ်အိၣ်လၢ(AJAR)မၤတၢ်လီၤယုၣ်ညါတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢအမံၤ.အကျိၤတခါလၢအမ့ၢ်တၢ်သ့ၣ်နီၣ်တလါန့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအံၤန့ၣ်,ပိၣ်မုၢ်လၢအဟဲခိဖျါတၢ်ဂဲၤပျၢၣ်ဂဲၤဆုးတဖၣ်ထၢဖိၣ်.တုၤထီၣ်န့ၣ်ဝဲတၢ်သ့ၣ်နီၣ်အတၢ်ပနီၣ်တခါလၢအံၤ.သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်က့ၢ်အဝဲသ့ၣ်လၢတၢ်ကိတခါ,တၢ်သ့ၣ်သးစ့.တၢ်သးအုးသ့ၣ်တဖၣ်လၢအဟဲခိဖျါတၢ်ဂဲၤလၢအတၢ်အိၣ်မူပူၤန့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်ထံၣ်လီၤအိၣ်သကိးအလီၤခံကတၢ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်,ပုၤလၢအဟဲခိဖျါတၢ်ဂဲၤပျၢၣ်ဂဲၤဆုးတဖၣ်ဟ့ၣ်နီၤခိသကိးအဝဲသ့ၣ်အတၢ်သ့ၣ်နီၣ်တလါတဖၣ်ဆူတကၤဘၣ်တကၤန့ၣ်လီၤ.လံာ်ဟံၣ်ဖျါအံၤအတၢ်ပညိၣ်န့ၣ်မ့ၢ်.သိးအကဲအိၣ်ထီၣ်ဝဲ.တၢ်သ့ၣ်နီၣ်တလါလၢအအိၣ်ပွဲၤဝဲ.ပိၣ်မုၢ်လၢကီၢ်ပယီၤပူၤတနီၤအတၢ်လဲၤခိဖျါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.ပၣ်ယုၣ်ဝဲ.ပိၣ်မုၢ်(၂၉)ဂၤအတၢ်လဲၤခိဖျါအဂီၢ်အကျိၤ-ပုၤလၢအကဲတၢ်ထံၣ်ရၢၢ်ကီၢ်သးပုၤဖိၣ်ဖိလၢတၢ်ကူၣ်ပူၤသ့ၣ်တဖၣ်.ကလုၢ်ပိၣ်မုၢ်လၢအိၣ်ထီၣ်ဘၣ်လၢစုၣ်ကဲပၤတၢ်သဘံၣ်ဘၣ်ဟီၣ်ကဝီၤလၢကညိၣ်ကိၢ်စံၣ်.ကခူၣ်ကိၢ်စံၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.လံာ်ဟံၣ်ဖျါအံၤဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ.တၢ်ဂုၢ်အိၣ်သ့ၣ်လၢ(AJAR)အတၢ်လီၤယုၣ်ညါတၢ်ဂုၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်.အိၣ်တက့ၢ်ဘၣ်ထွဲ.ကီၢ်ပယီၤအဂီၢ်အကျိၤ.ဒူးသ့ၣ်ညါ(AJAR)အတၢ်ဟံၣ်ယုၣ်မၤသကိးတၢ်လၢတၢ်လီၤယုၣ်ညါအကျိၤအကျဲးတဖၣ်.ဟ့ၣ်ထီၣ်စ့ၢ်ကိးတၢ်ထံၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢတၢ်ကမၤဘၣ်က့ၢ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီ,တၢ်တီတၢ်တြၢ,တၢ်ဟ့ၣ်ဆၢက့ၢ်တၢ်အလုၢ်အပူၤတဖၣ်ဆူပိၣ်မုၢ်လၢအအိၣ်မူတၢ်လၢတၢ်ဂဲၤပျၢၣ်ဂဲၤဆုးအပူၤလၢကီၢ်ပယီၤပူၤတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤအကျါအကျဲလၢပသုအိၤလၢပတၢ်လီၤယုသ့ၣ်ညါ

လၢတၢ်ဟံၣ်လုၢ်ပၤပူၤဒီးဟံၣ်ပနီၣ်ပိာ်မုၢ်လၢအလဲၤခိဖျါတၢ်တဲၤပျါၣ်ဂဲၤဆးသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်.ပူၤဒီးအိၣ်ထီၣ်ဝဲတၢ်ယုသ့ၣ်ညါ အကျါအကျဲညါညိဖိတဖၣ်အမ့ၢ်ဝဲၣ်ပတၢ်အၢၣ်လီၤသးနီၢ်နီၢ်တမံၤလၢပအဲၣ်ဒီးလၢပိာ်မုၢ်လၢအလဲၤခိဖျါတၢ်တဲၤပျါၣ်ဂဲၤဆး တဖၣ်ကပဉ်ယုၣ်လၢတၢ်လီၤယုသ့ၣ်ညါအံၤအပူၤခိဖျါလၢအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢအဟူးဂဲၤတၢ်ဆိတလဲအဂီၢ်အယိၤဒီး တမ့ၢ်ခိဖျါလၢအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်တၢ်ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်လၢတၢ်ဒီးတၢ်ယၤအယိဘၣ်ဒီးတကးဒီးဘၣ်,ကရူၢ်ဖိလၢအပဉ်ယုၣ်လၢတၢ် လီၤယုသ့ၣ်ညါတဘျီအံၤတဖၣ်ပဉ်ယုၣ်ဝဲဒီးကရၢသဘျုးပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်,ပိာ်မုၢ်လၢအလဲၤခိဖျါတၢ်တဲၤပျါၣ်ဂဲၤဆးတဖၣ်ဒီး အဝဲသ့ၣ်အပုၤဟံၣ်ဖိယိဖိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်လီၤယုသ့ၣ်ညါအကျါအကျဲအပူၤန့ၣ်.ပူၤဒီးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ပညိၣ်ကူၢ်စိတဖၣ်လၢ အကဲထီၣ်တၢ်ဘျုးတၢ်ဖိၣ်လၢပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်-လၢအကဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမိၤပိာ်မုၢ်လၢအလဲၤခိဖျါတၢ်တဲၤပျါၣ်ဂဲၤဆး သ့ၣ်တဖၣ်ဒီးသိးအဝဲသ့ၣ်ကသုသ့ၣ်ဝဲၣ်တၢ်မၤဘျါက့ၤတၢ်အကျါအကျဲတဖၣ်ဒီးသ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ဟံၣ်ဖိၣ်ထီၣ်သးဒီးဘျုးစဲမၤ သကိးတၢ်လၢတၢ်တဲၤပျါၣ်ဂဲၤဆးအအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

(၁)တၢ်ဆၢကတီၢ်အကျါ

ပသုဝဲၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်အကျါတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤသိးပကနၢ်ပၢ်တၢ်မၤတရီၢ်တပါမၤဆါပယွဲလၢပိာ်မုၢ် တဖၣ်လဲၤခိဖျါဘၣ်လၢတချုးလၢတၢ်သဘံၣ်သဘုၣ်အိၣ်ထီၣ်အဆၢကတီၢ်,လၢတၢ်သဘံၣ် သဘုၣ်အဖၢမုၢ်ဒီးလၢတၢ်သဘံၣ်သဘုၣ်ဝံၤအလီၢ်ခဲန့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်န့ၣ်အယိပူၤဒီးအိၣ် ထီၣ်ဝဲတၢ်စံၣ်စိၣ်တစိၣ်တခါလၢအပဉ်ယုၣ်ဒီးတၢ်ထံၣ်အတက့ၢ်လၢအလဲၤသ့ၣ် တဖၣ်ဒီးတမ့ၢ်လၢပုၤထဲတဂၤမိၤမၤလၢထီၣ်ပွဲၤထီၣ်ဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

(၂)တၢ်တုၤတဝၢ်ဟံၣ်ခိၣ်ဂီၢ်

ပိာ်မုၢ်လၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်တၢ်မၤအဝဲသ့ၣ်တုၤလီၤဝဲဟံၣ် ခိၣ်ဂီၢ်လၢအန့ၣ်ဖျါထီၣ်အဝဲသ့ၣ်အဟံၣ်,တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲလၢ အဘၣ်တၢ်မၤဆါပယွဲအိၤဒီးတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲအရီၢ်လၢအပဉ် ယုၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်အကျါပူၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

(၃)တၢ်တုတၢ်အိၣ်ယၤဟံၣ်ခိၣ်ဂီၤ

လၢတၢ်တဲသကိးတၢ်တူၤယီၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ်.ပိၣ်မုၢ်လၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်
တဖၣ်တဲဘၣ်လိာ်သးလၢတဂၤ.တဂၤလၢအတၢ်လုၢ်အိၣ်နီၢ်ခိသးသမ့တၢ်ဖဲးအိၣ်မၤအိၣ်
အလီၢ်အကျဲးတချုးလၢတၢ်သဘံၣ်သဘုၣ်အိၣ်ထီၣ်အဆၢကတီၢ်.လၢတၢ်သဘံၣ်သဘုၣ်
အဖၤမုၢ်.လၢတၢ်သဘံၣ်သဘုၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံန့ၣ်လီၤ.ကျိၤကျဲးအဝဲအံၤဟ့ၣ်အါထီၣ်
ပှၤတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ဟံၢ်ဘၣ်ဃး.တၢ်ဖှိၣ်တၢ်ယာ်အတၢ်လဲၤတရံးအသးလၢပိၣ်မုၢ်တူၢ်ဘၣ်
တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လဲၤခိဖျိဘၣ်ဝဲလဲလၢတၢ်သဘံၣ်သဘုၣ်တၢ်အိၣ်သးတဖၣ်ကဲထီၣ်သး
ဝံၤအလီၢ်ခံန့ၣ်လီၤ.

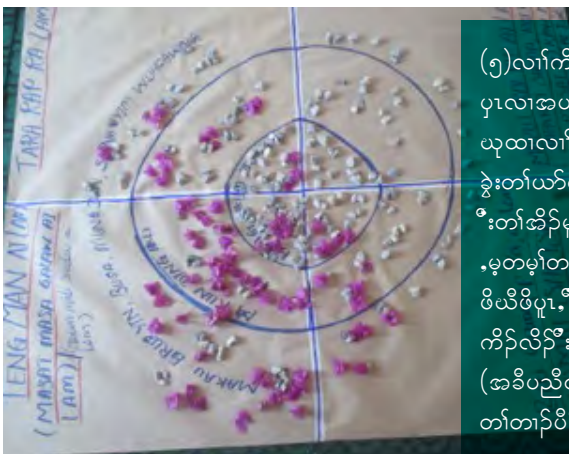
(၄)တၢ်တုၤမိၤပှၢ်ဟံၣ်ခိၣ်ဂီၤ

ပဝံးန့ၣ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂၢၤအိၣ်အံၤလၢပိၣ်မုၢ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်
ချ့ဟူးဂဲၤကရူၢ်အအိၣ်. ိုးပသ့တၢ်တုၤမိၢ်ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤတၢ်ဟူးတၢ်
ဂဲၤအံၤ အမ့ၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တခါ, သိးပိၣ်မုၢ်တူၢ်ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်
တဖၣ်ကတဲၤဖျါထီၣ်တၢ်မၤဆါပယွဲလၢအတဲသ့ၣ်လၢခိဖျါဘၣ်
တဖၣ်ဖဲဘၣ်. က့ၤအတဲသ့ၣ်အနီၣ်ခိမိၢ်ပုၤ လဲၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်
လီၤ. တၢ်လၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်လၢအဆါသ့ၣ်တဖၣ်အမဲၣ်ညါန့ၣ်. ပအိၣ်
တနူထီၣ်အတဲသ့ၣ်လၢအကမၤယၢ်တၢ်ပနီၣ်လၢအဟ့ၣ်အိၣ်တၢ်သ့ၣ်
ခုသးခုလၢအအိၣ်လၢအမိၢ်ပုၤအလီၤန့ၣ်လီၤ.

(၅)လက်ကိုင်လိပ်စာမပါ

ပျာလအပင်ယုာသုာ်တဖာ်ကိးဂ်းန့ာ်တဂ်းမုာ်အိလအက
ယုထာလဂ်းကိာ်လိာ်မုတမုာ်ဖိလအကတဲဖျါထီာ်လဲလဲ၊မုာ်တ
ခွဲးတဂ်းယာ်လဲတဂ်းမုာ်တဂ်းတိ၊တဂ်းတိတဂ်းတြိ၊တဂ်းမဲာ်ကျါက့ာ်တဂ်း၊
မုာ်တဂ်းအိာ်မုထာလအပူဖျိးတဂ်းမဲာ်ခါပယုန့ာ်အိာ်မဲာ်ခါနီာ်
မုတမုာ်တအိာ်ဘာ်လဲအပဲသုာ်နီာ်ကဂ်းအတဂ်းအိာ်မုပူ၊အဟံာ်
ဖိယိဖိပူ၊မုာ်လဲအပူတတပူန့ာ်လဲ၊အပဲသုာ်မုာ်ယုထာလဂ်း
ကိာ်လိာ်(အခိပညိလဲတအိာ်ဘာ်)မုာ်ယုထာလဲမုာ်
(အခိပညိလဲအိာ်)မုာ်တလဲအပဲသုာ်ယုထာလဲတဖာ်န့ာ်
တဂ်းတဂ်းပိာ်တဲသကိးက့ာ်အိလဲကဂ်းပူန့ာ်လဲ၊

(၆)တၢ်ဂီၤတဲးတၢ်အိၣ်မူအဂ့ၢ်ပုၤမၤတၢ်လီၤယုသ့ၣ်ညါတဖၣ်လဲၤအိၣ်သးပိၣ်မုၢ်တၢ်ဘၣ်တဖၣ်အဟံၣ်သးအကတုၤအိၣ်ထီၣ်လံာ်တၢ်လဲၤပူၤဘၣ်သးအဲၣ်သ့ၣ်အတၢ်အိၣ်မူပၣ်ယုၣ်စ့ၢ်ကိးတၢ်လီၤတၢ်ကျဲၤအဂီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢအအိၣ်အိၣ်ပညိၤလီၤလီၤဆိဆိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ

(၇)တၢ်သ့ၣ်နီၣ်တလါ

ပုၤတၢ်ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်တၢ်မၤအဲၣ်သ့ၣ်မၤပုၤတလါလၢတၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢအပၣ်ယုၣ်တၢ်သ့ၣ်နီၣ်လၢအဆၢမုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်တၢ်သ့ၣ်နီၣ်လၢအခၢ်အတမုၢ်တလါဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤအဲၣ်သ့ၣ်ဘၣ်ကွဲးစ့ၢ်ကိးဝဲအဂ့ၢ်အကျိၤဘၣ်သးအတၢ်လဲၤခိဖျိသ့ၣ်တဖၣ်လၢတၢ်ဆၢဂၤဆၢဝါလံာ်ကုၤလီၤန့ၣ်လီၤလၢတၢ်အိၣ်ဖျိဘၣ်ကွဲးစ့ၢ်အဆၢကတိၢ်န့ၣ်ပုၤလဲၤဘၣ်ပၣ်ဖျိထီၣ်တၢ်လၢအအိၣ်လၢတလါပူၤတဖၣ်ဆူကရူၢ်တဖၣ်ညါန့ၣ်လီၤ

တၢ်လီၤဟီၣ်ကဝီၤလၢတၢ်ပညိၣ်ယီၤအိၣ်

ကိၢ်အူၣ်တၢ်တိတၢ်တြီၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ကရၢ(AJAR)မၤသကိးတၢ်လီၤကဝီၤတၢ်ကရၢကရိ(၃)ဖုလၢတၢ်လီၤမၤတၢ်ယုသ့ၣ်ညါတဘျီအံၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤပိၣ်မုၢ်တၢ်ကရၢကရိပုၤဘျးဝဲ(WON)လီၤမၤဝဲတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤထံၣ်ကိၢ်သးပုၤယိၣ်ဖိလီၤလံၤတဖၣ်လၢတၢ်တကူၣ်ပူၤမၤကွၢ်ပိၣ်မုၢ်တၢ်မၤသကိးတၢ်-ကိၢ်ကွၢ်တၢ်(KWAT)မၤကညိပိၣ်မုၢ်တၢ်သးသ့ၣ်တၢ်ထီၣ်ကရူၢ်(KWEG)တဖၣ်တခါမၤသကိးတၢ်ပုၤတဝါလီၤအိၣ်ကမ့ၢ်ပိၣ်မုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢကွၢ်ကိၢ်စဲၣ်ကညိကိၢ်စဲၣ်တဖၣ်တဖၣ်စ့ၢ်စ့ၢ်န့ၣ်လီၤ

တၢ်ဂံၢ်ဆူၣ်တၢ်လၢအတြီၤမၤတံာ်တၢ်တၢ်

တၢ်ဂံၢ်ဆူၣ်လၢတၢ်လီၤယုသ့ၣ်ညါအကျိၤအကျဲတဘျီအံၤမုၢ်ပိၣ်မုၢ်လၢအလဲၤခိဖျိတၢ်ဂဲၤပျီၣ်ဂဲၤဆုးတဖၣ်အတၢ်ပၣ်ယုၣ်မၤသကိးတၢ်လၢတၢ်တဖျိထီၣ်အနီၢ်ကစၢ်တၢ်လဲၤခိဖျိအဂ့ၢ်အကျိၤတဖၣ်အတၢ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဘျီကွၢ်တၢ်ဂုၢ်ကိတဖၣ်လၢအနီၢ်ကစၢ်အယီၤလီၤဖဲပလဲၤမၤတၢ်လၢတၢ်လီၤလၢပုၤမၤကမၣ်တၢ်ဖိတဖၣ်တၢ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်စံၣ်ညိၣ်နီၣ်တဘျီဘၣ်အမဲာ်ညါကဲထီၣ်အလုအလၢလၢအအိၣ်ထီၣ်တၢ်အလီၤန့ၣ်ပသ့ၣ်ညါလီၤတၢ်လၢပတၢ်လီၤယုသ့ၣ်ညါအကျိၤအကျဲတဖၣ်န့ၣ်ပကဘၣ်ရဲၣ်ကျဲၤကတိၢ်ယၢ်အိၣ်ဂုၤဂုၤသးအကကဲထီၣ်တၢ်ဘျးတၢ်ဖျိတဘျီယီၤဆူပုၤလၢအပၣ်ယုၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤလၢတၢ်န့ၣ်အယီၤပုၤလီၤမၤတၢ်ယုသ့ၣ်ညါတဖၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ယၢ်အိၣ်တၢ်မၤလိဘၣ်သးနီၢ်သးတၢ်တုၢ်ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအကျိၤအကျဲမၤသးအကသုဝဲတၢ်လီၤယုသ့ၣ်ညါအကျိၤအကျဲတဖၣ်လၢအကမၤစၢၤပုၤတၢ်ဘၣ်တဖၣ်ခိဖျိတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလိၣ်သးတၢ်ဘၣ်တကၤန့ၣ်လီၤတၢ်လီၤမၤတၢ်ယုသ့ၣ်ညါလၢကွၢ်ကိၢ်စဲၣ်န့ၣ်မုၢ်တၢ်လၢအကိၢ်စဲၣ်ခိဖျိလၢတၢ်သဘၣ်သဘၣ်တဖၣ်အိၣ်ဝဲတပယုၣ်ယီၤအယီၤန့ၣ်လီၤပုၤလၢအလဲၤခိဖျိတၢ်ဂဲၤပျီၣ်ဂဲၤဆုးတဖၣ်ပုၤလီၤမၤတၢ်ယုသ့ၣ်ညါသ့ၣ်တဖၣ်ဟူးဂဲၤမၤသကိးတၢ်တသ့ဘၣ်ခိဖျိလၢတၢ်တၢ်ယၢ်ကဲထီၣ်ဝဲအဖၢမုၢ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်အိၣ်ဝဲလၢအဲၣ်သ့ၣ်ဟီၣ်ကဝီၤပူၤအယီၤလီၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢတၢ်တကူၣ်ပူၤမၤကညိတဝါသ့ၣ်တဖၣ်စ့ၢ်စ့ၢ်တၢ်ဘၣ်ရဲၣ်ကျဲၤယၢ်အိၣ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးခိဖျိလၢတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအယီၤန့ၣ်လီၤပမုၢ်ကွၢ်ကုၤလၢတၢ်ဂုၢ်တၢ်ကျိၤလဲၤလၢ်ခဲဆ့ၢ်တၢ်မၤအကံၢ်အစီအကျဲတကပၤန့ၣ်တၢ်လီၤယုသ့ၣ်ညါအံၤတကဲထီၣ်ဝဲတၢ်ဂီၤဖၢၣ်တဘျီလၢအအိၣ်တၢ်ဂုၢ်တၢ်ကျိၤအါအါဂီၢ်လၢပကသ့ၣ်ညါမၤလိန့ၣ်အိၣ်သ့ၣ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးဘၣ်လဲၤဂုၤဂုၤန့ၣ်လီၤလၢလံာ်ဖျိအံၤအပူၤပပညိၣ်ယၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးလၢပကကွၢ်ဆိကမိၣ်တၢ်အကျိၤအကျဲတနီၤလၢအဖဲအိၣ်ဖျိထီၣ်လၢကိၢ်ပယီၤန့ၣ်လီၤ

11

(၁၉၄၉)နှစ်လံးလံးနဲ့လီ။မုဲဝဲတနံၣ်ယီၤလၢတၢ်ဒီးအိၣ်ထီၣ်ကညီၣ်ကလုာ်စၢဖှိၣ်ကရၢ(KNU)လၢအဂၤပျၢၣ်ဂၤဆုးလၢကလုာ်တၢ်သဘျုးအဂီၢ်ဒီးခဲအံၤကျဲးစၢၤဝဲၣ်သီးကိၣ်န့ၣ်ဘၣ်နီၣ်ကစၢ်တၢ်ပၤလီၤသးလၢတၢ်ဒီးအိၣ်ထီၣ်ကိၣ်စၢဖှိၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ။လၢအပူၤကွၢ်အနံၣ်(၃၀)အတီၢ်ပူၤန့ၣ်ပှၤကညီၣ်ကလုာ်ဒ်မိအကလၢအကကွၢ်တဖၣ်ဘၣ်ယုာ်မ့ၢ်ပးဖျိးဝဲၣ်ခိယီၤဆူကီၢ်ဆၢဒီးကဲထီၣ်ပှၤဘၣ်ကိၣ်ဘၣ်ခဲတဖၣ်လၢကီၢ်ကွၢ်တဲာ်အပူၤန့ၣ်လီၤ။အိၣ်ဒီးဝဲအါမးလၢအကဲထီၣ်ဘၣ်ပှၤလီၤအိၣ်ကမ့ၢ်တဖၣ်လၢကညီၣ်ကိၣ်ခဲၣ်ဒ်ဝဲအပူၤလၢကီၢ်ပယီၤပူၤန့ၣ်လီၤ။ကညီၣ်ပိာ်မုၢ်လၢအလဲခိဖျိဘၣ်တၢ်တၢ်ဂၤပျၢၣ်ဂၤဆုးအဂၢ(၁၀)လၢအဂ့ၢ်အကျိၤပၣ်ယုာ်လၢလံာ်ဟ်ဖျါအံၤအပူၤန့ၣ်။မုၢ်ပှၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢအကဲဘၣ်တၢ်ပှၤလီၤအိၣ်ကမ့ၢ်လုၢ်သဝီလၢကီၢ်ပယီၤပူၤန့ၣ်လီၤ။

တၢ်လီၤယုၤသ့ၣ်ညါတဘျီအံၤပထံၣ်သ့ၣ်ညါဘၣ်လၢပိာ်မုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်တူၢ်ဘၣ်ပှၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်မၤဆါပယွဲတဖၣ်လၢတၢ်ဆၢကတီၢ်ခံကတီၢ်-တၢ်တကတီၢ်စးထီၣ်လၢ(၁၉၇၄)ဝဲကီၢ်ပယီၤပီၣ်တဖၣ်ထုးထီၣ်ရၤလီၤဝဲ“တၢ်လုၢ်တဲာ်”တၢ်ဘျီအဆၢကတီၢ်ဒီးသီးအကမၤပးဂီၤကွၢ်ဝဲၣ်ပှၤဖိၣ်တၢ်စုကဝဲကလုာ်ဒ်မိတဖၣ်အတၢ်ပှၤတၢ်ဂၤခိဖျါမၤပးဂီၤကွၢ်ဝဲတၢ်ဆၢထီၣ်ဆၢလီၤတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်ကျိၣ်စုတၢ်အိၣ်ထွဲ,တၢ်ဆဲးကျိးလီၤသးဆၢတၢ်ကစီၣ်ဒီးတၢ်ကၢၤဖိၣ်ထီၣ်က့ၤပှၤမၤတၢ်မိတဖၣ်,ခိဖျါအသုးဟ်ဖိၣ်ဝဲပှၤကမုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်တပူၤယီၤသီးအဟ့ၢ်တၢ်အိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်သုတသုတဂ့ၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ။ခံကတီၢ်တကတီၢ်န့ၣ်စးထီၣ်လၢန့ၣ်(၁၉၉၉)အပူၤ,ဝဲသုးကျိၤတဖုလၢဘၣ်တၢ်တီခိၣ်ရိၣ်ခဲလၢပှၤအသံလိၣ်သံလၢအမၤမုၢ်ရၢပှၤ,မုၢ်ကီၢ်ပယီၤသုးခိၣ်လၢအမုၢ်ယီၤပီၣ်ကလုာ်ဒ်တကၤ,သ့ဝဲၣ်တၢ်မၤဆါပယွဲဒီးတၢ်မၤတရီၤတပါအကျဲအအါသီသီတဖၣ်အယိကဲထီၣ်ဝဲတၢ်ပျံတၢ်ဖုဒီးတၢ်အိၣ်သနးလၢပှၤသဝီမိသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်မးန့ၣ်လီၤ။ပိာ်မုၢ်လၢအပၣ်ယုာ်လၢတၢ်လီၤယုၤသ့ၣ်ညါအပူၤတဖၣ်တဲာ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢမုၢ်ခွါသ့ၣ်ထံးတၢ်မၤတရီၤတပါန့ၣ်ဘၣ်တၢ်သုအိၣ်ခဲအံၤခဲအံၤလၢအတအိၣ်ဒီးတၢ်ပံးန့ၢ်အရနီၣ်တမံၤဘၣ်,အမဲာ်ညါလီၤကီၢ်သီးအကဲတၢ်ဟ့ၣ်စံၣ်ညီၣ်အကျဲတဘျီဆူပှၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အသီးန့ၣ်လီၤ။

လၢတၢ်ဆၢကတီၢ်ခံကတီၢ်လၢကိၢ်အံၤ,ကညီၣ်ပိာ်မုၢ်အါဂၤဘၣ်ဟံးထီၣ်ဖိၣ်ထီၣ်မူၤဒီးအမုၢ်သဝီခိၣ်န့ၢ်အသီး,ခိဖျါလၢပိာ်ခွါသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်အိၣ်ယံးဒီးဟံၣ်ယံးတၢ်အယိန့ၣ်လီၤ။လၢတၢ်လုၢ်အိၣ်နီၣ်ခိသးသမူယုၤကျိၣ်စုမၤတၢ်လၢစံာ်ဖျါပှၤမုၢ်မုၢ်ကွၢ်လဲၤမၤကၤတၢ်အယိန့ၣ်,အဝဲသ့ၣ်ကွၢ်အၢၣ်ခဲဘၣ်မုၢ်ခွါသ့ၣ်ထံးတၢ်မၤပျံၤမၤဖုးတၢ်မၤတရီၤတပါတဖၣ်ခဲအံၤခဲအံၤန့ၣ်လီၤ။တဘျီလၢလံာ်ဖဲသုးတဖၣ်န့ၣ်လီၤဆူၤသဝီပူၤန့ၣ်,ပိာ်ခွါသ့ၣ်တဖၣ်ယုာ်ပူၤဖျိးကွၢ်အသးဒီးပိာ်မုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်အိၣ်တၢ်မၤန့ၢ်ခဲတၢ်လၢပိာ်ခွါသ့ၣ်တဖၣ်အလီၤန့ၣ်လီၤ။

တၢ်ပၢ်အၢတၢ်ဒီးယံာ်အနံၣ်(၆၀)အလီၤခံ,တၢ်ကတီၢ်သကိးဝဲတၢ်ပတုာ်တၢ်ခးအဂ့ၢ်ဒီးတၢ်ဆဲးလီၤယၢာ်စုမုၢ်ကျါဖဲ(၂၀၁၂)န့ၣ်န့ၣ်လီၤ။ဘၣ်ဆၣ်သန့က့န့ၣ်,ဝဲတၢ်ဆၢကတီၢ်ဝဲန့ၣ်တၢ်သဘၣ်သဘၣ်ဟံးပိာ်ဖးထီၣ်ကိၣ်အသီတဘျီ,လၢအမုၢ်ပှၤကမုၢ်မိတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်တၢ်မၤတံာ်တံာ်တအိၣ်နီၣ်တမံၤဘၣ်,ဘၣ်ဆၣ်ဒီးကဲထီၣ်ဝဲတၢ်တံာ်တံာ်လၢတၢ်လုၢ်အိၣ်နီၣ်ခိသးသမူအဂီၢ်တခီန့ၣ်လီၤ။တၢ်မၤတရီၤတပါပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိၣ်ခဲယၢာ်လၢအကဲထီၣ်အသးကီၢ်ကီၢ်လၢလၢတဖၣ်အမုၢ်တၢ်မၤဆူၣ်ပှၤကမုၢ်မိမၤတၢ်လၢတန့ၢ်ဘူးန့ၢ်လဲဘၣ်,တၢ်မၤဆူၣ်ပှၤကမုၢ်မိကဘၣ်သုးလီၤသုးကျဲးဒီးတၢ်ဂုာ်ဆူၣ်ဖျါဆူၣ်တၢ်န့ၢ်တၢ်စုလီၤခိၣ်ခိၣ်,ဝဲလၢကိၢ်ခဲဆူၣ်အါထီၣ်ဝဲခိဖျါလၢသုးပီၣ်အတၢ်ဖိၣ်ပျံးတဟ့ၣ်တၢ်ခွဲတၢ်ယၢာ်လၢကမုၢ်တဖၣ်ကလဲၤထီၣ်က့ၤလီၤဘၣ်အယိလီၤ.ပှၤထီၣ်တၢ်မၤလိမိတဖၣ်ဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ,တၢ်တဟ့ၣ်အခွဲလၢပိာ်မုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ကလဲၤမံတီၢ်လၢစံာ်,ဟးထီၣ်လၢတၢ်ခဲးအဆၢကတီၢ်ဒီးသုလိမုၢ်ဆူၣ်လဲာ်ဘၣ်.

ပိာ်မုၢ်လၢအဟဲထီၣ်တၢ်မၤလိတန့ၢ်န့ၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ကစီၣ်ကံၢ်ကံၢ်လၢ,အဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ခိဖျါလၢအဝဲသ့ၣ်ဟဲထီၣ်တၢ်မၤလိအယိလီၤ။အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ယိၣ်စုၢ်ကိးဝဲလၢပှၤသဝီမိအဂ့ၢ်အကတဖၣ်တအိၣ်ထွဲမၤစၢၤအီၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ။ဘၣ်ဆၣ်သန့က့လၢတၢ်သုၣ်သုးအပူၤ,အဝဲသ့ၣ်မၤန့ၢ်ကွၢ်အတၢ်ပျံၤတၢ်ဖုးသ့ၣ်တဖၣ်ဒီးန့ၣ်လီၤပၣ်ယုာ်လၢပတၢ်လီၤယုၤသ့ၣ်တညါတဘျီအံၤန့ၣ်လီၤ။လဲၣ်ဂ့ၤပူၤန့ၣ်,တဘျီတခိၣ်အဝဲသ့ၣ်ဖျါလၢအသးယၢာ်လၢအကဲထီၣ်တၢ်မၤတရီၤတပါလၢအဝဲသ့ၣ်ထံၣ်ဘၣ်တၢ်ဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အဂ့ၢ်အကျိၤဝဲလၢကိၢ်ခဲဆူၣ်န့ၣ်လီၤ။

တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်သ့ၣ်လၢအကဲထီၣ်တၢ်မၤလိသ့ၣ်တဖၣ်

တၢ်ဂ့ၢ်လၢလၢတဖၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအကဲထီၣ်တၢ်မၤလိသ့ၣ်တဖၣ်မၤနီၣ်မၤယၢ်အိၣ်. ဝဲသးန့ၣ်ထီၣ်အသးလၢပတၢ်လိသ့ၣ်တဖၣ်ညါအဂ့ၢ်ဘၣ်ယးဝဲ. ဝဲမ့ၢ်(၂၉)ဂၤအတၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်လၢအလဲခိၣ်ဖျါဘၣ်တၢ်မၤဆါပယုး. တၢ်သဘၣ်သဘၣ်တဖၣ်အယီၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်သ့ၣ်လၢအကဲထီၣ်တၢ်မၤလိ(၁)-တၢ်မ့ၢ်ကျဲးစၢၤသ့ၣ်အိၣ်ထဲလဲၣ်ဘၣ်ဆၢၣ်ပိၣ်မ့ၢ်တဖၣ်ဆဲးကွၢ်ဆၢၣ်မံၤဘၣ်. တၢ်မၤအာမၤသီအကွၢ်အဂီၤအကလုာ်ကလုာ်တဖၣ်တၢ်သဘၣ်သဘၣ်အဆၢကတီၢ်

စးထီၣ်လၢ(၁၉၉၀)န့ၣ်လံၤလဲၣ်န့ၣ်, ဟီၣ်ခိၣ်ဖျါစးထီၣ်မၤအါထီၣ်တၢ်ရၢလီၤဟ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၢ်ဘၣ်ယးဝဲ. တၢ်သ့ၣ်မၤတရီၤတပၢ်ထီၣ်ပိၣ်မ့ၢ်ခွဲးယၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ကိၢ်ပယီၤဆဲးလီၤတၢ်အစုမ့ၢ်ကျၢၢ်လၢတၢ်မၤလိမၤကွၢ်တၢ်ဆိၣ်တၢ်မၤန့ၣ်ထီၣ်ပိၣ်မ့ၢ်ခွဲးယၢ်(CEDAW)အလံာ်ယးယၢ်အပူၤ. ဝဲအၢၣ်လီၤတၢ်အသးလၢဘၣ်ကွၢ်တၢ်ဘိးဘၣ်ရၢလီၤပျီၣ်စီတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ(Beijing Declaration and Platform for Action)အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဝဲထုးထီၣ်ရၢလီၤစုၤကိးထံကိၢ်တဘျီတၢ်မၤရဲၣ်ကျဲၤလၢပိၣ်မ့ၢ်တၢ်ထီၣ်လဲၣ်ထီၣ်အဂီၢ်(NSPAW)လၢ(၂၀၁၃)န့ၣ်, ဝဲဆဲးလီၤစုၤကိးအစုမ့ၢ်ကျၢၢ်လၢလံာ်တၢ်ဘိးဘၣ်ရၢလီၤတၢ်အၢၣ်လီၤသးလၢတၢ်ကပတုၣ်ကွၢ်မ့ၢ်ခွဲၤသ့ၣ်ထံးတၢ်မၤတရီၤတပၢ်တၢ်သဘၣ်သဘၣ်လၢလိယုၤ(၂၀၁၄)န့ၣ်န့ၣ်လီၤ. လဲၣ်ဂ့ၢ်ဂ့ၢ်န့ၣ်, ကိၢ်ပယီၤသးမ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ပုၤဖိၣ်စုကဲပၢ်ဆၢတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဆဲးပညိၣ်. ဝဲပိၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢထံကိၢ်တဘျီညါတၢ်သဘၣ်သဘၣ်အပူၤ. ဝဲအဝဲသ့ၣ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢအမၤတဖၣ်တၢ်တဟံးန့ၣ်အရူၤ. ဟ့ၣ်အိၣ်တၢ်စံၣ်ညိၣ်နီၣ်တမံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပိၣ်မ့ၢ်လၢအပၣ်ယုၤလၢတၢ်လိသ့ၣ်တဖၣ်ညါအပူၤတဖၣ်ဟံၤဖျါထီၣ်တၢ်အဝဲသ့ၣ်လဲၣ်ခိၣ်ဖျါဘၣ်တၢ်မၤတရီၤတပၢ်အကလုာ်ကလုာ်အမ့ၢ်. တၢ်ဖိၣ်ဆူၣ်မံၤပုၤတရီၤတပၢ်, မ့ၢ်ခွဲၤကွၢ်ဂီၤတၢ်မၤတရီၤတပၢ်, တၢ်မၤပျံးမုၢ်လၢတၢ်ဖိဆူၣ်မံၤပုၤ, တၢ်မၤတရီၤတပၢ်ခိၣ်ဖျါတၢ်စံးတၢ်ကတိၤမံၤချဲတၢ်ကွၢ်ဘၣ်ယးနီၣ်ခိၣ်ကွၢ်ဂီၤ. မ့ၢ်ခွဲၤတၢ်မၤတရီၤတပၢ်အကလုာ်ကလုာ်အဝဲသ့ၣ်အိၣ်လၢယီၤပူၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ထံၣ်ကိၢ်သးပိၣ်မ့ၢ်ပုၤဖိၣ်ဖိ(၁၀)ဂၤအကျါ(၃)ဂၤန့ၣ်တဲၤဖျါထီၣ်တၢ်သ့ၣ်ယးဝဲ. မ့ၢ်ခွဲၤသ့ၣ်ထံးလၢအလဲခိၣ်ဖျါဘၣ်တၢ်မၤအိၣ်လၢယီၤပူၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပိၣ်မ့ၢ်အဂၤ(၁၉)ဂၤလၢအအိၣ်လၢအအိၣ်လၢကလုာ်လီၤကတိၤတဖၣ်, (၂)ဂၤန့ၣ်မ့ၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်. မ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢအကျဲးစၢၤယုၤတၢ်တိတၢ်တြၢ်လၢအဖိမ့ၢ်တဖၣ်အဂီၢ်(မ့ၢ်မ့ၢ်အလံာ်မ့ၢ်)လၢတၢ်ဖိဆူၣ်မံၤပုၤတရီၤတပၢ်အဝဲသ့ၣ်အါအါသီသီ. ဘၣ်တၢ်မၤသံကွၢ်အိၣ်. ဝဲမံၤ/မံၤအကျါတဂၤန့ၣ်လဲၣ်ခိၣ်ဖျါဘၣ်တၢ်မၤတရီၤတပၢ်လၢအနီၣ်ကစၢ်န့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်အိၣ်သးအနီၣ်ကိၢ်န့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအံၤတဖၣ်အနီၣ်ဂံၢ်န့ၣ်အိၣ်တၢ်အါန့ၢ်. အဝဲအံၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်လဲၣ်ခိၣ်ဖျါအမ့ၢ်မ့ၢ်ခွဲၤသ့ၣ်ထံးတၢ်မၤတရီၤတပၢ်တဖၣ်န့ၣ်ကိၢ်ဝဲမံၤလၢတၢ်ကပတုၣ်ထီၣ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ. ပိၣ်မ့ၢ်တဖၣ်တဲၤဖျါထီၣ်တၢ်မံၤဆုးလၢအဝဲသ့ၣ်တူၢ်ဘၣ်တဖၣ်. အပုၤဟံၣ်ဖိယီၤဖိ(၁၀)ပုၤတဝၢအတၢ်ကွၢ်တလီၤကွၢ်အိၣ်ကွၢ်ဆဲးအိၣ်. တၢ်မၤမံၤဆုးမၤဟးဂီၤအသးသ့ၣ်လၢကပိၤတဖၣ်ခိၣ်ဖျါလၢအဝဲသ့ၣ်တူၢ်ဘၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ခွဲၤသ့ၣ်ထံးတၢ်မၤတရီၤတပၢ်အယီၣ်န့ၣ်လီၤ. အယီၣ်အဝဲသ့ၣ်သ့ၣ်သးသ့ၣ်လၢပိၣ်မ့ၢ်အါ. အါဂၤန့ၣ်အမံၤကဆုး. ကပျံးတၢ်ဆဲးခိၣ်လဲၣ်လၢအကပတုၣ်ထီၣ်အတၢ်လဲၣ်ခိၣ်ဖျါအံၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

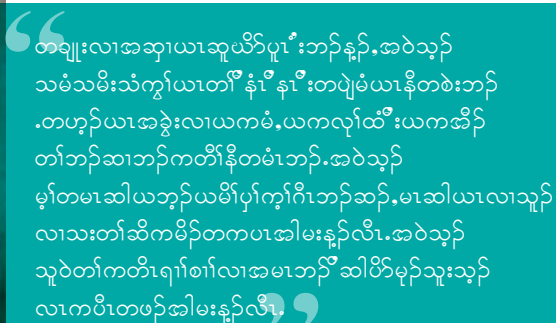
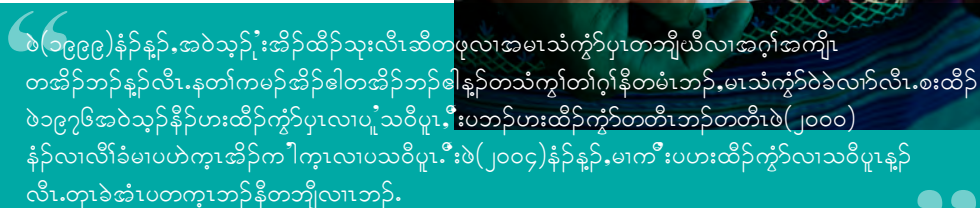
မ့ၢ်ခွဲၤသ့ၣ်ထံးတၢ်မၤတရီၤတပၢ်တဖၣ်အမံၤညါန့ၣ်, ပိၣ်မ့ၢ်လၢကိၢ်ပယီၤတဖၣ်လဲၣ်ခိၣ်ဖျါဘၣ်တၢ်အါန့ၢ်အအံၤ. န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်တူၢ်ဘၣ်တၢ်မၤတရီၤတပၢ်အကွၢ်အဂီၤလၢအကလုာ်ကလုာ်လၢအယဲဘၣ်. က့ၤအဝဲသ့ၣ်အတၢ်အိၣ်မူတဝၢ, အထံၣ်ကိၢ်သး. ဝဲအမ့ၢ်ကျိၤလဲၣ်ကွၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပိၣ်မ့ၢ်(၁၀)ဂၤအကျါ(၇)ဂၤန့ၣ်ကဲဘၣ်တၢ်တဲၤထံၣ်ကိၢ်သးပုၤဖိၣ်ဖိတဖၣ်. ကွၢ်ဆၢၣ်မံၤဘၣ်တၢ်မၤဆါပယုၤလၢအရၢၢ်ရၢၢ်စၢၤတဖၣ်အအိၣ်လၢတၢ်ယးပုၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢကလုာ်လီၤကိၢ်စံၣ်တၢ်လီၤစုကဲပၢ်ဆၢတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဟူးဂဲၤတၢ်ဝဲလၢအနီၣ်လၢအဆဲးတဖၣ်န့ၣ်, ပိၣ်မ့ၢ်တဖၣ်ဘၣ်ကဲယုၤမ့ၢ်ဖျါ. ကဲထီၣ်ပုၤလီၤအိၣ်ကမ့ၢ်တဖၣ်လၢတၢ်ဆၢကတီၢ်ဖးယံၤအတီၢ်ပူၤ, အတၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူအကျိၤ. တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တဖၣ်ဘၣ်လီၤမၤကွၢ်ဝဲ. တကး. ဝဲဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မံၤဘၣ်ကဲ. ဝဲတၢ်ကိတၢ်ခဲလီၤကထၢခိၣ်ဖျါလၢတၢ်. တၢ်ယၢ်. ဝဲမ့ၢ်မ့ၢ်ဟံၣ်ကဲထီၣ်က. က့ၤကိးအသီတဘျီ. လၢကက့ၤအိၣ်ဘၣ်က. က့ၤလၢအူၤသဝိပူၤဖျါ. ဝဲအဂီၢ်န့ၣ်တၢ်မ့ၢ်လၢတၢ်အိၣ်နီၣ်တမံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပိၣ်မ့ၢ်တူၢ်ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ညိၣ်နီၣ်တူၢ်ဘၣ်တၢ်ကိတၢ်ခဲခဲစး. အမ့ၢ်အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ကွၢ်ထွဲယါဘျါလီၤအသးလၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်မၤဆါပယုၤတဖၣ်. ကဘၣ်ကွၢ်ထွဲမ့ၢ်ကိးအပုၤဟံၣ်ဖိယီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအတူၢ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မံၤဘၣ်တၢ်ဂဲၤပျီၣ်ဂဲၤဆုးတဖၣ်တူၢ်ဘၣ်တၢ်နးန့ၢ်အလီၤဖဲအဖိခွဲၤမ့ၢ်မ့ၢ်အဝဲဘၣ်တၢ်ဖိၣ်. ယၢ်အိၣ်, လီၤမၤကွၢ်, မ့ၢ်မ့ၢ်တၢ်မၤသံကွၢ်န့ၣ်လီၤ. ကလုာ်လီၤပိၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်တူၢ်ဘၣ်တၢ်ကွၢ်တလီၤ. တၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ကိတဖၣ်, ခိၣ်ဖျါလၢအဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဘၣ်လၢတၢ်သဘၣ်သဘၣ်ခံကပၤလၢအဘၢၣ်စၢၤ. ကွၢ်ဆၢၣ်မံၤဘၣ်တၢ်ဆိၣ်သန့. တၢ်လီၤဘၣ်ယီၤတဖၣ်လၢတၢ်. တၢ်ယၢ်ခံကပၤလၢအအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်သ့ၣ်လၢအကဲထီၣ်တၢ်မၤလိ(၂)-ပိၣ်မ့ၢ်လၢကိၢ်ပယီၤပူၤတဖၣ်လဲၣ်ခိၣ်ဖျါဘၣ်တၢ်တိတၢ်တြၢ်လၢအလုၢ်အပူၤတအိၣ်ဘၣ်

လၢပတၢ်လိသ့ၣ်တဖၣ်ညါအပူၤထံၣ်ဘၣ်လၢတၢ်ဂ့ၢ်. အမ့ၢ်ပုၤမၤကမၢ်တၢ်တဖၣ်တၢ်တဟံးန့ၢ်အရဟ့ၣ်အိၣ်တၢ်စံၣ်ညိၣ်နီၣ်တဘျီဘၣ်န့ၣ်ကဲထီၣ်က့ၤဝဲတၢ်လုတၢ်လၢတၢ်. ပိၣ်မ့ၢ်အါဂၤလၢပတၢ်လိသ့ၣ်တဖၣ်ညါတဘျီအံၤတူၢ်ဘၣ်လဲၣ်ခိၣ်ဖျါဘၣ်, ပုၤယုၤဝဲလဲၣ်လၢ. ပိၣ်မ့ၢ်လၢအတူၢ်ဘၣ်

ကညီကလုာ်

တၢ်တၢ်ခိၣ်,ဘၣ်
တံၢ်ဖဉ်,ယၢ်အါ ထံၣ်ကိၣ်သးပှၤယိၣ်ဖိတၢၢ်

ရိဇ်ဘူတၢ်ဟံးတုၣ်ကွၢ်အဟံၣ်ယိုၤသ့ဝီၣ်ကထိၣ်ဘၣ်ပုၤလီၤဆိၣ်ကမ့ၢ်စးထီၣ်
လၢ(၂၀၁၁)နံၣ်နှၢ်းဘၣ်တၢ်မၤန့ၣ်ဆူၣ်ဆီၤလၢကသုးလီၤသုးကျဲၣ်န့ၣ်အဘျီတဖၣ်ဘျီန့ၣ်
လီၤတၢ်လၢဆၢကတီၢ်ခဲအံၤန့ၣ်လဲၣ်ကီၢ်ပယီၤသုးတဖၣ်ဟဲအိၣ်ဟဲဆိးဒီးန့ၣ်လၢအသဝီၣ်န့ၣ်လီၤ

ဖဲန့ၣ်အဆာကတိၣ်၊ယဖိအကျိတဂၢၤဟဲက့ၤးတဲဘၣ်ယၤလၢပယီၤသုးတဖၣ်
ဟဲန့ၣ်လီၤလၢသဝိပူၤလံၤ.ဖဲအဟဲက့ၤယုၣ်တဲဘၣ်ယၤအဖၢမုၢ်န့ၣ်.ကျိဖိသိၣ်
ထီၣ်နီၣ်ဆါလံၤ.ယတဲယဖိတဖၣ်လၢကယုၣ်ပူၤဖျးကွံာ်အသးချ့ချ့န့ၣ်
လီၤ.ဖဲပနံၣ်ဟူကျိဖိသိၣ်ထီၣ်န့ၣ်.ပုၤသဝိညါန့ၣ်ယုၣ်ဆူအံၤဆူန့ၣ်
ဝဲၤသဝိပူၤ.ပၤတနီၤနီၤန့ၣ်ယုၣ်ဖိတဲတနီၤနီၤတဲဘၣ်းယုၣ်ၣ်စုယၢ်ခိလီၤ.

မုန်ခွဲသွံထံးတံးမၤတရီတပါတဖၣ်လီၤ။ တံးဆါလီၤကျဲၤလၢအကဂ့ၤထီၣ်က့ၤဂီၢ်တံးမုၢ်လၢအိၣ်တသုလၢၤဘၣ်အသိးန့ၣ်။ ဟိၣ်မုၢ်သုၣ်တဖၣ်အတၢ်သုတၢ်ဘၣ်လၢအကသုဆိကမိၣ်ထီၣ်န့ၣ်တံးလီၤမၤကွၢ်ဝဲလၢၤ။ အမုၢ်တံးမုၢ်မၤကမၣ်ဆါမၤဟးဂီၢ်ကွၢ်အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်န့ၣ်ကဘၣ်ယုထီၣ်အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်န့ၣ်လၢဝဲလီၤန့ၣ်ဆိကမိၣ်ဝဲတဘၣ်နီတမံၤလၢၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ။

ဖဲပသံကွၢ်အဝဲသုၣ်လၢမုၢ်အသုၣ်တူၢ်ဘၣ်လၢအိၣ်န့ၣ်ဘၣ်“တၢ်တီတၢ်တြၢ်”စ့ၢ်ကိးနီၤန့ၣ်။ ပထံၣ်ဘၣ်လၢအတၢ်ခွဲးဆါလၢအဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲတဖၣ်အါတက့ၢ်န့ၣ်မုၢ်ဝဲလၢအတၢ်ခွဲးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲဘၣ်။ ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ယုၣ်စ့ၢ်ကိးအတၢ်ထံၣ်လၢတၢ်တီတၢ်တြၢ်အခီပညီလၢအဝဲသုၣ်အိၣ်ထံၣ်ဘၣ်ဝဲ(၃)မံၤန့ၣ်မုၢ်ဝဲ-အဝဲသုၣ်အိၣ်ဝဲလၢတၢ်ကဟ့ၣ်တၢ်ခံၣ်ညီၣ်ဆူပုၤမၤကမၣ်တၢ်ဖီတၢ်ကဟံၣ်ပနီၣ်ဟံၣ်လုၢ်ဟံၣ်ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ်။ ဟိၣ်မုၢ်လၢအဘၣ်ယုၢ်မုၢ်ဟးဖျါထီၣ်ဘၣ်ပုၤလီၤအိၣ်ကမ့ၢ်တဖၣ်တၢ်ကဟ့ၣ်က့ၤအဝဲသုၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤတၢ်စုလီၤခိၣ်လၢတၢ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ကွၢ်လၢအဝဲသုၣ်အိၣ်လီၤဆိၣ်တၢ်ဟီၣ်ခိၣ်တၢ်လီၤတၢ်ကျဲတဖၣ်။ နဝဲထံၣ်ကိၢ်လၢအအိၣ်ဝဲကိၢ်စၢ်ဖျါတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ကျဲလၢအဘၣ်ဘျီဘၣ်တဘျီန့ၣ်မုၢ်ဝဲထံၣ်ကိၢ်တဘျီလၢပုၤထံၣ်ကိၢ်ဖိကိးဂၤ။ န့ၢ်ဘၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ထံသိးတုၤသိးအိၣ်မူဘၣ်လၢတၢ်အိၣ်မူပတီၢ်တုၤသိးသိး။ အိၣ်မူဘၣ်ဝဲၤသုးသုၣ်လၢကဟီၣ်ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိတဂၤအသိးန့ၣ်လီၤ။

ဟိၣ်မုၢ်(၂၉)ဂၤအကျါ(၃)ဂၤ(မုၢ်ကခွၢ်ကလုၢ်)လၢအပုၤယုၢ်လၢတၢ်လီၤယုသုၣ်ညါတဘျီအံၤကျဲးစၢၤဂဲၤလီၢ်တုၢ်ဝဲလၢအကိးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်တီတၢ်တြၢ်လၢတၢ်ခံၣ်ညီပိတုၤကွၢ်အပတီၢ်န့ၣ်လီၤ။ (၂)ဂၤန့ၣ်ကွၢ်ဂုၢ်လီၢ်အိၣ်တဟံးထီၣ်တမူလၢအကိးနီတမံၤဘၣ်။ အကတဂၤန့ၣ်ဝဲန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆါတံၢ်ဘၣ်ဆၣ်။ တၢ်မုၢ်တၢ်လၢအလီၤသုၣ်မံၤသးမုၢ်လၢဟံၣ်ဖိယီဖိအဂီၢ်ဘၣ်။ တၢ်လၢအဟံၣ်ဖိထွဲထီၣ်အခံလၢတၢ်မုၢ်(၃)ခါလၢအံၤမုၢ်ဝဲပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်မုၢ်ဂုၤ။ အဟံၣ်ဖိယီဖိတဖၣ်မုၢ်ဂုၤကွၢ်ဆၢၣ်မံၤဘၣ်အါထီၣ်တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးမၤဆါပယုသုၣ်တဖၣ်အကလုၢ်ကလုၢ်န့ၣ်လီၤ။ ဟိၣ်မုၢ်လၢကိၢ်ပယီၤတဖၣ်အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အိၣ်ဝဲစ့ၢ်မၤလၢအကဆိကမိၣ်ထီၣ်တၢ်ကတိၤလၢအမုၢ်တၢ်တီတၢ်တြၢ်တဖျါအံၤန့ၣ်လီၤ။ ပုၤဂုၤဝဲခွဲးယၢ်တၢ်ကရၢကရီသုၣ်တဖၣ်ကျဲးစၢၤထၢဖျါတံၢ်ဖျါမၤနီၣ်မၤယါယၢ်တၢ်မၤဟးဂီၢ်ပုၤဂုၤဝဲခွဲးယၢ်တဖၣ်အါအါဂီၢ်ဂီၢ်။ ဘၣ်ဆၣ်လၢကဟံးန့ၢ်မူၤဖိထီၣ်တၢ်မုၢ်တၢ်ရၢတဖၣ်အဂီၢ်မုၢ်တၢ်လၢအကိၢ်ဝဲမၤလၢတၢ်ကမၤကထီၣ်လီၢ်ထီၣ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ။ တၢ်အိၣ်သးမုၢ်ကိၢ်ဝဲလဲၣ်ဘၣ်ဆၣ်။ တၢ်သးဆါ။ န့ၢ်ဘၣ်တၢ်တီတၢ်တြၢ်န့ၣ်မုၢ်တၢ်လၢအသဟီၣ်ဆူၣ်ဝဲမၤန့ၣ်လီၤ။ ဟိၣ်မုၢ်လၢအကဲဘၣ်တုၢ်ထံၣ်ဂီၢ်သးပုၤယီၢ်ဖိတဖၣ်အါဂၤန့ၣ်မုၢ်ထူၣ်ဖျါထီၣ်ကွၢ်လံၤဘၣ်ဆၣ်ဆးပုၤယုၢ်။ လၢထံၣ်ဂီၢ်သးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအပူၤန့ၣ်လီၤ။ အဝဲသုၣ်မုၢ်တူၢ်ဘၣ်တုၢ်တၢ်နးနးကလံၢ်လၢအပူၤကွၢ်ဘၣ်ဆၣ်။ အသးလၢအဆါ။ န့ၢ်ဘၣ်ထံၣ်ဂီၢ်သးတၢ်ဆိတလဲန့ၣ်တဟးဂီၢ်လီၤမၤကွၢ်ဘၣ်။ အါတက့ၢ်န့ၣ်။ ခီဖျါလၢတၢ်ဖိၣ်ယၢ်အဝဲသုၣ်လၢယီၢ်ပုၤအယီၤအါထီၣ်အဝဲသုၣ်အသးသဟီၣ်။ အတၢ်မုၢ်လၢကွၢ်ဖိတဖၣ်ဆူၣ်ထီၣ်န့ၢ်အလီၤန့ၣ်လီၤ။

တၢ်ဂုၢ်ခိၣ်သုၣ်လၢအကထီၣ်တၢ်မၤလီၤ(၃)-တၢ်သဘံၣ်သဘၣ်တဖၣ်ကထီၣ်တၢ်တံၢ်တၢ်လၢဟိၣ်မုၢ်တူၢ်ဘၣ်တၢ်လၢဘၣ်ယုၢ်မုၢ်ဟးဖျါတဖၣ်တၢ်လုၢ်အိၣ်နီၤခိၣ်သးသမူအကျဲး။ မၤအါထီၣ်တၢ်လီၤဘၣ်ယီၣ်ဘၣ်ဘျီလၢအဝဲသုၣ်အတၢ်အိၣ်မူတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်။ တၢ်ကထီၣ်ဘၣ်ပုၤယုၢ်မုၢ်ဟးဖျါပုၤလီၤအိၣ်ကမ့ၢ်လၢတၢ်ဆၢကတီၢ်ဖးယၢ်ဖးထၢန့ၢ်ကထီၣ်တၢ်မၤတံၢ်တၢ်တမံၤလၢတၢ်အိၣ်မူအဂီၢ်။ လၢကလုၢ်န့ၣ်ကိၢ်စဲၣ်တၢ်လီၤတဖၣ်ဖဲစုကဝဲပုၤပၢၢ်ဆၢတၢ်ဖိသုၣ်တဖၣ်ဟူးဂဲၤတုၢ်ဝဲလၢအနီၣ်လၢအဆံတဖၣ်န့ၣ်။ ဟိၣ်မုၢ်တဖၣ်

သၢနီၣ်,

တၢ်ဖိၣ်ယၢ်အိၣ်ထံၣ်ဂီၢ်သးပုၤယီၢ်ဖိတဂၤအသိး

“လၢပတၢ်လဲၤခီဖျါအပူၤယတူၢ်ဘၣ်တုၢ်တၢ်အိၣ်တၢ်မၤနၢၤအယီၤယအဲၣ်ဝဲခွဲးလၢတၢ်တီတၢ်တြၢ်တအိၣ်ဘၣ်။ သိးပကအိၣ်ဝဲတၢ်တီတၢ်တြၢ်အဂီၢ်ပကဘၣ်အိၣ်ဝဲတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ကျဲလၢအမၤလၢပုၤပုၤထံၣ်ကိၢ်ဖိတဖၣ်အတၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ်။ ကဘၣ်သၢပုၤထံၣ်ကိၢ်ဖိ။ ဟ့ၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ထံသိးသိးဆူပုၤကိးဂၤန့ၣ်လီၤ။ တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ကျဲအံၤကဘၣ်ပူၤဖျါ။ တၢ်အိၣ်ခိၣ်ဖးလၢအိၣ်ဝဲတၢ်လိၣ်သုၣ်တဖၣ်ဝဲလၢၤ။”

ယမ္ဗုသံဆိတချူးလာပီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်တိတၢ်
တၢ်န့ၣ်လဲၣ်န့ၣ်.ယန့ၣ်လာယလံၤယလံၤ
တဖၣ်ကဆဲးကျဲးစၢၤသပုၤပုၤသီးကိးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်တိတၢ်
တၢ်န့ၣ်အဲၣ်သ့ၣ်ကဆိၣ်မူဘၣ်လာတၢ်သ့ၣ်ဖဲသးညိအပူၤန့ၣ်လီၤ.

ခီၣ်ရီၤငံ,

ကၢၣ်

ခီၣ်ရီၤငံဘၣ်ယုၤပူၤဖျဲးကွၢ်အသးဖဲတၢ်ဟဲန့ၣ်လီၤခးအသဝီအဆၢကတီၢ်န့ၣ်
လီၤ.သးတဖၣ်အူထီၣ်ကွၢ်အသဝီအတၢ်ဖိတၢ်လံၤခဲလၢၣ်ဘၣ်
လီၤမၤကွၢ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.ဖဲအဲၣ်သ့ၣ်အိၣ်လၢပုၤပုၤပုၤသဝီဖိအကတဖၣ်
အဆၢကတီၢ်န့ၣ်.ကိၢ်ပယီၤသးတဖၣ်
ဟဲလူၤခးအဲၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.သးတဖၣ်က့ၤကိးန့ၣ်ဆူၣ်
ကွၢ်အလံၤမုၢ်မၤသံကွၢ်ဝဲအလံၤမုၢ်န့ၣ်လီၤ.အဲၣ်သ့ၣ်လၢပယီၤသးတဖၣ်
မၤတရီၤတပါမူၤဆူၣ်အလံၤမၤသံကွၢ်ဝဲန့ၣ်
လီၤ.ခဲအံၤန့ၣ်အဲၣ်သ့ၣ်ဆိးဝဲပုၤလီၢ်အိၣ်ကမ့ၢ်သဝီတဖျၢၣ်
အပူၤန့ၣ်ကျဲးစၢၤပျၢၣ်ဂၤဆုးဝဲလၢအတၢ်အိၣ်မူၤခါဆူၣ်ညါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

“အဲၣ်သ့ၣ်ဆူၣ်ထီၣ်ယၢဆူၣ်သးအကီၢ်ဟံၣ်န့ၣ်ဟံၣ်ကမၢ်ယၢလၢတၢ်ဂ့ၢ်တဖျၢၣ်မံၤညါ.တၢ်လၢအဲၣ်သ့ၣ်
တဲတဖၣ်န့ၣ်ယတမၤကမၢ်နီတမံၤဘၣ်.ယကျဲးစၢၤဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်
ဆၢကၤက့ၤတၢ်ဂ့ၢ်လၢအဟံၣ်ကမၢ်ယၢသ့ၣ်တဖၣ်.ဘၣ်ဆၢပုၤလၢအမၤတၢ်ဆၢတဲတ
ဖၣ်န့ၣ်တမ့ၢ်စံၣ်ညိၣ်ကီၢ်ဘၣ်.အဲၣ်သ့ၣ်မ့ၢ်သးပုၤဘၣ်မူဘၣ်တဖၣ်.အဲၣ်သ့ၣ်အိးထီၣ်
လံၤလၢအဟံၣ်ဖိယုၣ်ဝဲ.ထုးထီၣ်လံၤပရၢလၢအဆိၣ်လၢခံၣ်ပုၤ.ဖဲထီၣ်ဝဲ-“တၢ်စံၣ်ညိၣ်(၃)
န့ၣ်လၢယီၤပုၤကဘၣ်မၤတၢ်တၢ်”

မၤမၤအူ,
တၢ်ဖိၣ်န့ၣ်ယၢအိၣ်ထံၣ်ကိၢ်သးပုၤယီၤဖိတကၤအသိး

ဖိၣ်န့ၣ်တဖၣ်အတၢ်လဲၤခီၣ်ရီၤငံတၢ်လဲၤတၢ်ဖိၣ်န့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်ဖိၣ်န့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်ဖိၣ်န့ၣ်
နီၤတၢ်ကမၢ်လၢတၢ်ဖိၣ်န့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်ဖိၣ်န့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်ဖိၣ်န့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်ဖိၣ်န့ၣ်

ဘဉ်ကယုာ်မုာ်ဖျီးကဲထီၣ်ပုၤလီၤအိၣ်ကမ့ၢ်တဖၣ်လၢတၢ်ဆၢကတီၢ်ဖးယံာ်အတီၢ်ပုၤ,အတၢ်လုာ်အိၣ်သးသမူအကျိၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယံာ်တဖၣ်ဘဉ်လီၤမၢ်ကွံာ်ဝဲ,လၢကက့ၤအိၣ်ဘဉ်ကၤက့ၤလၢအူၤသဝီၣ်ပုၤပုၤဖျီးဖျီးအဂီၢ်န့ၣ်တၢ်မုာ်လၢတအိၣ်နီၣ်တမံၤဘဉ်န့ၣ်လီၤ.ကညီၣ်ပိာ်မုာ်မုာ်ဂ့ၤကၤခွၢ်ပိာ်မုာ်မုာ်ဂ့ၤလၢအပၣ်ယုာ်လၢတၢ်လီၤယုၤသုၣ်ညါအံၤအပုၤ(၁၉)ဂၤအကျါခဲလၢာ်ယံာ်ယံာ်န့ၣ်(တပၣ်ဘဉ်ထဲတဂၤ)ကဲထီၣ်ဘဉ်ပုၤယုာ်မုာ်ဖျီးတဖၣ်,တဂၤ(၁၀)န့ၣ်အိၣ်,တၢ်လၢပုၤလီၤအိၣ်ကမ့ၢ်တၢ်လီၤန့ၣ်လီၤ.ပုၤလၢအဘဉ်ယုာ်မုာ်ဖျီးတအိၣ်ဆိးဘဉ်လၢတဖၣ်လီၤအိၣ်ကမ့ၢ်တၢ်ဟံးပနီၣ်အလီၢ်တဖၣ်န့ၣ်,တၢ်န့ၣ်ဘဉ်တၢ်ဆဲးထွဲကွၢ်ထွဲတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤနီၣ်တမံၤဘဉ်,တၢ်ဘဉ်တၢ်ဘၤလၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်တအိၣ်ဘဉ်အမဲာ်ညါကဲထီၣ်တၢ်လီၤဘဉ်ယံာ်လၢအတၢ်အိၣ်မူအဂီၢ်အါထီၣ်န့ၣ်အလီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ခိဖျါလၢအဝဲသ့ၣ်ဘဉ်ပုၤပုၤဖျီးအသးခဲအံၤခဲအံၤ,ယုာ်ဖိာ်တၢ်န့ၣ်ထဲတဖၣ်ဖိအယီၤ,ပိာ်မုာ်တဖၣ်ဟံးဖျါထီၣ်ဝဲလၢတၢ်လၢအအိၣ်,အဝဲသ့ၣ်အမုာ်အဟံးအယီၤ,တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲၤ,တၢ်ဖဲးအိၣ်မၤအိၣ်အလီၢ်,တၢ်စုၤလီၢ်ခိၣ်တဖၣ်ဘဉ်လီၤမၢ်ကွံာ်ဝဲလၢာ်န့ၣ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်တနီၣ်န့ၣ်,ပယီၤသးတဖၣ်န့ၣ်အူၤထီၣ်ကွံာ်အဟံးအယီၤ,တနီၣ်န့ၣ်ပယီၤသးဂုာ်အူၤဖျါအူၤဟံးန့ၣ်ကွံာ်,မၤဟးဂီၤအဟံးအယီၤအတၢ်စုၤလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်,တနီၣ်န့ၣ်ခိဖျါလၢထံၣ်ကီၢ်သဲးတၢ်အိၣ်သးတဂၤတကျါအယီၤပုၤလၢအဂုာ်အဂၤတဖၣ်ဟံးန့ၣ်တၢ်အဘျုး,ဟံးန့ၣ်ကွံာ်အတၢ်ဖိတၢ်လံၤအိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

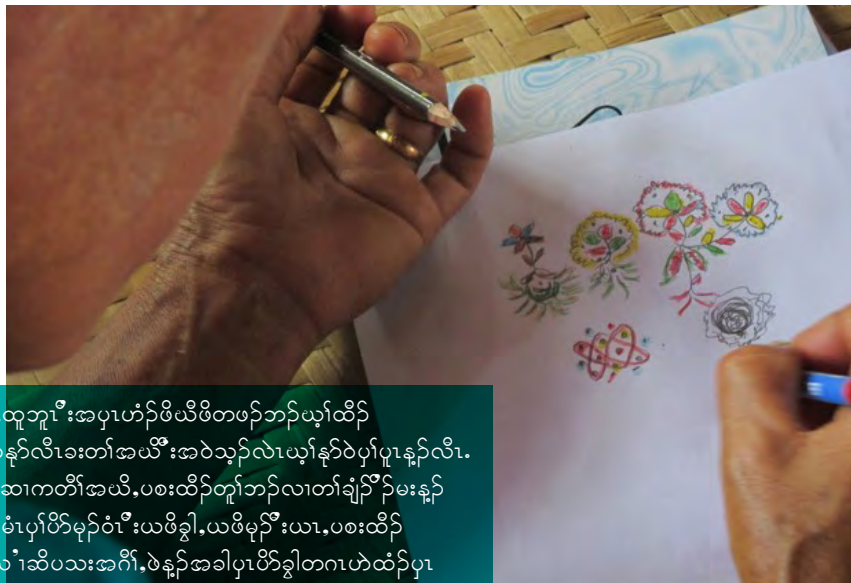
တၢ်လီၤယုၤသုၣ်ညါအံၤဟံးဖျါထီၣ်ဝဲလၢ,လၢပိာ်မုာ်လၢအဘဉ်ယုာ်မုာ်ဖျီးတအိၣ်ဆိးဘဉ်လၢကလုာ်နီၣ်ကီၢ်ခဲတၢ်လီၢ်တဖၣ်,အတၢ်လိာ်ဘဉ်တၢ်အိၣ်,အိၣ်ကတၢ်န့ၣ်မုာ်ဝဲလၢကန့ၣ်ဘဉ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယံာ်,က့ၤအိၣ်ဘဉ်ကၤက့ၤလၢအူၤသဝီၣ်တၢ်ဆိးလီၤပုၤပုၤဖျီးဖျီးတၢ်အိၣ်သးလၢအအိၣ်စံာ်အိၣ်ကျါလၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်အိၣ်မူလၢဘဉ်ဟးယုာ်မုာ်ဖျီးန့ၣ်,ပိာ်မုာ်တဖၣ်တူၢ်ဘဉ်ဝဲလၢတၢ်ဘဉ်တၢ်ဘၤတအိၣ်လၢအဂီၢ်ဘဉ်,အမဲာ်ညါအိးထီၣ်န့ၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယံာ်တခါလၢအကကွၢ်ဆၢၣ်ခဲဘဉ်တၢ်မၤဆါပယုၤလၢခါအူၤညါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ခိဖျါလၢအဝဲသ့ၣ်ဘဉ်အိၣ်ယံၤ,အတၢ်ဖဲးအိၣ်မၤအိၣ်အလီၢ်အကျဲလၢအကယုၤန့ၣ်ကျိၣ်စုတၢ်ဟံးန့ၣ်အယီၤ,ကဲထီၣ်တၢ်ကီၢ်ခဲလၢပိာ်မုာ်တဖၣ်,အပုၤဟံးဖိယီၤဖိတဖၣ်ကဖဲးအိၣ်မၤအိၣ်,သ့ၣ်ထီၣ်အမုာ်ကျိၤဝဲကွံာ်တဖၣ်,ညီၣ်န့ၣ်ကဲထီၣ်တၢ်ကီၢ်ခဲလၢတၢ်လုာ်အိၣ်လုာ်အိၣ်မၤလၢပုၤဟံးဖိယီၤဖိတဖၣ်အတၢ်လိာ်ဘဉ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.ခိဖျါလၢအဝဲသ့ၣ်တန့ၣ်ဘဉ်အခွဲးလၢကလဲၤထီၣ်လဲၤလီၤသဘျုးဘဉ်အယီၤ,ကဲထီၣ်စုၤကိးတၢ်ကီၢ်ခဲတမံၤလၢအကဆဲးကျိးလီၢ်သး,ယုၤန့ၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢပုၤတဂၤအဂုာ်အဂၤတဖၣ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကီၢ်ပယီၤတၢ်အိၣ်သးဆၢကတီၢ်ခဲကန့ၣ်အံၤန့ၣ်ပုၤလီၤအိၣ်ကမ့ၢ်တဖၣ်ကန့ၣ်ဘဉ်အခွဲးက့ၤအိၣ်ဆိးဘဉ်က့ၤလၢအူၤသဝီၣ်ပုၤပုၤဖျီးဖျီးအဂီၢ်န့ၣ်တၢ်မုာ်လၢကွံာ်စိကဲထီၣ်လိာ်ထီၣ်အဂီၢ်မုာ်တၢ်လၢအစ့ၤဝဲမးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဆၢကတီၢ်ယံာ်တၢ်လံၤ(၁၉)နီၣ်လဲၤ.တၢ်ဆၢကတီၢ်မုာ်ယံာ်(၁၉)နီၣ်ဘဉ်ဆၢပဆၢမုာ်လီၢ်,လၢပကက့ၤဘဉ်,ခိဖျါလၢပဘဉ်ဟးသးလီၢ်သးကျိၣ်အံၤအယီၤ.ပမုာ်ကျိၤဝဲကွံာ်အကျဲတဖၣ်တလဲၤသးဂ့ၤဂ့ၤဘဉ်.ပထံၣ်ဘဉ်တၢ်ကီၢ်ခဲအါမး.ပကစၢ်ဟံးယီၤဝဲတအိၣ်ဘဉ်,ပဘဉ်ဟးအိၣ်လၢပုၤဂၤအတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲၤ.ပုၤတနီၣ်န့ၣ်အိၣ်ဘဉ်ပုၤ,တနီၣ်န့ၣ်တအိၣ်ပုၤဘဉ်.ပကပုၤန့ၣ်တၢ်လီၢ်တက့ၤဖိအဂီၢ်နီၣ်လဲၤပစုတအိၣ်စုၤကိးဘဉ်.

ညါဘျုး,
ကညီကလုာ်

“ဖလါနီဝုဘာန်(၂၀၁၂)နံၣ်န့ၣ်,ထူဘူၤဒီးဆပှၤဟံၣ်ဖိယိဖိတဖၣ်ဘၣ်ဃုာ်ထီၣ် ကွံာ်လၢအသဝိပှၤခိဖျါလၢပှၤဟဲန့ၣ်လီၤခးတၢ်အယိးအဝဲသ့ၣ်လဲၤဃုာ်န့ၣ်ပှၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်အဆၢကတိၢ်မ့ၢ်တၢ်ဂီၤခါအဆၢကတိၢ်အယိ,ပစးထီၣ်တူၢ်ဘၣ်လၢတၢ်ချ့ၣ်န့ၣ်မးန့ၣ် လီၤ.ပဃုန့ၣ်တၢ်လီၤဖိးဟံၣ်လီၤယမံၤပှၤမိၣ်မုၣ်ဝံၤဒီးယမိၣ်ခါ,ယမိမုၣ်ဒီးယၤ,ပစးထီၣ် ခုၢ်န့ၣ်တၢ်အကျိၤလၢပကဆိၣ်သ့ၣ်ဆိပသးအဂီၢ်,ဖဲန့ၣ်အခါပှၤမိၣ်ခါတကၤဟဲထံၣ်ပှၤ ဝံၤသးကညိၤပှၤအယိးန့ၣ်ပှၤတၢ်လီၤလၢအကတိၢ်လၢအပူၤဖျးၣ်တဖဲလၢပကဆိၣ် ခုသ့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ပဆိၣ်ခုသ့ၣ်လၢပှၤပူၤန့ၣ်ယံာ်တနွံလီၤ.”

ထူဘူၤ
ကညိကလုာ်

“ပကထီၣ်ဘၣ်ပှၤဃုာ်မးဖျါန့ၣ်ယံာ်လံအနံၣ်(၄၀) နံၣ်လဲၤ.ပယိပံာ်တဖျါပှၤလၢပကက့ၤကါက့ၤအူပူၤပသဝိးဘၣ် .ပဘၣ်ဆိၣ်မူၢ်န့ၣ်လၢပှၤဂၤအတၢ်လီၤတၢ်ကျဲလီၤ.ကဲထီၣ် တၢ်ကိတၢ်ခဲၣ်မးလၢပကယုကျိၣ်စုတၢ်ဟဲန့ၣ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.ယအဲၣ်ဒီးက့ၤကါက့ၤလၢယသဝိၣ်ပံာ်ယတၢ် လီၤတၢ်ကျဲၤဒီးဆိၣ်မူဘၣ်သဘျုးလၢတၢ်လုာ်ဆိၣ်နီၢ်ခိသးသမူ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.”

ထူဘူၤ,
ကခူၣ်ကလုာ်

တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်သ့ၣ်လၢအကဲထီၣ်တၢ်မၤလိ(၄)-ပိၣ်မ့ၢ်လၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ်ကျဲးစၢၤဂဲၤပျၢၣ်ဂဲၤဆူးဝဲလၢလၢမ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်တၢ်မၤဆါပယွဲလၢအကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဘၣ်ဝဲတဖၣ်. ဟံၣ် ဘၣ်က့ၤအဝဲသ့ၣ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ် သိးအကိးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်တိတၢ်တြၢ်အဂီၢ်တၢ်မၤဆါပယွဲမၤဟးဂီၤအဝဲသ့ၣ်သူးသ့ၣ်လီၤကပိၤတဖၣ်အမဲၣ်ညါန့ၣ်. ကိၢ်ပယိၤပိၣ်မ့ၢ်တူၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဘၣ်စ့ၢ်ကိးတၢ်မၤဟးဂီၤအဝဲသ့ၣ်ခွဲးယၢ်လၢကအိၣ်မူဘၣ်သဘူၤ. အမၤမ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်အကျဲးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်အိၣ်သးတနီၤနီၤန့ၣ်. တၢ်မၤဆါပယွဲသ့ၣ်တဖၣ်အံၤရၤလီၤအသးသကုၤဆး. ဟံၣ်တၢ်ဂ့ၢ်လၢတၢ်တမၤနီၣ်မၤယါအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်အိၣ်ဝဲအါမးန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤဆါပယွဲသ့ၣ်တဖၣ်အံၤပၣ်ယုၣ်ဝဲ. ဟံၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ဆူၣ်ဖျိဆူၣ်ဟံးန့ၢ်ကွၢ်တၢ်လီၤတၢ်ကျဲးတဖၣ်အိၣ်မၤအိၣ်အလီၤ. တၢ်မၤဟးဂီၤကွၢ်ဟံၣ်ယိတၢ်စုၤလီၤခိၣ်တဖၣ်. ဟံၣ်တၢ်န့ၢ်ဘၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢကမၤလိန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့လၢအနီၣ်ကစၢ်ဂီၢ်. အဖိအလံၤသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်ဘၣ်. တၢ်မၤဆါပယွဲမၤတရီၤတပါတဖၣ်ရၤလီၤအသးသကုၤဆး. အမဲၣ်ညါ. ဆဲးလဲၤအသးတၢ်ဆၢကတီၢ်ယၢ်ထီၣ်ဝဲလၢအနီၣ်တဖၣ်န့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပိၣ်မ့ၢ်လၢအအိၣ်လၢကလုၢ်န့ၣ်ကိၢ်စဲၣ်တၢ်လီၤသ့ၣ်တဖၣ်ခဲလၢန့ၣ်ယၢ်ယၢ်န့ၣ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ. ဟံၣ်လၢအတၢ်လီၤတၢ်ကျဲးဟံၣ်ယိ. တၢ်စုၤလီၤခိၣ်ခိၣ်တဖၣ်ဘၣ်လီၤမၤကွၢ်ဝဲခိၣ်ဖျါလၢတၢ်. တၢ်ယၢ်တဖၣ်အိၣ်ဝဲတပယုၣ်ယိ. ပုၤကမၤတဖၣ်ဘၣ်ယုၣ်မ့ၢ်ဟးဖျါးဝဲအယိန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဂ့ၢ်ဆါအယိကမၤတၢ်လုၢ်အိၣ်နီၣ်ခိၣ်သးသမူတၢ်ဖဲးအိၣ်မၤအိၣ်အလီၤတဖၣ်ဘၣ်လီၤမၤကွၢ်ဝဲ. တၢ်ဖျိတၢ်ယၢ်တဖၣ်အါထီၣ်ဝဲ. ဟံၣ်မ့ၢ်. ဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်ယုၣ်မ့ၢ်ဟးဖျါး. ဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်စးထီၣ်ကွၢ်ကွၢ်န့ၣ်လီၤ. ပိၣ်မ့ၢ်လၢအကဲဘၣ်တၢ်ထံၣ်ကိၢ်သးပုၤယိၤဖိတဖၣ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢအဝဲသ့ၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဘၣ်မ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ပိၣ်ထွဲထီၣ်အခဲအါမးန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်လီၤဘၣ်ယိၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ပိၣ်လီၤကွၢ်အဟံၣ်အယိတဖၣ်လၢအကဟ့ၣ်ကျိၣ်ဟ့ၣ်စုအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အမ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်တဖၣ်လီၤမၤကွၢ်ဝဲခိၣ်ဖျါလၢပုၤဘၣ်မူဘၣ်. တဖၣ်ဟံၣ်သံကွၢ်သးသမံးအိၣ်တၢ်တပယုၣ်ယိအယိ. အဝဲသ့ၣ်ပျံၤတၢ်. မဲၣ်ဆူးစုၢ်ကိးလၢပုၤဟဲပုၤတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပိၣ်မ့ၢ်တဖၣ်ထီၣ်ဘၣ်တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူမ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်တၢ်ကိတၢ်ခဲအကလုၢ်ကလုၢ်ခိၣ်ဖျါလၢအဘူးအတၢ်ပိၣ်ခွါတဖၣ်(လီၤဆိ. ဟံၣ်ပိၣ်ခွါဟံၣ်ခိၣ်ခိၣ်ခိၣ်လၢလုၢ်အိၣ်ဟံၣ်ဖိဖိတဖၣ်)လီၤမၤကွၢ်ဝဲအယိလီၤ. ပိၣ်မ့ၢ်လၢအပၣ်ယုၣ်လၢတၢ်လီၤယုၣ်ညါအပူၤခဲလၢန့ၣ်ယၢ်ယၢ်န့ၣ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢအဝဲသ့ၣ်အိၣ်ခွါ. မ့ၢ်တမ့ၢ်အပၢ်တဖၣ်ဘၣ်လီၤမၤကွၢ်မ့ၢ်တမ့ၢ်ဘၣ်သံကွၢ်ဝဲခိၣ်ဖျါလၢတၢ်သဘၣ်သဘၣ်တၢ်. တၢ်ယၢ်အယိန့ၣ်လီၤ. အါန့ၢ်တတၢ်ယၢ်ယၢ်န့ၣ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢအဘူးအတၢ်ပိၣ်ခွါတဖၣ်ဘၣ်တၢ်ဖိၣ်. ယၢ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်အိၣ်သးတဘျုးမၤအယိန့ၣ်ပိၣ်မ့ၢ်တဖၣ်ဘၣ်ဟံးန့ၢ်အါထီၣ်မူၤလၢတၢ်လုၢ်အိၣ်လုၢ်အိၣ်ဟံၣ်ဖိဖိတကဟ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကိတၢ်ခဲသ့ၣ်တဖၣ်အံၤမၤစၢၤလီၤပိၣ်မ့ၢ်တဖၣ်အတၢ်ကျဲးစၢၤသဟီၣ်တဖၣ်လၢအကယုၣ်န့ၢ်တၢ်တိတၢ်တြၢ်န့ၣ်လီၤ. ကခူၣ်. ကညိပိၣ်မ့ၢ်တဖၣ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲခိၣ်ဖျါလၢအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ဂဲၤပျၢၣ်ဂဲၤဆူးလၢဟံၣ်ဖိဖိတၢ်လိၣ်ဂီၢ်တနံၤဘၣ်တနံၤအယိ. အတၢ်ဆၢကတီၢ်စ့ၢ်ဝဲမးလၢကလဲၤတၢ်ထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်. ကဘၣ်. လဲပိၣ်ရီတဖၣ်. ကဘၣ်ပတၢ်ထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ဆူၣ်ဘၣ်တၢ်တၢ်. ပုၤကလုၢ်န့ၢ်အိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်စါတလုၤဘၣ်စါန့ၣ်တဲလီၤတၢ်တသ့နီၣ်ဆါဘၣ်.

အါနီ,

ကခူၣ်ကလုၢ်
အါနီဘၣ်တၢ်မၤတရီၤတပါမူဆူၣ်အိၣ်လၢသးပၣ်ပုၤဟံးန့ၢ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအပုၤတဖၣ်လီၤ.
အဝဲတိၣ်ထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ဆူၣ်လီၤကဝဲပုၤဘၣ်မူဘၣ်. လၢအဘၣ်ထွဲတဖၣ်အအိၣ်. ဖဲအဝဲတိၣ်ထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ဝဲအလီၤခဲ. အဝဲဘၣ်တၢ်မၤဆါပယွဲအိၣ်တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဘၢအသးတဖၣ်လီၤ. အဝဲအိၣ်. တိၣ်ထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ဆူၣ်အပတီၢ်လၢအကိၢ်သ့ၣ်လီၤအသးအဂီၢ်. ဘၣ်ဆၣ်သ့ၣ်ညါဝဲလၢတၢ်ဆၢကတီၢ်ကယၢ်ဝဲ. ကလၢ်ကျိၣ်လၢ်စုအါမးန့ၣ်လီၤ. အကျိၣ်စုလၢကိၢ်. လဲပိၣ်ရီန့ၣ်တအိၣ်ဘၣ်. ခိၣ်ဖျါလၢအဝဲကဘၣ်မၤတၢ်တနံၤ. တနံၤလၢကအိၣ်မူအဂီၢ်. ကွၢ်ထွဲလုၢ်အိၣ်အဖိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲပျံၤစုၢ်ကိးတၢ်လၢအတၢ်အိၣ်မူတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်လီၤ.

ယိမ့်၊

ကခွန်ကလုာ်

ယိမ့်အဖိမုာ်ဘဉ်တၢ်ကွၢ်ကိးန့ၢ်ဆူၣ်ကွၢ်အိၤလၢပယိၤသးတဖၣ်န့ၢ်န့ၢ်ယၢ်အိၤလၢသးတၢ်လီၤတဘျုးလၢညါတချုးလၢအလီၤမၤကွၢ်န့ၢ်လီၤ.ဟံၣ်ဖိယိဖိတဖၣ်န့ၢ်လၢပယိၤသးမၤတရီၤတပါမူၤဆူၣ်အိၤ.မၤသံကွၢ်အိၤ.ဘဉ်ဆဉ်တၢ်ကံထီၣ်သးအိၤအနီၤကီၢ်.လဲၣ်န့ၢ်တသ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလီၤတၢ်လီၤဆဲးဘဉ်.ဟံၣ်ဖိယိဖိတဖၣ်ထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ဆူၣ်ကျိၤဘျီၣ်.ဘဉ်ဆဉ်ကွၢ်တတုၢ်လီၤအိၤတၢ်ကန့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤနီၤတမံၤဘဉ်.ဂ့ၢ်လီၤကွၢ်အိၤန့ၢ်လီၤ.အဲၣ်သ့ၣ်အိၣ်ဆိးလၢပုၤလီၤအိၣ်ကမ့ၢ်ကဝီၤတၢ်တံၤတံၤဂၤပျုၤဂၤဆးတၢ်ကိးန့ၢ်.လၢတၢ်လုၢ်အိၣ်နီၤခိးသးမူၤအကီၢ်.ဆၢမုၢ်လၢ.ဝဲလၢမုၢ်ကအိၣ်ဝဲတန့ၢ်န့ၢ်ကံၤန့ၢ်ဘဉ်တၢ်တံၤတၢ်တြီၢ်န့ၢ်လီၤ.

“ဖဲယဟးထီၣ်ဘဉ်လၢပယိၤပုၤဝံၤအလီၤခံန့ၢ်.ယယုတၢ်တိာ်ကျဲၤတၢ်မၤဘဉ်ယးလၢတၢ်ဆးဖိလၢပုၤမၤမုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်တဖၣ်အအိၣ်န့ၢ်တန့ၢ်နီၤတခါဘဉ်.ခိဖျိလၢအဝဲသ့ၣ်တန့ၢ်အိၣ်လၢယၢ်ဘဉ်အယိလီၤ.ယဘဉ်ကျဲးစၢၤဝဲယဲၤသပုၤပုၤလၢကျိၣ်စုတၢ်မၤစၢၤတကပၤန့ၢ်လီၤ.”

အိၤမၤ,

တၢ်ဖိၣ်န့ၢ်ယၢ်အိၤထံၣ်ကီၢ်သးပုၤယိၤဖိတဂၤအသိး

တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်သ့ၣ်လၢအကဲထီၣ်တၢ်မၤလိ(၅)-ပိၣ်မ့ၢ်တူၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ်တီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢအကြၢၤဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲအမ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်ဆိၣ်ချ့ၤ.တၢ်ယၢ်ကျဲၤက့ၢ်နီၤသးတၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်.တၢ်သ့ၣ်ညါဘၣ်ယးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ်ပယိထီၣ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်ဆိၣ်ချ့ၤ.ဒီးတၢ်ကတိၣ်ကတိၣ်လီၤတၢ်အိၣ်ဆူၣ်ဆိၣ်ချ့ၤသးပုၤထီၣ်အဆၢကတိၣ်ဘၣ်.

ပိၣ်မ့ၢ်လၢအပၣ်ယုၣ်လၢတၢ်လီၤယုသ့ၣ်ညါအပူၤတတံၢ်ဘဲၣ်ယုၣ်ယုၣ်န့ၢ်လဲၤခီဖျိဘၣ်ဝဲနီၤသးအတၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်အခိၣ်လီၤတဖၣ်ဒီးနီၤခိမိၢ်ပုၤတၢ်အိၣ်ဆူၣ်ဆိၣ်ချ့ၤအတၢ်ကိတၢ်ခဲတဖၣ်ခိဖျိလၢတၢ်သဘၣ်သဘၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်မၤန့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အယိန့ၢ်လီၤ.ပိၣ်မ့ၢ်လၢအလီၤဘၣ်တၢ်ယီၤပူၤတဖၣ်ဟံၣ်ဖျိထီၣ်ဝဲလၢ.နီၤသးတၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်အခိၣ်လီၤတဖၣ်ဟံၣ်ထီၣ်အသးခိဖျိလၢတၢ်မၤဆါမၤပယုၤဒီးတၢ်မၤတရီၤတပါရၢၢ်ရၢၢ်စၢၢ်စၢၢ်တဖၣ်ဖဲအဝဲသ့ၣ်အိၣ်လၢယီၤပူၤအဆၢကတိၣ်.အမ့ၢ်ဟၢမၤဆါ.ချ့ၤယံၤဆါ.တလၢတဘျီလုၢ်လၢဟံၣ်ဆါသ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ.ပိၣ်မ့ၢ်လၢအအိၣ်လၢကလုၢ်န့ၢ်ကိၢ်စၢၢ်တၢ်လီၤတဖၣ်တဲဖျိထီၣ်ဝဲအသးတၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်ခိမိၣ်လီၤတၢ်ဘၣ်ဘၣ်ထံးလၢအတူၢ်ဘၣ်ဝဲဖဲအဝဲသ့ၣ်ယုၢ်တၢ်အဆၢကတိၣ်.တၢ်သးဘၣ်တံၢ်တၢ်ဒီးနီၤခိတၢ်အိၣ်ဆူၣ်ဆိၣ်ချ့ၤတၢ်ကိတၢ်ခဲတဖၣ်ဟံၣ်ထီၣ်သးခိဖျိလၢအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်မၤတၢ်ယၢ်ယံၤယံၤထၢထီၣ်ဘၣ်အိၣ်မူလၢတၢ်အိၣ်သးနးနးဖျိဖျိအပူၤထီၣ်အယိန့ၢ်လီၤ.

သီးပိၣ်မ့ၢ်တူၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ်ကန့ၢ်ဘၣ်ဂ့ၢ်ဂီၤအူတၢ်လိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အမဲၣ်ညါန့ၢ်.တၢ်မၤစၢၤအကျိၤအကျဲၤလၢပိၣ်မ့ၢ်လၢကိၢ်ပယိပူၤတဖၣ်ကဒီးန့ၢ်ဘၣ်န့ၢ်န့ၢ်ကိၢ်ခဲဝဲဒီးမ့ၢ်တမ့ၢ်ဘၣ်ခိတအိၣ်ဘၣ်လုၢ်တက့ၤ.လီၤဆီၣ်တၢ်သဝီတၢ်လီၤတၢ်သဘၣ်သဘၣ်တၢ်တၢ်တၢ်ယၢ်ကဲထီၣ်ဝဲအလီၤန့ၢ်လီၤ.လၢပိၣ်မ့ၢ်လၢအဘၣ်ယုၢ်မ့ၢ်ဟးဖျိသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၢ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်ဆိၣ်ချ့ၤတၢ်မၤစၢၤတအိၣ်နီတမံၤဘၣ်.ပုၤအါဂၤဘၣ်သံကွဲၣ်ဝဲလၢနီၤခိတၢ်အိၣ်ဆူၣ်ဆိၣ်ချ့ၤတၢ်ဆုးတၢ်ဆါမ့ၢ်ဆုၣ်မ့ၢ်ဂီၤအမ့ၢ်ဂ့ၢ်အုၣ်ဘၣ်အီၤဘၣ်ပစီၤစုၣ်.ခိဖျိလၢတၢ်အိၣ်ဆူၣ်ဆိၣ်ချ့ၤတၢ်မၤစၢၤတအိၣ်နီတမံၤဘၣ်ကျဲတအိၣ်နီတဘိဘၣ်အယိန့ၢ်လီၤ.ပုၤပၣ်ယုၣ်လၢတၢ်လီၤယုသ့ၣ်ညါပူၤအကျိၤတဂၤ(ကညိကလုၢ်)ဘၣ်သံကွဲၣ်ဝဲခိဖျိလၢအတူၢ်ဘၣ်ဝဲစၢၢ်တၢ်ဆါ.အဝဲတၢ်န့ၢ်ဘၣ်တၢ်ကူၤယၢ်ကျဲၤအကျိၤအကျဲၤလၢအဘၣ်လီၤဘၣ်စးဘၣ်အယိန့ၢ်လီၤ.

ပိၣ်မ့ၢ်(၂၉)ဂၤလၢလၢအပၣ်ယုၣ်လၢတၢ်လီၤယုသ့ၣ်ညါအပူၤအံၤန့ၢ်.တၢ်န့ၢ်ဘၣ်တၢ်အိၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢပီၣ်ပုၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်အံးထွဲကွၢ်ထဲကရၢၤတၢ်ကရၢၤကရီၤအဂၤအအိၣ်နီတမံၤဘၣ်.ထံၣ်ဟံၣ်ဖိယိဖိတူၢ်န့ၢ်န့ၢ်န့ၢ်ကျိၣ်စုတၢ်အိၣ်ထွဲတဖၣ်ဖိလၢသးပီၣ်အအိၣ်ခိဖျိလၢအမိမ့ၢ်သံအယိန့ၢ်လီၤ.(၈)ဂၤန့ၢ်န့ၢ်န့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤမ့ၢ်တမ့ၢ်ကျိၣ်စုတၢ်မၤစၢၤတဆံးတက့ၢ်လၢလီၤကဝီတၢ်ကရၢၤကရီၤတဖၣ်အအိၣ်ဒီးကလုၢ်န့ၢ်ပုၤဖိၣ်စုကဝဲၤကရၢၤသ့ၣ်တဖၣ်အအိၣ်န့ၢ်လီၤ.

“ပုၤတၢ်ယၢ်လၢနီၣ်ကုဖးၣ်အယိ.ဖဲအံၤယတူၢ်ဘၣ်လၢယကံၣ်ယုၣ်အစ့ၣ်တခီၤယယီၤတံၢ်ခိၣ်န့ၢ်ဆါဝဲ.တကးဘၣ်ယခိၣ်လုၢ်ခိၣ်န့ၢ်ကုတၢ်ကိတၢ်ခဲအိၣ်လီၤ.”

ညါအံ့စုဉ်,

ကညီကလုာ်

ညါအံ့စုဉ်အိဉ်ဖျဉ်ထီဉ်ဘဉ်ဝဲလၢပှ်ပှ်းအတၢ်အိဉ်
မူလၢဖိသဉ်တကတီၢ်န့ဉ်ကွၢ်ဆၢဉ်မဲဉ်ဘဉ်တၢ်ကိတၢ်
ခဲဘဉ်ယုာ်အိဉ်လူသုဉ်လၢပှ်ပှ်း,ခိဖျိလၢအမိၢ်အပၢ်မ့ၢ်
ပှ်ပၢ်ဆၢတၢ်ဖိအယိန့ဉ်လီၤ.အဝဲလဲၤခိဖျိးထီဉ်
ဘဉ်တၢ်မၤဆါမၤပယွဲပှ်ဟီဉ်ခိဉ်ဖိခွဲးယၢ်အါမးန့ဉ်လီၤ.
စးထီဉ်လၢန့ဉ်လံၤလံၤန့ဉ်.အဝဲဘဉ်ဂၤပျဉ်ဂၤဆုးကိကိ
ခဲလၢအကအိဉ်မူဘဉ်အဂီၢ်ဘဉ်ယုကျိဉ်စုတၢ်
လၢာ်ဘူဉ်လၢာ်စုၤလၢအလိဉ်ဝဲနီၢ်တဖဉ်ခိဖျိလၢ
အဝဲဘဉ်ကွဲးထုးထီဉ်ကွဲးအံၤလီၤအယိန့ဉ်လီၤ.

“စးထီဉ်လၢယကွဲးထုးထီဉ်ယံၤလီၤဝဲန့ဉ်ယစိတၢ်ယၢတန့ၢ်နီတမံၤလၢၤဘဉ်.ယဘဉ်
သုကျိဉ်သုစုတဖဉ်အါမးဝဲယလဲၤလၢတၢ်ဆါဟံဉ်အခါန့ဉ်
လီၤ.စုလၢယန့ၢ်ဘဉ်းစုလၢယဘဉ်သုအါန့ဉ်တဘဉ်ဂီၢ်လီၤသးဘဉ်.ယဘဉ်ပတုာ်အိကသံဉ်
လၢခံလါအတီၢ်ပှ်းသီးယဟ့ဉ်လီၤယဖိအကိတၢ်လၢာ်ဘူဉ်လၢာ်စုၤကန့ၢ်အဂီၢ်န့ဉ်လီၤ.”

ခိလူၤမံ,

ကခွဲဉ်ကလုာ်ဉ်

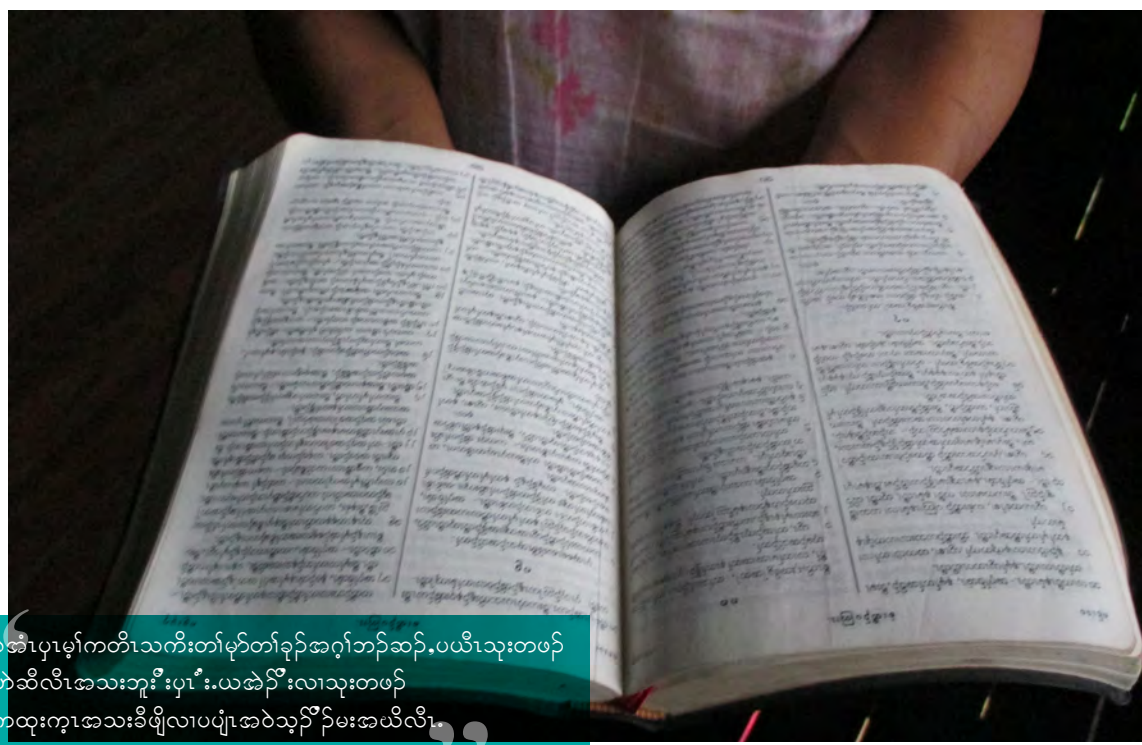
ခိလူၤမံကဲထီဉ်ဘဉ်ပှ်ယုာ်မံဟးဖျိးတဘျုးဘျီခိဖျိလၢတၢ်းတၢ်ယၤအယိ.တဘျီတဘျီန့ဉ်အတၢ်စုလီၢ်ခိဉ်ခိဉ်တဖဉ်လီၤမၢ်
ကွဲးဝဲလၢာ်လီၤ.ပှ်လီၤအိဉ်ကမံတၢ်အိဉ်ကံၤအလီၢ်လၢအဝဲလဲၤအိဉ်ဆိးဝဲအလီၢ်န့ဉ်ပယိသးတဖဉ်ဟဲမၤပိးဖးထီဉ်တၢ်.အဝဲဘဉ်
ယုာ်ကံးန့ဉ်လီၤ.အဝဲဘဉ်သံကွဲးဝဲပှ်ယုာ်မံအသဝီအဆၢကတီၢ်န့ဉ်လီၤ.မ့မ့ၢ်အဝဲအနီၢ်ကစၢ်တခါဘဉ်းကျိဉ်အယုာ်
ပှ်ပျးသးအဆၢကတီၢ်.တံးတံးန့ဉ်ဘဉ်တၢ်ကူစါယါဘျီဂၤဂၤဘဉ်ဘဉ်နီတဘျီဘဉ်.

တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်သ့ၣ်လၢအကဲထီၣ်တၢ်မၤလိ(၆)-ပိၣ်မ့ၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤဟူၣ်ဂၤလၢတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခၢၣ်အဂီၢ်.ဘၣ်ဆၣ်တၢ်တပၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢအမ့ၢ်ပုၤအရီၣ်လၢကပၣ်ယုၣ်လၢတၢ်တၢ်ပိၣ်သကိး.တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခၢၣ်အပူၤဘၣ်.

“အဝဲသ့ၣ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်အတၢ်အိၣ်မူတၢ်လဲၤခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဖျါဖျါဖျါအသိး.ပထံၣ်ဘၣ်လၢတၢ်သဘံၣ်သဘၣ်အစၢလၢအဟံၣ်ဘၣ်က့ၤပိၣ်မ့ၢ်.အပူၤဟံၣ်ဖိယိတဖၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအအာဝဲသိၣ်မးန့ၣ်လီၤ.ပုၤလၢအဟံၣ်ထီၣ်တၢ်မၤလိတဖၣ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်မ့ၢ်သးလီၤအံၤခဲအံၤလၢအမ့ၢ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခၢၣ်.လၢအဝဲသ့ၣ်အနီၣ်ကစၢ်အဂီၢ်.အဖိအလံၤပုၤလၢခံတစီၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ပိၣ်မ့ၢ်လၢအဟံၣ်လၢကလုၣ်နီၣ်ကီၢ်စၢ်တၢ်လီၤတဖၣ်.လီၤအိၣ်တၢ်ပိၣ်မ့ၢ်လၢအအိၣ်မူဘၣ်လၢတၢ်သဘံၣ်သဘၣ်တၢ်လဲၤအကျါ.ဘၣ်ယုၣ်မ့ၢ်ဟးဖျါသ့ၣ်တဖၣ်.အတၢ်သ့ၣ်ညါနီၣ်ပာ်ဘၣ်ယး.တၢ်ကတိၤတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခၢၣ်အဂီၢ်န့ၣ်တအိၣ်အါအါဘၣ်.အဝဲသ့ၣ်.သ့ၣ်ညါဝဲထံၣ်လၢပုၤမၤတၢ်ကတိၤသကိးတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခၢၣ်အဂီၢ်လၢပုၤဖိၣ်တၢ်စုကဝဲတဖၣ်အဘၣ်စၢၤ.လၢတၢ်ကတိၤသကိးတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခၢၣ်အပူၤအဝဲသ့ၣ်အမံၤကဘၣ်ပၣ်ယုၣ်လၢထံၣ်ရၢၢ်ကီၢ်သးအပတီၢ်လီၤန့ၣ်အတၢ်သ့ၣ်ညါအိၣ်ထံတစးဖိလီၤ.တသ့ၣ်ညါဝဲအါနီၣ်အန့ၣ်လၢဘၣ်.

ပိၣ်မ့ၢ်(၂၉)ဂၤလၢအပၣ်ယုၣ်လၢတၢ်လီၤယုသ့ၣ်ညါအပူၤအံၤန့ၣ်.တပၣ်ယုၣ်လၢတၢ်ကတိၤသကိးတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခၢၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအပူၤနီၣ်တဂၤဘၣ်.ပိၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်အိၣ်တၢ်သး.တၢ်တနၢ်န့ၣ်.တၢ်သးယၢလၢတၢ်ကတိၤသကိးတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခၢၣ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအံၤန့ၣ်လီၤ.လီၤကဝီၤပိၣ်မ့ၢ်တၢ်ကရၢကရိတဖၣ်.ပုၤဂီၢ်တတၢ်တၢ်ကရၢကရိလၢအပၣ်ယုၣ်ထီၣ်ပိၣ်မ့ၢ်အတၢ်ယုထီၣ်တဖၣ်.အတၢ်ယုထီၣ်ဘၣ်တၢ်ပၣ်ကပၤကွၢ်အိၣ်လၢတၢ်တၢ်ပိၣ်တဲသကိးတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခၢၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.ပမ့ၢ်ကွၢ်ကၤက့ၤလၢတၢ်ကတိၤသကိးတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခၢၣ်အပူၤဖိၣ်ခိၣ်န့ၣ်.ဘူးတၢ်မးလၢပိၣ်မ့ၢ်အနီၣ်ဂံၢ်တဂၤမၤတပၣ်ယုၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပိၣ်မ့ၢ်တနီၤန့ၣ်.တၢ်မ့ၢ်ကဲထီၣ်သး.လဲၣ်ဘၣ်ဆၣ်.ကျဲးစၢၤဟံးန့ၣ်မူၤဟူၣ်ဂၤလၢတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခၢၣ်အဂီၢ်လၢအပုၤတဝၢပုၤလၢအလီၢ်ကဝီၤ.ဝဲအပတီၢ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခၢၣ်အတၢ်ဟူၣ်ဂၤလၢအဝဲသ့ၣ်မၤပုၤတဝၢပုၤတဖၣ်.အမ့ၢ်တၢ်လူၤမၤစၢၤပုၤလၢအအိၣ်.သးတၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိၣ်လီၤတဖၣ်.တၢ်သ့ၣ်ညါဘၣ်ယး.ပုၤဂီၢ်ခိၣ်ယး.တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခၢၣ်အဂီၢ်တဖၣ်အပူၤတဝၢပုၤန့ၣ်လီၤ.တၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်မၤပုၤတဖၣ်အံၤ.အိၣ်ထီၣ်ဝဲကွၢ်သိးပိၣ်မ့ၢ်အလဲၤခိၣ်ဖျါ.တူၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ်ကဘၣ်တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်အိၣ်.တူၢ်လီၤအဝဲသ့ၣ်လၢပုၤတဝၢပုၤန့ၣ်လီၤ.

ခဲအိၣ်ပုၤမၤကတိၤသကိးတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခၢၣ်အဂီၢ်ဘၣ်ဆၣ်.ပယီၤသးတဖၣ်ဟဲအိၣ်လီၤအသးဘူး.ပုၤ.ယအဲၣ်လၢသးတဖၣ်ကထူးက့ၤအသးခိၣ်လၢပပုၤအဝဲသ့ၣ်မးအယိလီၤ.

“မလိခိုဘဲတတ်ထဲသိးတုသိးလာအတဘဉ်အိဉ်းတၢ်ကွၢ်တလီၤကွၢ်တၢ်ဆံးအါစၢၤတၢ်ခိဖျါလၢကလုာ်တၢ်လီၤဆိ.တၢ်ဘျဉ်တၢ်ဘါ.ဖံးဘျဉ်အလွဲၤ.ခိမုဉ်ခါတၢ်လီၤဆိ.ခိကဘဉ်မုၢ်ကိၢ်စၢၤဖျါလၢအပဲၤ.တၢ်သဘျဉ်.တၢ်မုဉ်တၢ်ခုဉ်.....ယကကျဲးစၢၤဂဲၤလိာ်သပုၢ်ပုၢ်လၢတၢ်ဂ့ၢ်သုဉ်တဖဉ်အံၤဖဲယအိဉ်မူၢ်.အဆၢကတီၢ်န့ဉ်လီၤ.ပီဉ်သုဉ်တဖဉ်န့ဉ်.ခိဖျါအဝဲသုဉ်ထၢန့ဉ်ပုၤလၢယိာ်ပုၤအယိတသုဉ်ညါဝဲလၢအမၤအါထီဉ်ပတၢ်သုဉ်သုဉ်သးဂဲၤတဖဉ်လၢပကဟူးဂဲၤအါထီဉ်လၢထံၣ်ကိၢ်သးတပၤဘဉ်.”

န့န့မ့ၤ,
တၢ်ဖိဉ်းယၢ်အိၤထံၣ်ကိၢ်သးပုၤယိာ်ဖိတဂၤအသိး

တၢ်သူ,

ကညီကလုာ်

လၢတၢ်သဘဉ်သဘဉ်အယိတၢ်သူအဟံဉ်ဖိယိဖိတဖဉ်ဘဉ်ယုာ်မ့ၢ်ဟးဖျါသုးလီၤသုးကျဲတချုးလၢတၢ်သူအိဉ်ဖျါထီဉ်းဘဉ်န့ဉ်လီၤ.လၢတၢ်န့ဉ်အယိအတၢ်အိဉ်မူၢ်တကတီၢ်န့ဉ်အိဉ်ဘဉ်လၢလီၤအိဉ်ကမ့ၢ်သဝီပူၤ.အဝဲမၤလိတၢ်ဘဉ်ဟးထီဉ်ကွၢ်ကွၢ်,ခိဖျါလၢအမိၢ်အပၢအုၤအိၤတန့ၢ်လၢၤဘဉ်အယိန့ဉ်လီၤ.အဝဲအပၢန့ဉ်တူၢ်ဘဉ်ဝဲတုာ်ဝဲသုးပီဉ်တၢ်မၤဆါပယွဲအိၤအလီၤတဖဉ်တုၤခဲကနံဉ်အံၤလီၤ.

“ယအိဉ်းတၢ်မုဉ်တၢ်ခုဉ်ဂၢၢ်ဂၢၢ်ကျၢၤကျၢၤ.ယတအိဉ်းတၢ်းတၢ်ယၢၤဘဉ်.”

အိ:ထိပ်တလါ-ပိပ်မုတ်တဖန်အတၢ်အိပ်မူအဂ့ၢ်

အါနါ
(ကခွၢ်ကလုာ်)

အါနါမုတ်မုတ်တကလၢအအိၣ်သးသဟိၣ်လၢအဆူၣ်,လၢပွဲၤတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖန်လၢတၢ်ကွၢ်လုၢ်ၣ်ထီၣ်အဖိလွံၤဂၤ,ပိပ်မုတ်မိ(၃)ဂၤ(အိၣ်ကတၢၢ်တဂၤအိၣ်(၁၂)နံၣ်)မိခွါမိအဆးကတၢၢ်အိၣ်(၆)နံၣ်န့ၣ်လီၤ.စးထီၣ်လၢအဝၢဘၣ်တၢ်ဖိၣ်းယၢ်အီၤဖဲ(၂၀၁၃)နံၣ်ခိဖျိလၢကသံၣ်မူၤဘျီတၢ်ဂၢ်(အဝၢမုတ်တၢ်ကခွၢ်တၢ်သဘူသးမုၢ်(KIA)အသး)ဝံၤအလီၢ်ခံန့ၣ်အဝဲဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤကွၢ်ထွဲက့ၤအမိၢ်အမံၤပုၤပိပ်မုတ်တဖန်န့ၣ်လီၤ.အဝဲမုတ်မုတ်လၢအသ့ၣ်ဂၤသးဝီၣ်မးတဂၤ,လၢအအိၣ်တၢ်သးစွံကတုၤလၢက့ၤတၢ်လၢတၢ်တိတၢ်တြၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲအါနါဝၢဘၣ်တၢ်ဖိၣ်းယၢ်အီၤလၢယိၣ်ပူၤဖဲ(၂၀၁၃)အလီၢ်ခံတယံၣ်ဘၣ်န့ၣ်,ပုၤပိပ်ခွါခံဂၤဟဲအူအဟံၣ်ဖိၣ်ဆူၣ်မၤတရီၢ်တပါအီၤန့ၣ်လီၤ.အဝဲန့ၣ်ဝဲလၢပုၤခံဂၤန့ၣ်ကဘၣ်မုၢ်ပုၤဟဲလၢပၤကီၢ်သးတဖန်လီၤ.ပုၤပိပ်ခွါခံဂၤအကျါတဂၤအသးနံၣ်(၂၀)တပုၤဂၤဂၤတၢ်,တၢ်ကူဝဲဖျိခံကူန့ၣ်ကဆုကၤအလွၢ်သ့.အဝဲတဂၤတခါဖျိခိၣ်ဖျိခိၣ်ဖျိခိၣ်လၢအလီၢ်ကံၤပၤကီၢ်သးတဖန်ကူဝဲထီၣ်ဘိန့ၣ်လီၤ.

ပုဂံပိရခါခံဂဟေဆူဂ်ဟံဂ်.ယကးတံယာတြါလုပုမယာဝ်လုထးဘဂ်ဆဂ်.အဝဲသုဂ်ဟဲထုးအိဂ်ထိဂ်လုဂ်ဂံ
လုဂ်ဘါနွံလီု.လုအပူကွံဂ်ခါနွံ.ခီဖျါလုယဝဲမုဂ်သဝိသးပုဂ်အယံ.ပုတမ့တဖဂ်ဟဲလုယဟံဂ်အါမး.အယံယ
ဆိကမိဂ်လုအဝဲသုဂ်လီု.ဘဂ်လုတဂ်ကိတဲခဲအပူ.ဦးယလဲအိဂ်ထိဂ်နုအါတြါနွံလီု.

တၢ်တကပိၤဂၤဂၤဘၣ်အယံၤယကွၢ်အမၢ်တဖျါဂၤဂၤဘၣ်.တုၤလၢအဟံၣ်န့ၣ်လီၤးယဆိကမိၣ်လၢအဘဲသ့ၣ်ကဲပၤ
ကီၢ်သ့ၣ်းဟံးသံကွၢ်တၢ်ဂၢ်ဘၣ်ယးယဝၤတၢ်ဂၢ်.အဘဲသ့ၣ်ဟံးထီၣ်လၢယဆိးထီၣ်ယၢတၢ်ဂၢ်ကပၤ.မးမၤယလုၢ်
လီၤကွၢ်ယန့ၣ်.ယကွၢ်ယဖျါခံဖိသၢကထာပၣ်ယုၣ်းဖျါခံယံးယံးတကထာ.ယတဲအဘဲသ့ၣ်လၢ,နမ့အိၣ်းသမံ
သမိးယၢတၢ်န့ၣ်နတကြၢၤမးန့ၣ်ဘၣ်.ဘၣ်ဆၣ်အဘဲသ့ၣ်တကန့ၣ်ဘၣ်.

ပိတ်ခွါလာအသးပှ်တဂမးပျံးမးဖုးအါနါလီ၊ ဝိးဆိပ်လီယံးအီဝံးဖိပ်ဆူင်မးတရီတပါအီ၊ အသကိးတဂးတခိခိးဖိပ်
ယာ်န့အီလးအါနါအစု်သိးအဂဲးပျုာ်သုတန့အဂီၢ်န့လီ၊

ယကျ်းစားကိန်းပသူဘဉ်ဆဉ်အဝဲတိၢ်ယထးခိၣ်ဒီးအခိၣ်ဖျိၣ်အယံ,ယထးခိၣ်ဆါတိၢ်(၄)သိအတိၢ်ပူၤညါန့ၣ်လီၤ.ယဗ့ၣ်ဘါထုကဖဉ်ကစုၤလၢယသးပူၤဒီးဖဲန့ၣ်ဟံၣ်ခါလၢအညါၤတကၤလၢအသးန့ၣ်အိၣ်(၂၀)ယဉ်ယဉ်တကၤ.ဟံၣ်ဆူၣ်မၤတရိတပါစါကိးယၤန့ၣ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်မၤတရိတပါယၤဝံဒီးထံၣ်ဝဲမိၤတီးတုၤဒီးသံကွၢ်ဝဲမ့ၢ်အကဲယတၢ်ခါဒီးက့ၢ်ဒီးကွၢ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

ဖဲအါနါတိဉ်ဖျါထီဉ်တၢ်ဂ့ၢ်ဆူပုၤဘၣ်မူဘၣ်၊ တဖဉ်အဆိဉ်တၢ်ကျဲးစၢၤဟံၣ်ဖျါထီဉ်ပုၤမၤကမၣ်တၢ်အက့ၢ်အဂီၢ်အမဲဉ်သၣ်မၤသးလဲဉ်လဲဉ်အါ၊ အဝဲက့ၢ်ဆၢဉ်မဲဉ်ဘၣ်ဝဲတၢ်သ့ဉ်က့ၣ်သးကးအီၤတၢ်မၤပျံၤမၤဖးဆီၤတၢ်ဆိဉ်တၢ်မၤန့ၢ်အီၤန့ဉ်လီၤ။

ပု(ဘဉ်မူဘဉ်)တဖဉ်)ကိးယါတါ“ဖဲလဲဉ်,မတးလဲဉ်” ဘဉ်ဆဉ်ယတပျဲတါဘဉ်”းယကျဲးစးတဲပွဲးအဝဲသ့ဉ်လၢတါကဲ ထီဉ်သးအဂီၢ်အကျိၤတဖဉ်ခဲလၢကိး.အဝဲသ့ဉ်သး”ဉ်ထီဉ်တါ”ဉ်မး.

အါနါဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘိတၢ်လီၤဆိၣ်တၢ်လၢအမိၤတီၤတုၤလၢပှၤဟ့ၣ်န့ၣ်ဆူၣ်ကွၢ်အတၢ်အယိၣ်,မိၤတီၤတုၤမ့ၢ်တဆိၣ်ဘၣ်
န့ၣ်ကဲထီၣ်တၢ်ကိတၢ်ခဲလၢဟံၣ်ဖိယိၣ်အဂီၢ်ၣ်မးဖဲဟံၣ်ဖိယိၣ်တၢ်ဆိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့လီၤတီၢ်ဝဲအဆၢကတီၢ်ဖဲဘၣ်လဲလၢ
ကျိးပှၤလၢအဆိၣ်လၢကစၢ်ကပၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဒဲးအံၤန့ၣ်ကံထီၣ်တၢ်ကိတ်ဒဲးလၢအါနါအဂီၢ်မးလၢအဘၣ်ကွၢ်ထွဲအကျိးဒီးအဖိ(၄)ဂၤ,ဒီးပုၤလၢအမၤစၢၤအီၤအိၣ်ဒ်အဖီဒီးအမံၤပုၤပိၣ်မုၣ်န့ၣ်လီၤ.

[illegible][illegible]

အဲဒီသုခ်နီၣ်ပွဲးယးလးမိၣ်တီၣ်တုၤခဲလၢၣ်, ဘၣ်ဆၣ်ယမိၣ်တီၣ်တုၤ
တပၣ်ယုၣ်ဖဲန့ၣ်ဘၣ်. အဲဒီသုခ်တဲဘဲလၢပုၤဘၣ်မူဘၣ် 'သု
ဆိပမိၣ်တီၣ်တုၤ, မိၣ်တီၣ်တုၤအသီလီၤ, ပကစၢ်မၣ်တသုဘၣ်' ဘၣ်. ယ
သးဝံၣ်ထီၣ်တၢ်သးအးဝံၣ်မးဖဲယဆိကမိၣ်ထီၣ်ယမိၣ်တီၣ်တုၤအဂီၢ်န့ၣ်.
ပကပုၤန့ၣ်မိၣ်တီၣ်တုၤတခါအဂီၢ်ကိဲခဲလၢပဂီၢ်ထဲလဲၣ်.

ခိုင်ခိုင်အု

(တပ်မတော်ဦးစီးချုပ်ထံရှိ ကိုယ်ရေးမှတ်တမ်းအသိ)

“ပုသူးဖိကိးဂါးန့ဉ်
အိဉ်းအသူးနီဉ်ဂံဉ်ဝဲ.မ့မ့ယဖိခွါန့ဉ်
တမ့ပုသူးဖိဘဉ်
အယိအသူးနီဉ်ဂံဉ်တအိဉ်ဘဉ်.
ပုသူးဖိတဂါဂါမ့ဉ်သံန့ဉ်
ပုမါနီဉ်ဝဲလာတဂ်ကွဲးနီဉ်ပုလါအဟ့ဉ်
လီၤအသးလါအပုကလုဉ်အဂီၢ်.မ့မ့ယဖိခွါန့ဉ်
မ့ဉ်းတဂ်တုၤလါအသံဉ်လဲဉ်ပုတမါနီဉ်
မါယါဝဲနီတမံဘဉ်.”

၂၅၀၀၀၀
(ကုဉ်ကလုဉ်)

စံရံ
(ကုန်ကလုံ)

“ဧရားယုဂ်ဂါဆူးတို့အနိဉ်တဖဉ်အနိဉ်အဝဲမ့တူဝ်ဘဉ်တုတ်တုတ်ထဲလိဉ်ဘဉ်ဆဉ်အဝဲအိဉ်” ဝီးသးလာအဆဉ် ဝီးမးသးဖုံပုဂ္ဂလိကလိာ်ကွဲတနံတဲအုတ်နဉ်လိာ်အဝဲအိဉ် ဝီးဖိခွါ(၃)ဂၢ် ဝီးဖိခွါသၢဂၢလၢဂ်နဉ်လိာ်ကဲဝဲ(KIA)အသုးကိးဂၢ် ဝီးသံကွိဉ်ခံဂၢလံနဉ်လိာ်

“ခံရသူတို့ဘဏ်သားတော်ဘဏ်အခီဗန်လီတဖန်အမေးဖဲအဖိခွါသါဘဏ်တမာဆါပယွဲအီၣ်းဘဏ်တမာသံကွံင်အီၣ်လောပယီၣ်သုးဖဲအစဲသုၣ်မာဝဲတံၣ်ခီလဲပှၤယီၣ်ဖိလောအဆာကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.အဖိခွါသါမ့ၢ်(KIA)သုးဖိတက.ၦးပယီၣ်သုးဖိၣ်န့ၢ်အီၣ်ဖဲတံၣ်မာတံၢ်ပတုၣ်တံၢ်ခးအဆာကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.လောပယီၣ်သုးတဖန်ကဘဏ်ဆုာက့ၤအီၣ်ဆူ(KIA)အအိၣ်အစါန့ၣ်ဆုာက့ၤၣ်ဝဲအတံၢ်ကူတံၢ်သိးၣ်အကျိလီၤ.လောခံတံၢ်သုၣ်ညါဘဏ်လောပယီၣ်သုးတဖန်မာဆုးမာဆါမာပယွဲအီၣ်တုၤလောအသံတစုလီၤ.လောတံၢ်ဂံၢ်အံၤအယီၣ်တံၢ်ပတုၣ်တံၢ်ခးတံၢ်မုၢ်တံၢ်ခုၣ်လောတံၢ်ဆဲးလီၤယာ်စုမုၢ်ကျါလော(၁၇)နံၣ်အတီၢ်ပူၤအံၤဘဏ်သုၣ်ဖးကွံၣ်ဝဲဝဲလါပူၤ(၉)သီ.(၂၀၁၁)နံၣ်န့ၣ်လီၤ.

“ဧရာဝတီဆည်မဲ့ဘဲတကယ်တော့လဲအပိတ်ထွေထွေအဆင်မပြေအဖို့ခွဲသံဝံ့အလို့ငှါနဲ့လီ။ အဖို့ခွဲဝံ့ကိသ်
တုလ်လံးတုလ်လံးပူလံး(၁၉၉၄)နံ့လံးလံး၊ ဝံ့ကဲထိုင်တုလ်လံးတကယ်တော့လဲအပိတ်ထွေထွေအဆင်မပြေအဖို့ခွဲသံဝံ့အလို့ငှါ
အကဘဲကွဲထွေကွဲထွေကွဲထွေအဆင်မပြေအဖို့ခွဲသံဝံ့အလို့ငှါနဲ့လီ။

ယသးဆူးဒ်မိးယဆိကမိဒ်တၢ်တဘဉ်နီတမံလၢဘဉ်.ယကျဲးစ့ၤသိးယတၢ်တူၢ်ဘဉ်လၢအဆါတဖဉ်ကလီၤမၢ်ကွၢ်အဂီၢ်န့ၣ်ယအိသံးတနွံန့ၣ်လွၢ်ပလီၤယံၤပလီၤ.ကိးနးၤန့ၣ်ယဘဉ်အိတပလီၤသိးယမံကန့ၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်အိၣ်ဖိုၣ်ခိၣ်န့ၢ်ယဆူယအိၣ်တဲယလၢတဘဉ်အိသံးတဂ့ၤပဘဉ်က့ၤယတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့.အဲဖဲယဘၣ်ထုကဖဉ်စ့ၢ်ကိးလၢယကီၢ်န့ၣ်လီၤ.ကယိကယိန့ၣ်ယတၢ်အိမိၣ်ထီၣ်ဖဲဟံၢ်ထီၣ်လၢယတကြးအိသံးလၢဘဉ်.ခိဖျါလၢယဖိလၢအိၣ်တၢ်တဖဉ်အနီၣ်ဆံး.းယသ့ၣ်ညါလၢကျဲးစ့ၤဟ့ၣ်အဲဖဲသ့ၣ်လၢတၢ်က့ၣ်ဘဉ်က့ၣ်သ့န့ၣ်လီၤ.

လာခံနွှင်, (KIA)ရဲကျဲနွှင်ဝံခံရအမိခွါတံသမ္မုဂုၤဂုၤဝါဝါ, ိုးဟ့လီၤအိၤလာစုပယီၤခံကလီၤကွဲး (၂၀၀,၀၀၀) ိုးအမုၢ်တၢ်ဟံပနီၣ်အမိခွါအတံသံတဘျီအံၤန့ၣ်လီၤ. အဲခါကစၢ်ၣ်ဝဲသးၣ်ထီၣ်တၢ်ပိၤမးခိဖျါလာတၢ်တိတၢ်
တြၢ်တအိၣ်လာအမိခွါအဂီၢ်ဘၣ်အယီၤလီၤ. “ပယီၤသးတဖၣ်လိအိၣ်ပုၤ, ပဲစကၤခွၢ်တဖၣ်ပတူၢ်ဘၣ်တၢ်အံၤ
ထီၣ်တၢ်လီၤ. ယမိခွါသံၣ်လဲၣ်န့ၣ်ပုၤတဲတဲယၢနီတဖုဘၣ်, အယီမတၢ်မၤသံယမိခွါလဲၣ်ယတသ့ၣ်ညါလီၤတၢ်နီၣ်
ဆါဘၣ်. ယလူၤကန့ၣ်တၢ်ကစီၣ်ကိးနံၤ, ဘၣ်ဆၣ်, တၢ်ကဲထီၣ်သးအနီၣ်ကီၢ် လဲၣ်န့ၣ်ယတသ့ၣ်ညါဘၣ်”

“ခံရယူကူးအဖို့အစီအစဉ်နဲ့တည်ကူးပဲအခါနဲ့ဟဲအုဉ်သံထိုင်လဲ.အဝဲဆိကမိပ်ဝဲအဖို့နဲ့ပယီ၊ သူးမးသံအိဝဲအပူကွံာ်တသံသံအံ၊ ဝဲကျဲးစားဟဲခူသုဉ်အစဉ်အယီလီ၊ ခဲအဲအဝဲသုဉ်အိဉ်ဝဲဘုခိုးဘုဉ်ဝဲဆီးထီးလားတလုအိဉ်နီဝဲသးသမူအဂီနုဉ်လီ၊ အဝဲအစံအိဉ်.ဘဉ်ဆဉ်မးအိဉ်ဝဲတသုဘဉ်ဖီဖိုလု၊ အဖို့လုအအိဉ်တိတကးအခိဉ်တဂုးဘဉ်းအိဉ်မုဉ်တခိဉ်တဂံတဘါလု၊ ကမးအိဉ်စံအဂီတလုပဲ၊ ဘဉ်အယီနုဉ်လီ၊

[illegible]

စးထိုင်ဖဲန့ၣ်န့ၣ်ယကျဲးစၢၤဆိတလဲကွၢ်ယတၢ်အိၣ်မူန့ၣ်လီၤ.ယဘၢထုကဖၣ်ကိးနံၤကိးနဲၤ. သိးယသးကမၢ်ထီၣ်အဂီၢ်ယကျဲးစၢၤတဲလီၤယသးလာအဝဲသံလၢထံကီၢ်.ပှၤကလုာ်ဂီၢ်လီၤ.ယတူၢ်ဘၣ်သိး.ယတၢ်အိၣ်မူအံၤလီၤပအကွၢ်ဝဲခဲလၢာ်လီၤ.ဘၣ်ဆၣ်ထီၣ်န့ၣ်ယဘၢထုကဖၣ်သိးယဟံက့ၤယသးကသ့အဂီၢ်. သိးယကွၢ်ထွဲက့ၤယလံၤ.ယဖိမုၢ်ကသ့အဂီၢ်လီၤ.ယသးတဲမုၢ်ထီၣ်တစးဖဲယဘၢထုကဖၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.

ခီလူမ်
(ကုန်ကလွယ်)

ခိုလှမ်းအဝေးသံကွဲဝဲ၊ခိဖျိလှာအဆိပ်တို သံတော်လှာသဝိပူဖဲတိုးကဲထီၣ်ဝဲလၢ(KIA)ပယီၤသုးတဖၣ်အဘၣ်
စၢၤအယီၤန့ၣ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်ထီၣ်ပူၤအိၣ်ဘၣ်တပူၤယီၤယံၣ်အန့ၣ်(၄၀)န့ၣ်လီၤ.ခိုလှမ်းအနီၣ်ကစၢ်န့ၣ်ကဘၣ်ဝဲနးမးန့ၣ်
လီၤ.ခိုလှမ်းအသဝိန့ၣ်အိၣ်ဝဲလၢကီၢ်ဆၣ်အပူၤမ့ၢ်ဝဲတၢ်လီၤလၢအဆိပ်လၢပုၤတဘျုးဖုတ်လီၤဘၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ.အဝဲကဲထီၣ်ဘၣ်ပုၤ
လီၤအိၣ်ကမ့ၢ်တဘျုးဘျီညါ.ဝဲတၢ်စုလီၤခိၣ်ခိၣ်တဖၣ်လီၤမၢ်ကွဲၣ်ဝဲလၢန့ၣ်လီၤ.ခဲအံၤအဝဲအိၣ်ဆိးဝဲလၢလီၤအိၣ်ကမ့ၢ်ကဝီၤတဖျၢၣ်အ
ပူၤန့ၣ်လီၤ.

ဖဲခိုလှမ်းအိၣ်လၢအသဝိအဆၢကတီၢ်,အဝဲသ့ၣ်ဟံၣ်ဖိယိဖိအိၣ်ဘၣ်လၢဟံၣ်သ့ၣ်ဘၣ်ဖးၣ်အပူၤ.မၤအိၣ်စံၣ်းကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်ဝဲမးန့ၣ်
လီၤ.အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်သုတ်ဆၢကတီၢ်ဖးယံၣ်ညါလၢအကတုထီၣ်ဘၣ်ဝဲအဟံၣ်သ့ၣ်ဘၣ်အံၤ.ဝဲတုဝဲဝဲလၢ(၂၀၀၄)န့ၣ်ဖဲပုၤမၤတၢ်ပတုၣ်တၢ်
ခးအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲတၢ်းဟဲကဲထီၣ်ကၤကၤအသိတဘျီန့ၣ်.အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ယုၢ်ပူၤဖျဲးသးအယီၤအဝေးဘၣ်ဝဲဖဲအယုၢ်အခါန့ၣ်လီၤ.အတၢ်ဘၣ်တၢ်ဖိၣ်ဆၣ်
ဖိကီၢ်ဖိးအတၢ်စုလီၤခိၣ်ခိၣ်တဖၣ်အိၣ်တုၢ်ကွဲၣ်ဝဲလၢန့ၣ်လီၤ.တုၤလၢတၢ်းဝဲဝဲ.အဝဲးအဘျုးအတၢ်တဖၣ်ဟဲကၤအိၣ်ကၤကၤ
လၢသဝိပူၤလၢကမၤအိၣ်မၤအိၣ်ကၤအစံၣ်းကွၢ်ကတီၢ်ကၤအတၢ်စုလီၤခိၣ်ခိၣ်လၢအဆိပ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.အဖိခွါလၢအကဲ(KIA)
အသုးတကၤဟဲကၤအိၣ်ချ့းၣ်တစိၢ်တၢ်လီၤကူးစၢၤအိၣ်ဘျုးဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်အဝဲအနီၣ်ကစၢ်.အဝဲတခိၣ်ဘၣ်မၤဝဲကၤတၢ်မၤခဲလၢန့ၣ်စံၣ်ပူၤ
ခဲလၢတီၢ်တၢ်လီၤဘျုးလီၤတီၢ်ဝဲမးလီၤ.ဖဲန့ၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်ဘၣ်လၢခိုလှမ်းအစုဘၣ်ဝဲနးမးအယီၤ.တၢ်ကီၤလၢအဂီၢ်မးလၢအကဘၣ်
မၤတၢ်န့ၣ်လီၤ.ဝဲတၢ်ဆၢကတီၢ်တၢ်အိၣ်သးဖဲန့ၣ်ဆၢကတီၢ်လီၤပျံၤဝဲမးစုၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

ပုၤဂၤတဖၣ်ဟ့ၣ်ပလီၤပုၤလၢပကဟးထီၣ်ကွဲၣ်လၢတၢ်လီၤဖဲန့ၣ်.ဝဲပနၢ်ဟူၣ်စုၢ်ကိးလၢပယီၤသုးတဖၣ်ဟးမူၤဆူၣ်မၤတၢ်ရိတပီၤမၤ
သံမၤဝဲတၢ်အၢအသိသံလီၤ.ယဖိခွါတဲယၤလၢဟးထီၣ်ယုၢ်ပူၤဖျဲးကွဲၣ်သးချ့.မ့ၢ်မ့ၢ်ယဝဲ.အပျံၤခွါတကၤဟးထီၣ်တသုတဘျီယီၤဘၣ်.
အဝဲသ့ၣ်အိၣ်တုၢ်ကွဲၣ်ထွဲစံၣ်းကျိၢ်ပနၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လီၤ.

ခိုလှမ်းအဘျုးအတၢ်အဂၤတဖၣ်ကၤတုၤကၤကၤကၤအတၢ်လီၤလၢအပူၤဖျဲးန့ၣ်လီၤ.ပုၤကွဲၣ်(၁၁)သီၤအဝဲနၢ်ဟူၣ်လၢအဝဲသံလံန့ၣ်လီၤ.
ဖဲအဝဲသ့ၣ်ဟဲကၤလၢစံၣ်အခါန့ၣ်,ပယီၤသုးတဖၣ်အိၣ်ခိးခးအဝဲသ့ၣ်လၢကျဲလီၤ.ယဝဲန့ၣ်ပယီၤခးဘၣ်အဟၢမၤ.လၢခဲတုၤပုၤ
သဝိဖိးယဘျုးယတၢ်တဖၣ်လၢထံၣ်ကုၤအစိၣ်န့ၣ်.အဝဲချီၤအနီၣ်အိၣ်တုၢ်တကၤပၤလီၤ.လီၤကီၢ်သိးပယီၤသုးခးဘၣ်အိၣ်အ
ခိၣ်ထံးန့ၣ်အဝဲတသံတဘျီယီၤဘၣ်.အယီၤပယီၤသုးဟးန့ၣ်အိၣ်မၤဆါပယဲအိၣ်န့ၣ်လီၤ.ပုၤသဝိဖိတဲဝဲဖဲအဝဲသ့ၣ်လၢထံၣ်ယဝဲအစိၣ်
အခါန့ၣ်အိၣ်န့ၣ်ဖဲအကပီၤလီၤ.

ယဆိကမိၣ်တၢ်တဘၣ်နီတမံၤဘၣ်ယံၣ်ခဲလါညါ.ယဖုးသံပျီၤဂီၢ်ယဆဲးန့ၣ်.ဆိကမိၣ်ထီၣ်တၢ်မၤနီတမံၤလၢဘၣ်.ခဲအံၤန့ၣ်ယဆဲးအိၣ်
န့ၣ်လၢအပူၤကွဲၣ်ခါး...ယဝဲတဆိၣ်လၢဘၣ်အယိၣ်တဆဲးန့ၣ်.ကၤကၤကၤအူသဝိလၢဘၣ်,ယတဲဘၣ်ယဝဲအပူၤခွါးပဘျုးပတၢ်တဖၣ်
လၢယကသံဖဲပုၤလီၤအိၣ်ကမ့ၢ်တၢ်လီၤအံၤလီၤ.

တၢ်အိၣ်မူလၢလီၤအိၣ်ကမ့ၢ်ကဝီၤပူၤအံၤမ့ၢ်တၢ်လီၤအကီၢ်ဝဲမး.ခိုလှမ်းကျဲးစၢၤမၤတၢ်ဆူၣ်ဆူၣ်,မၤတၢ်လၢပုၤဂၤအကျိးပူၤဘၣ်
စုၢ်ကိးထိးန့ၣ်လီၤ.အစုလၢအဘၣ်န့ၣ်ဆါးတုၤခဲအံၤန့ၣ်လီၤ.

ဖဲအဝဲထီၣ်ဘၣ်တၢ်ယါဘျီကၤသးတၢ်တၢ်တုၢ်ဘၣ်ခိမဲၣ်
လီၤဝဲအလီၤခဲန့ၣ်,အဝဲတဲဖျါထီၣ်ဝဲလၢ-ဖဲ(၂၀၁၁)
န့ၣ်န့ၣ်.ယတုၢ်ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ဘၣ်ဖိၣ်သးဘၣ်ဖိၣ်တုၤ
လဲၣ်ယကတီၢ်တၢ်ပုၤဂၤတသုနီတဂၤဘၣ်.လီၤဆိၣ်
တၢ်ဖဲယထံၣ်ဘၣ်ယဘျုးယတၢ်တဖၣ်အဆၢကတီၢ်
န့ၣ်လီၤ.ခဲအံၤယတၢ်သးဘၣ်ဖိၣ်တဖၣ်လီၤမၢ်ကွဲၣ်
ဝဲတစဲးဖိ.ဖဲယနၢ်ဟူၣ်ဘၣ်ယသကိးအဂၤသ့ၣ်တဖၣ်
အတၢ်လဲၤခိဖျိလှာတၢ်ထံၣ်လီၤအိၣ်သကိးတဘျီအံၤအ
ယီၤန့ၣ်လီၤ.ယသကိးတနီၤနီၤန့ၣ်အဝေးဘၣ်သံ
ကွဲၣ်ဝဲခဲလၢလၢ,အဝဲခိၣ်ထံးတဂၤသးအဝဲသ့ၣ်ထီၣ်ပုၤ
ကိးအသိတဘျီအဝဲလၢခဲတကၤန့ၣ်ကုၤသံကွဲၣ်ကိးန့ၣ်
လီၤ.မ့ၢ်မ့ၢ်ယတခိယဝဲအိၣ်တကၤဝဲသံကွဲၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

ခိရီငါ

(ကခွာ်ကလုာ်)

“ယီးန့ၣ်ဘၣ်ကွၢ်တၢ်သ့ၣ်မံသးမုၢ်န့ၣ်ဘၣ်အါထီၣ်
သးတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါလၢယကလံၤခီဖျိကွၢ်တၢ်ကီတၢ်ခဲတဖၣ်
အံၤလၢယကအိၣ်မူအိၣ်ဂဲၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.”

ခရိုင်မုခ်ပိုင်မုခ်လားအကူတံာ်သ့ၣ်မးတဂါလားအလဲခိဖျိဘၣ်တံာ်အါမးလားအတံာ်အိၣ်မူလူန့ၣ်လီၤဖဲပယီၤသးဟဲန့ၣ်လီၤခးလီၢ်အိၣ်ကမ့ၢ်ကဝါလားအဝဲးပုၤသဝါမိၣ်အဂါတဖၣ်လဲၤအိၣ်ဝဲတဖျါၣ်န့ၣ်အဆာကတီၢ်, ပုၤခးဘၣ်အိၣ်အယံအဝဲဘၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤပယီၤသးဖိၣ်န့ၣ်အလံၤမုၢ်အိၣ်ကတံာ်တံာ်ဂၤပၣ်ယုၢ်းအလံၤမုၢ်အဖိမုၢ်(၃)နံၣ်ဖိတဂါ, ဝဲးပိၣ်မုၢ်အဂါတဂါးအဖိဖိန့ၣ်လီၤအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်ဝဲလားပိၣ်မုၢ်ခံၣ်လားန့ၣ်ပယီၤသးတံာ်မူၤအူၣ်မးတရီတပါအိၣ်တဘျုးဘျီတချုးလားတံာ်မးသံကွံာ်အိၣ်းဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

[illegible]

ဒီရိုင်အဖို့ခွဲဝဲဘဉ်ပုလုကၢ်ခွၢ်အတၢ်စုၤတၢ်နာ်ဘဉ်ဃးမုၢ်ခွဲၤသွံၣ်ထံးတၢ်မၤတရီၤတပီၤတၢ်တဲအၢၤတဲသီအဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်, ကထီၣ်တၢ်မၤဒုးလုးအဂီၢ်အါမးဒီဖျိလၢတၢ်ကသးဒီးအမိမုၢ်အယံလီၤ.လၢအဲၣ်သ့ၣ်ပုၤတတပုၤန့ၣ်အိၣ်စ့ၢ်ကိးဒီးပုၤတနီၤလၢ အဟးတဲအိၣ်အမိမုၢ်ဂ့ၢ်,တဲၣ်လၢအဂ့ၢ်ဒီးအိၣ်တဂ့ၢ်ဘဉ်ဒီးအိၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

အဝဲသုဉ်ဟံးန့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢပုၤဆါတၢ်ကျးကၤစၢ်အဆိဉ်လၢအဝဲန့ၢ်ဟူးချုးဝဲလၢပယီၤသုးတဖၣ်ဟးတဲကွါအသးဘဉ်ယး
 းအဟးမူၤဆူၣ်မၤတရီတဝါပုၤပိၣ်မုၣ်အဂ့ၢ်. ိုးခီၣ်ၤအိမိခွါဟးလူၤယုက့ၢ်တၢ်လီၤလၢပယီၤသုးခူၣ်လီၤကွံာ်အဖိမုၣ်တၢ်လီၤန့ၣ်
 အိဉ်လၢပုၤပုၤလၢပယီၤသုးတဖၣ်လဲၤအိဉ်ဆိးဝဲတစီၢ်တလီၤန့ၣ်လီၤ.

ပခဲဉ်းသုဉ်ညါလိတ်လာပုအစိဉ်အံန့ဉ်မ့ဉ်မိဉ်မုဉ်ဓမ္မတမုဉ်ပိဉ်ခွါအစိဉ်ဧအယပခုဉ်ထီဉ်ကွါအံန့ဉ်လိ၊ပထံဉ်ကုလိထဲ
အယံးအခိဉ်သူလိ၊ဗိတ်ကုတ်ကလအကလဲဉ်တကန့ဉ်လိ၊ပယိသုးတဖုဉ်တခိဉ်တပုလသါတထိးဘူးအိနိတစဲဘဉ်၊
ဘဉ်ဆဉ်ပထံဉ်လအတကုတ်ကတဖုဉ်ညဉ်ဉ်းကွဉ်လိလိဖဲအသးနါပု၊ဗိတ်အဆကမဉ်တအိဉ်နီဉ်အါလအလိဘဉ်၊ပု
ကးဘါလိ၊ဉ်အိလယဉ်ဂိဂိဖိတက့န့ဉ်လိ၊န့ဉ်လိဝဲဉ်တပု၊ဗိတ်တယိအါအါစုဉ်ကိးဘဉ်၊

ဒီရိုးအဖွဲ့ခွဲယုတ်တစားလေပုတဘျူးဂအဆိုဘဉ်ဆဉ်းန့ဘဉ်တမစားတစးဖိလီလးအဝဲယုလီပုစုန့တနီအပိလဲန့ထီဉ်ကုးမဂုမဝါန့လီဘါဘကုအဖိမုဉ်အစီဉ်န့လီလဲအဝဲရဲဉ်ကျဲန့အဖိမုဉ်တသံမူးမဂုမဝါကုဝဲဝဲတလီလအသံအလီန့လီလဲ.

[illegible]

လတ်ဟဲဝံဂါအသိန့ၣ်ခီၣ်ၤအလံးမုၢ်ဖီၣ်တၢ်မၤပူၤဖျးက့ၢ်အီၤလီၤ.အဲတၢ်နီၣ်ဝဲန့ၢ်လၢအမိန့ၣ်ပုၤခးဘၣ်အခီၣ်.ဟီၣ်
ဝဲတန့ၤညါန့ၣ်လီၤ.လၢနံၣ်အဘူးအတၢ်အကျါတဂၤကွၢ်လုၢ်မိက့ၢ်အီၤ.အဲတတထံၣ်လၢတၢ်ဂၢ်လၢအကဲထံၣ်တၢ်အသးန့ၣ်
နီတဘျီလၢဘၣ်.ဖဲအဲအိၣ်အိးလၢပုၤလီၤအိၣ်ကမ့ၢ်ကဝီၤအပူၤန့ၣ်.ခီၣ်ၤၤကွၢ်ထွဲက့ၢ်အလံးတဖၣ်.အလံးအမိတဖၣ်လီၤ.
အဲဟဲယံဝဲအလံးမုၢ်အနီၣ်ဝံဂါၤအမ့ၢ်တၢ်လၢအလုၢ်ပုၤတၢ်ကတၢၢ်လၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.အဲတဲပးပုၤအံၤ-

ယန့်ဘဉ်က့းတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါဖဲယဆိကမိၣ်ထီၣ်ပှၤလၢအဂၤလၢအတူၢ်ဘဉ်တၢ်သိးယၤန့ၣ်အိၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.ယန့ၣ်လၢဖဲယဖိတဖၣ်သးပုၤထီၣ်န့ၣ်တၢ်ခဲလၢခဲဆ့ကဘဉ်လီၤဘဉ်စးက့းဝဲလီၤ.ခဲအံၤယတၢ်အိၣ်နီတမံၤဘဉ်.ခဲအံၤယတမုၢ်လၢတၢ်လၢတၢ်ထူးတၢ်တီၤနီတမံၤဘဉ်.

ဒီရိုင်းမှာဘဉ်ယိဉ်ဘဉ်ဘိုတ်လၢအခါဆူညါအဂီၢ်ထဲလဲဉ်. ဘဉ်ဆိဉ်မူတၢ်ဆိဉ်မူလီၤသယုၢ်သညိလၢလီၤဆိဉ်ကမ့ၢ်ကဝီၤဘဉ်ဆဉ်. အဝံးန့ၢ်ဘဉ်က့ၤသးတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါၤအထံဉ်လီၤဆိဉ်သကိးသး. ပှၤလၢအတူၢ်ဘဉ်တၢ်လဲၤခီဖျိဘဉ်တၢ်ကိတ်ခဲတၢ်ဂဲၤပျၢ်ဂဲၤဆးသ့ၣ်တဖဉ်. နီၤခိသကိးအတၢ်လဲၤခီဖျိတဖဉ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

နနမူ

(ထရုတ်ကံသုံးပုဒ်ဖိလိလံ)

နနမူအသေးနံအိ(၄၆)နံ၊ မှုပုဒ်ဖိတံတံကုန်ဘုကုန်သုပတိထိအိသုသု
 လကပိတက၊ ဘုတံဖိနံယံအိခံဘျီနံလီ၊ အခိထံတဘျီနံလီ (၁၉၈၉)
 နံ၊ ဖဲပုဒ်အိတံစိတံကမိတဖုဟ်နံဟ်ကမိအိလကအဟးစိယုထိဝဲ
 (DPNS)အနိတယံဖဲတံဂဲထံအဆာကတိနံလီ၊ ဖဲ(၈၈)တံဂဲထံအဆာ
 ကတိနံ၊ ယိပုဒ်လီတံတြိလကဘုခိဖိလကထံရံကံသုံးပုဒ်ဖိမုသုတဖု
 အနိဂံအိဝဲအိမးနံလီ၊ တံလီတံကျတံဖိတံလံတဖုတဘုလီဘုစးဘုတံအိ
 တံအိတဖုနံကုတလကတလိဘုနံလီ၊

ပုဒ်ဖိသုပုထံတက(၃)ဘျီလကပကသုအဂီလီ၊ လကနံအယိပဘုတံယံနံထံလက
 ပုဒ်အိပံတဖုသိပကဆုပဆုကုဆုကုအဂီလီ၊ တံအိလကပုဒ်အိပုတဖု
 အိတကုလီကလကထိဆု-မးကိပံမးနုလီကလကအတမံဘု၊ သုဘုလီအိလကညု
 အုထံကျိပဲကသုထံအကျိနံအိတံဖိယံသံတဖုနံလီ၊

“လကကျေးစားရဲလိပ်သပွန်ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းသွန်တဖန်အံ့ဖဲယအိန်
မူးအဆာကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.ပိၣ်သွန်တဖန်န့ၣ်,ခိဖျါအဝဲသွန်
ထာန့ၣ်ပုၤလၢယိၣ်ပုၤအယိတသွန်ညါဝဲလၢအမၤအါထီၣ်ပတၢ်သ့ၣ်
ဆူၣ်သးဂဲၤတဖန်လၢပကဟူးဂဲၤအါထီၣ်လၢထံၣ်ကိၢ်သးတပၤဘၣ်.”

ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ၤယိၣ်ခိၣ်တဖန်မ့ၢ်ထံၣ်
န့ၣ်ဝဲလၢပကဟူးယိၣ်ထီၣ်တဖန်မ့ၢ်လံာ်ပရီၤ.ပုၤလၢအကဲထံၣ်ကိၢ်သးပုၤယိၣ်ဖိတဖန်.ပုၤပာ်
လီၤဆီကွၢ်အီၤလၢအတဘျီ.ပုၤနီၣ်တဂၤဘၣ်.ပုၤကလဲၤအိၣ်သကိးအီၤတန့ၢ်ဘၣ်.အကဟူးဂဲၤဆၢထၢၣ်
ဟးဝုၤဝဲၤတန့ၢ်ဘၣ်.အကလုာ်ထံၣ်လဲၣ်တန့ၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဝဲလဲၤစးပထုဘၣ်(၁၉၉၀)န့ၣ်န့ၣ်.လၢထံၣ်ကိၢ်သးပုၤယိၣ်ဖိတဖန်(၅)ဂၤအကျါန့ၣ်န့ၣ်ပုၤယုၣ်စ့ၢ်ကိးလၢပုၤကျါလၢဘၣ်
တၢ်မၤဆၢပယွဲအဝဲသွန်.ဆုၤယီၤအဝဲသွန်ဆူသ့ၣ်ယုၣ်ဝဲၤအယိၣ်ခိၣ်ဖျါလၢအဝဲပုၤယုၣ်လၢတၢ်ပူၤထီၣ်
တၢ်လၢယိၣ်ပုၤအယိန့ၣ်လီၤ.

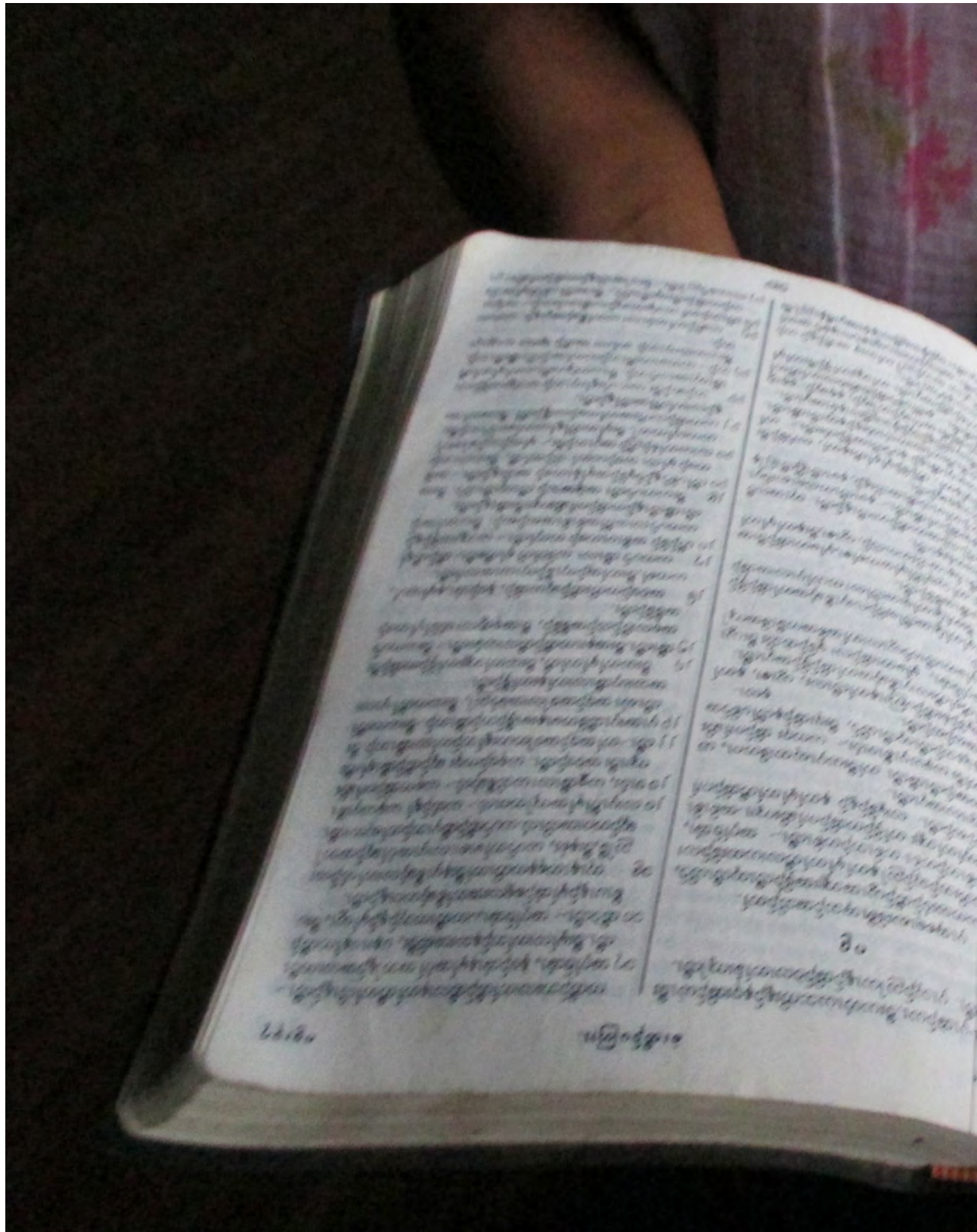
ဝဲ(၁၉၉၂)န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ပျါလီၤကွၢ်အီၤလၢ.အဝဲလဲၤအိၣ်
သကိးဝဲလၢအတၢ်သကိးလၢအယုၣ်ပုၤဖျါကွၢ်အသးဆူကိၢ်ဆၢကလုာ်န့ၣ်ဖိၣ်စုကဝဲၤတဖန်
အိၣ်တၢ်အလီၤခိၣ်ဖျါ(DPNS)ဘၣ်တၢ်သမၤကွၢ်အီၤလၢပိၣ်လၢအမ့ၢ်ကရၢလၢအတဖိးသဲစးဘၣ်အယိန့ၣ်လီၤ.

ပဘၣ်ယုၣ်ပုၤဖျါကွၢ်ပသးဝဲပယီၤသးတဖန်လူၤခးပုၤလၢကျိဖိၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.ပဘၣ်
ဟးမံၣ်လၢသ့ၣ်လုၢ်အခါန့ၣ်.ပဘၣ်ဟးအိၣ်ဘၣ်သ့ၣ်.တၢ်တၢ်လုၢ်.တၢ်သ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်
လၢပထံၣ်န့ၣ်လၢပုၤတဖန်န့ၣ်လီၤ.မ့ၢ်ယၢၤန့ၣ်ယဘၣ်လဲၤခိၣ်ဖျါဘၣ်တၢ်အိၣ်မူၢ်အီၤန့ၣ်
ထဲတလၢခါလီၤ.မ့ၢ်ပုၤသဝိဖိလၢအဂၤတဖန်န့ၣ်ဘၣ်လဲၤခိၣ်ဖျါတၢ်အိၣ်မူၢ်အီၤလၢအတၢ်အိၣ်မူၢ်တစီၤညါယုၣ်ယုၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဝဲ(၁၉၉၇)န့ၣ်န့ၣ်.န့ၣ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဖိၣ်န့ၣ်ကိးအီၤအသိတဘျီ.တၢ်ဟ့ၣ်အီၤတၢ်ကမၢ်လၢဘၣ်လီၤယိၣ်ပုၤ(၃)
န့ၣ်ခိၣ်ဖျါလၢအဆးကျိ.တၢ်ကရၢကရိလၢပိၣ်ဟံပနီၣ်ဝဲလၢအတဖိးသဲစးဘၣ်တဖန်န့ၣ်လီၤ.တၢ်အိၣ်သးန့ၣ်
ကိၢ်ဝဲၣ်မးန့ၣ်လီၤ.အဝဲအိၣ်လၢယိၣ်ပုၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ်အမဲၤ.တပၣ်ဘၣ်ခိၣ်ဖျါလၢပုၤဟံးန့ၣ်ဆူၣ်
ကွၢ်အတၢ်အယိလီၤ.တုၤလၢအဝဲဟးထီၣ်ဘၣ်လၢယိၣ်ပုၤ.သ့ၣ်ညါဝဲလၢအပုၤကွၢ်ဖိအကျါတကန့ၣ်အသးတဘၣ်
လီၤဘၣ်စးအခိၣ်န့ၣ်တမၤတၢ်လၢဘၣ်.

ဝဲ(၁၉၉၉)န့ၣ်.ဘူးထီၣ်လၢအဝဲကဟးထီၣ်ဘၣ်လၢယိၣ်ပုၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ်.ဘၣ်ဝဲလၢ(ICRC)တၢ်ကရၢ
ကရိလဲၤအိၣ်သကိးယိၣ်န့ၣ်လီၤ.ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ၤလၢယိၣ်ပုၤတဖန်မၤပုၤအာယၢ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်(5(J))လၢပအိၣ်
တဖျါန့ၣ်.ပုၤအိၣ်အဂၤ(၁၀)အိၣ်ခးတံၢ်ယၢ်ပခံလၢသိးဖိၣ်တဖန်န့ၣ်လီၤ. “မၤပုၤကးတံၢ်ဝဲၤတြီဖိတဖန်ခဲလၢာ်.
ဖျါလီၤကိၢ်သိးအကဲဝဲတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်လၢပုၤဟံးကိၢ်ယၢ်တၢ်ဖိတၢ်လဲၤအလီၤန့ၣ်လီၤ.မ့ၢ်တၢ်ကိၢ်ခါဆၢကတီၢ်အယိပ
အိၣ်လၢ.အိၣ်ပုၤဘူးတၢ်မးလၢပကသါကမၢ်ကျါန့ၣ်လီၤ.”

လၢခံကတၢ်န့ၣ်န့ၣ်ထူၣ်ဖျါထီၣ်ကွၢ်ဝဲလၢယိၣ်ပုၤန့ၣ်လီၤ.လၢအပူၤကွၢ်န့ၣ်အဝဲမ့ၢ်ကွၢ်သရၣ်တဂီၢ်.ဟ့ၣ်တၢ်မၤ
လီၤထူးစုန့ၣ်ကျါပုၤကွၢ်ဖိတဖန်.ဘၣ်ဆၣ်လၢခံပိၣ်တဟ့ၣ်အီၤတၢ်ပျါလၢအဝဲကဆဲးမၤတၢ်လၢတၢ်ကွၢ်ဘၣ်ကူၣ်
သ့ၣ်ကျါန့ၣ်.သိၣ်လိတၢ်လၢကွၢ်လၢဘၣ်.လၢသိခါတၢ်ပၢ်ဆၢဂဲၤထၢၣ်ဝဲ(၂၀၀၇)န့ၣ်န့ၣ်.အဝဲဆဲးပုၤယုၣ်စ့ၢ်
ကိးလၢထံၣ်ကိၢ်သးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်သ့ၣ်ဆူၣ်သးဂဲၤအပူၤအဝဲပုၤယုၣ်စ့ၢ်ကိးလၢတၢ်.အိၣ်
ထီၣ်ထံၣ်ကိၢ်သးပုၤယိၣ်ဖိလီၤလံၤတဖန်တၢ်မၤသကိးတၢ်.တၢ်ဟးဟံးဖျါထီၣ်သးလီၤတၢ်ကရၢကရိၢ်သိးထံ
ရှၢကိးသးပုၤယိၣ်ဖိတဖန်တၢ်ပျါကွၢ်အီၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ပုဂံတဂါလအဆင့်တူတံတူတံ၊ မှီပုဂံတဂါကရ၊ မိတဂါလကညီပိဗ်မုလအလဲခီဖျိဘဉ်
ပျုဂါဆုးကရ၊ မိန့လီ၊ အဝဲမုပုဘဉ်ဆိဉ်ဂါဆိဉ် (၃)ဂါးအဟံဉ်ဖိယိမိမုဟံဉ်
အဆုဉ်န့လီ၊ စးထီဉ်လအမိသဉ်လံလံန့၊ ခီဖျိလအတံ၊ တံယတံသဘဉ်ဘဉ်အယိ
လီ၊ ဆိဉ်ကမံတဘျးဘျိညါန့လီ။

မိန့ဘဉ်သုးလီသုးကျဲတဘျးဘျိညါ၊ ဝဲန့အဆကတီအဟံန့ဘဉ်တံမဆါမပယုအီ
သံကွံဉ်ခီဖျိလအတံဘဉ် ဘဉ်ထံးအယိန့လီ၊ တဘျိလလံပယိသုးတဖဉ်ဟဲအုသဝိပူ
ဝါမိမာဝဲအလံတံအခါန့၊ မဆါမပယုစုကိးထုထုအဝါတဘျးဘျိညါန့လီ၊ အဝဲ
တံတူဘဉ်ခိဉ်ဘဉ်အခိဉ်လီတံဆါတဖဉ်ခီဖျိလအဝဲထံဉ်ဘဉ်တံမဆါမပယုသုးတဖဉ်လ
နါအယိန့လီ။

ဉ်ဖိယိမိဆိဉ်ဆိးဝဲလအလီ၊ ဆိဉ်ကမံသဝါတဖျဉ်အပူ၊ ဝဲသုဉ်ဆိဉ်ဖျးဆိဉ်တံလပုဂါအစံပူ
ခိသးသမူအဂီန့လီ၊ သိး အမိမုကထီဉ်ဘဉ်ကွီးဖျိထီဉ်(၈)တံ၊ အဂီ၊ ထုထုဘဉ်ဆါကွံဉ်
ဂုလအဆိဉ်လအသဝိန့၊ ဝဲဘဉ်ယုလီဆိဉ်ပုလအဆိဉ် အဆုဉ်န့လီ၊ ခဲအံန့အဝဲ
ပူကျး အဟံဉ်တဆိဉ်ဘဉ်၊ ဝဲဘဉ်ဟးဆိဉ် ဉ်လပုဂါအဟံဉ်လီန့လီ၊ အဝဲသုဉ်ကွံဆါ
လီတဖဉ်အါမး၊ ပုအါဟံဉ်ခိဉ်မုဆိဉ် ဉ်လံ၊ လအဝဲသုဉ်ကမူဟံဉ်ခိဉ်တကဖိအဂီ

ဟးမဆိဉ်တံလပုဂါစံပူန့မုတံလအကီဝဲဉ်မးန့လီ၊ ထုထုအဝဲတူဘဉ်တံသုဉ်ဘဉ်
မးခီဖျိလအဝါတဂါဘဉ်သုကွံဉ်ခီဖျိလဂါအုဉ်ဘဉ်အဝဲသုဉ်အယိ-ဂါအုဉ်တံန့မုတံလီ
လအတံလီဖဲန့န့လီ။ “ကိးလါ”န့၊ ပုသံအစုကတံခါလဂါအုဉ်အီအယိလီ၊ ပုသ
ဘဉ်တဖဉ်န့ကသံသရဉ်တဟံန့မူ တဟံဝဲလအတံနီတမံဘဉ်။

ဂါန့ဉ်တုဉ်ခိဉ်ပုဂါကိးဂါးလံ၊ အဝဲအသးတမုဘဉ်ခီဖျိလအမိသုဉ်တဖဉ်ဘဉ် ဉ်ထီဉ်လအတံ
တံလအတံပုဂါတဆိဉ်ဘဉ်အယိလီ၊ အဝဲဆါလံဝဲလအလံတဖဉ်ကန့ဘဉ်တံခွဲတံယံ
တံဆိဉ်မူပူ၊ အမိအပါတဖဉ်ဆုအီလအကွံကန့ ဉ်ဝဲန့လီ။ “လပစါအခါန့၊ ပုဂါကိးဂါး
လီဘဉ်တံနီတဂါဘဉ်ခီဖျိလပဘဉ်သုးလီသုးကျဲအံးအံးအယိ၊ ဝဲမဆါဆိဉ်မဆါယုကျိ
ထီဉ်လီဉ်ထီဉ်နီတမံဘဉ်န့လီ။”

ဝဲဆါလံဝဲလအမါဝဲတံကွံလဲမါကလအကဲထီဉ်လီဉ်ထီဉ်တခါ၊ ဝဲကုအိဉ်ဘဉ်
ဝဲဉ်ဝဲအသိတဘျိန့လီ။

“ပဘဉ်ဟံတုကွံဉ်ပသဝိဖဲယသးဆိဉ်ယိးန့အဆကတီန့၊ ဝဲတံ
အိဉ် ဝဲပုတဖဉ်လီမံကွံဉ်ခဲလါခဲဆု-ပဟံဉ်ပယိ၊ ဝဲကျိ၊ ပနီတ
ဖဉ်၊ ပဘဉ်ပဉ်တုကွံဉ်ပတံဘါယုသရိဉ်၊ စးထီဉ်လ(၁၉၇၅)
န့လံလံန့ယကုတတုနီတဘျိလအဘဉ်၊ တံဆါကတီ
ယံတုလံ(၃၉)န့လံဘဉ်ဆဉ်ပဆါမုလီ လပကကုဘဉ်”

ထုတ်
(ကုန်ကုန်)

၁။ အပူကွက်အခါနှင့်ထူဘူဘက်အိုင်ဆီးဝဲလှပလီအိုင်ကမ္ဘီကဝီတဖျာအပူနှင့်လီ။ အဝဲအသးနံအိုင်(၄၁)နံအိုင်အိုင်
 ၂။ အဖိ(၆)ဂါနှင့်လီ။ ဝဲအဝဲ၊အဖိခွါအဆဲးကတၢ်တဂါအဆၢကတီၢ်န့ၣ်။ အဝဲဘၣ်ဂဲၤပျါဂဲၤဆးမၤတၢ်လၢစံၣ်ပူၤလၢဒုးပူၤ
 ၃။ မးန့ၣ်လီ။ အဝဲစုၢ်ကီးဆီးကုးမးမးၤအဝဲအိုင်ဖျါထိုင်အဖိခွါဖိဝဲအလီၢ်ခံအသီ(၂၀)န့ၣ်အဝဲစုးကွက်အသးန့ၣ်လီ။

ထူဘူၤအဝဲသံဝဲအလီၢ်ခံန့ၣ်။ အဝဲဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအဖိတဖၣ်လၢကဆဲးမၤလီတၢ်တုၤလၢနံၣ်ကတၢ်။ ဘၣ်ဆၣ်အဖိလၢအိုင်(၄)ဂါနှင့်
 ဘၣ်ဟးထိုင်ကွဲၣ်ဝဲကွဲၣ်န့ၣ်လီ။ လၢကီၢ်ပယီၤတၢ်လီၤတဘျုးတီၤန့ၣ်။ တၢ်ၣ်တၢ်ထုတၢ်စုၢ်တၢ်န့ၣ်လၢအကွၢ်တလီၤကွၢ်အိုင်ကွၢ်ဆဲးတၢ်
 အိုင်ၤဝဲလၢပိၣ်မုၢ်။ မုၢ်ကဲလၢအကွၢ်လုၢ်ထိုင်အဖိထဲတဂါတဖၣ်အလီၤလီ။

ဝဲယဖိခွါဆဲးအိုင်ဖျါအခါန့ၣ်။ ယဝဲစုးကွက်အသးမးမးၤယကျဲးစၢၤသးပုၣ်နီၣ်ကွဲၣ်အီၤဘၣ်ဆၣ်အိုင်လၢယတၢ်ဆိကမိၣ်ပူၤထီၣ်တီၤလီၤလီၤ
 ကီၢ်သီးမးယတၢ်အိုင်မူန့ၣ်ၤဝဲၤဝဲၤလၢကလံၤကျါလီၤ။ ဝဲန့ၣ်ယစးထိုင်တူၢ်ဘၣ်လၢဟံၣ်ယီၤတူၢ်လၢပၤ။ ဝဲတအိုင်ဘၣ်ပုၤကွၢ်တလီၤ
 ဝဲအါမးန့ၣ်လီ။ ပုၤတနီၤနီၤန့ၣ်အခါအဝဲမ့ၢ်သီၤအဝဲသ့ၣ်ထိုင်ပုၤန့ၣ်မၤန့ၣ်ဝဲၤကွၢ်လၢအသီ။ ဘၣ်ဆၣ်သန့ကုယဟံၣ်လီၤယသးလၢယတထိုင်
 ပုၤကွၢ်လၢအသီလၢဘၣ်။

ယဝဲမ့ၢ်သံန့ၣ်ကုပကျိၢ်လၢပကဆါအိုင်အီၤအဂီၢ်န့ၣ်အိုင်ၤ။ အိုင်တနံၤန့ၣ်ဘၣ်လၢယကျိၢ်ဖိလီၤတံၣ်သံကွဲၣ်လၢတၢ်ပူၤ။ မးယတူၢ်ဘၣ်
 လီၤကလၢယဝဲသံကွဲၣ်ကီးအသီတဘျုးမးသးအုးၣ်မးလီၤ။ ယတအိုင်ၤအိုင်တနီၤတမံၤလၢဘၣ်။ ခီဖျါလၢပဟံၣ်ဖိယီၤဆၢၣ်သၢအိုင်
 ဘၣ်ယကျိၢ်ဖိတန့ၣ်ၣ်မးန့ၣ်လီ။

တမံၤဂုၤတမံၤဂုၤန့ၣ်။ ထူဘူၤကျဲးစၢၤယုန့ၣ်တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါလၢကကွၢ်ထွဲအဟံၣ်ဖိယီၤမးမးၤအမံၤပုၢ်ပိၣ်မုၢ်လၢအမံၤချဲတထိုင်တၢ်ဂုၤလၢလၢ
 ဘၣ်တဂါန့ၣ်လီ။ အဝဲယုမၤလီၤန့ၣ်ဝဲၣ်ပုၤထိုင်စံၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်မးမးၤအဟံၣ်ဖိယီၤတဖၣ်လၢတၢ်ကီၢ်ခဲတကတီၢ်
 ညါၤမးဆါဝဲသံလၢပုၤတဝဲလၢဟုသးန့ၣ်လီ။

ဝဲလၢနီၤဝဲဘၣ်(၂၀၁၂)နံၣ်န့ၣ်။ တၢ်ၣ်တၢ်ယဟဲကဲထိုင်ကၢကွၢ်လၢတၢ်လီၤလၢအဘူၤအသဝီန့ၣ်လီ။ ထူဘူၤအဟံၣ်ဖိယီၤတဘၣ်
 ယုၤပူၤဖျါကွဲၣ်အသးမးမးၤယုၤစိတၢ်ဖိတၢ်လံၤန့ၣ်ၣ်ထဲတစးတစးမးန့ၣ်လီ။

ယကီးယဖိခွါမၤကၢၤမးမးၤယမံၤပုၢ်ပိၣ်မုၢ်။ မးန့ၣ်အီၤတၢ်လီၤလၢအဝဲသ့ၣ်ကအိုင်ခူသ့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီ။ ပအိုင်ခူသ့ၣ်လၢတၢ်လီၤတဂါတတီၤ။
 ယဝဲယမံၤပုၢ်ပိၣ်မုၢ်န့ၣ်လၢတဘၣ်ပျါတၢ်တဂုၤ။ ဘၣ်ဆၣ်အဝဲပျါတၢ်သးကနီၤမးအကနီၤဝဲတဂါညါအယီယဝဲအီၤလၢပကဆါခူသ့ၣ်
 သကီးတပူၤယီၤလီ။

အဝဲသ့ၣ်အိုင်ခူသ့ၣ်လၢပုၤ(၃)သီဝဲၤ။ ထူဘူၤကွၢ်ဟ့ၣ်တၢ်လၢသဝီပူၤထိုင်ဝဲလၢပယီၤသးတဖၣ်အိုင်ၤဝဲၣ်လၢသဝီပူၤလီၤ။ လၢတၢ်
 န့ၣ်အယီအဝဲသ့ၣ်ဟံၣ်ဖိယီၤလဲၤအိုင်ကုးဆိဝဲလၢသဝီအဂါတဖျါၤလၢခဲလဲၤတုၤဝဲအုတၢ်လီၤလၢပုၤသဝီဖိအဂါတဖၣ်အိုင်ဝဲအလီၢ်န့ၣ်
 လီၤ။

ဝဲ(၂၀၁၃)နံၣ်န့ၣ်။ တၢ်အိုင်သးဟဲကဲထိုင်ကွၢ်တစးဖိန့ၣ်လီ။ ထူဘူၤဟဲကွၢ်ကၢအုအသဝီသီးကဟဲကွၢ်ယုကွၢ်အကျိၢ်ဆၢမုၢ်
 လၢဝဲလၢကထံၣ်န့ၣ်ကွၢ်အကျိၢ်အစ့ၤကတၢ်တုၤလီၤ။ ဘၣ်ဆၣ်ဝဲအဝဲသ့ၣ်ဟဲကွၢ်တုၤအခါထိုင်ဝဲလၢပယီၤသးတဖၣ်အိုင်ၤဝဲၣ်တၢ်ဝဲသဝီန့ၣ်
 လီၤ။ ကျဲးအဂါတအိုင်လၢနီၤတဘၣ်အယီလၢခဲကတၢ်ထူဘူၤဘၣ်လဲၤအိုင်ကုၤဝဲလၢပုၤလီၤအိုင်ကမ္ဘီကဝီန့ၣ်လီ။ ဝဲန့ၣ်န့ၣ်။ အဝဲယုကျိၢ်
 စုတၢ်ဟဲန့ၣ်ခီဖျါဘၣ်ဟးမၤတၢ်မၤလၢအယၢ်အမုၢ်တၢ်ဟးကျိၢ်န့ၣ်ပုၤကထံၣ်တသီခံသီန့ၣ်လီ။

ဝဲအံၤထူဘူၤတသ့ၣ်ညါဝဲဘၣ်မုၢ်အကနီၢ်ဘၣ်ကွၢ်အဟီၣ်ခိၣ်လီၤခါတန့ၣ်ဘၣ်လၢဘၣ်ခါ။ ခီဖျါလၢပုၤမၤအိုင်အတၢ်အယီလီၤ။ အဝဲတၢ်လုၢ်
 အိုင်နီၢ်ခိၣ်သးသမူတၢ်ဖဲးအိုင်မၤအိုင်အလီၢ်တဖၣ်ဟးဂီၤလီၤမၤကွဲၣ်ဝဲလဲၤလဲၤခဲအုခီဖျါလၢတၢ်ၣ်တၢ်ယအယီန့ၣ်လီ။ ဘၣ်
 ဆၣ်အဝဲဟဲကဖၢလၢအသးသ့ၤလၢအဖိတဖၣ်အယီန့ၣ်လီ။

ယဖိမုၢ်လဲၤအိုင်ၤပုၤဂၢၢ်မၤစၢၤတၢ်လၢဟံၣ်ယီၤတၢ်လီၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီ။ ယဖိခွါအိုင်
 ကတၢ်တဂါကဲ(KIA)အသးယဖိခွါလၢအဆဲးတဖၣ်အိုင်ကွၢ်လီၤ။ အိုင်
 တီၤဘျီကွၢ်တဂါၤအိုင်တတီၤတဂါ။ ယဖိခွါခဲကတၢ်န့ၣ်အိုင်(၁၆)နံၣ်လံၤ။ ယဖိတဖၣ်
 အါတက့ၢ်ထိုင်လၢလံၤ။ အဝဲသ့ၣ်ယုကျိၢ်ယုစုလၢအကစၢ်သ့ထိုင်လံၤန့ၣ်
 လီၤ။ ယသးခုလၢအဝဲသ့ၣ်အယီၣ်မးမးၤယဟဲကဖၢလၢသးလၢယလုၢ်
 ထိုင်ဘၣ်အဝဲသ့ၣ်ဂုၤဂုၤဝါဝါ။ အိုင်ၤတၢ်သးသဟီၣ်လၢအဆူၤကျဲးစၢၤဆၢထၢၣ်
 လၢအနီၢ်ကစၢ်ဝဲအခိၣ်ယီၤန့ၣ်လီ။

နှုတ်လီ။” လာခံအဝဲကထိပ်(၁၉၉၀)ပုဂံသးစာတဖန်အခိပ်(၁၉၉၀)နံတံယုထာနုလီ။

အဝဲဘဉ်တံဖိဉ်းယာ်အီတတဘျီ(၁၉၉၇)နံခိဖျီလၢအဟူးဂဲလၢထံရှ်ကီၢ်သးတံမၤအယိးဘဉ်တံဖိဉ်းယာ်ကီၢ်အီအသိတဘျီ(၁၉၉၈)နံဘဉ်အိဉ်လၢယိဉ်ပူၤအိဉ်တနံတဝဲယာ်ယာ်နုလီ။တံအိဉ်မူလၢအစုဉ်အယိဉ်ပူၤနုဉ်မုၢ်တံလၢကီၢ်ခဲဉ်မးနုလီ။အဝဲအပံဘဉ်စူးကွံသးဖဲအဝဲအိဉ်လၢယိဉ်ပူၤအဆၢကတီၢ်နုလီ။အဝဲတူၢ်ဘဉ်စုၢ်ကီၢ်ဝဲလၢအသကီၢ်လၢအဂဲထံရှ်ကီၢ်သးတဖန်သမၤကွံအီနုလီ။ဖဲ(NLD)ဆူနုဉ်ပိဉ်မုၢ်လၢအဆိဉ်လၢအစုဉ်အယိဉ်ပူၤတဖန်တံဟ့ၣ်ဆၢကတီၢ်အဝဲတနုၢ်ဘဉ်တံနီတမံဘဉ်။အဝဲမုၢ်ကျဲးစၢၤဆၢထၢဂံၢ်ကျၢၤတံတံတံကရၢကရီလၢတံကီၢ်ခဲအဆၢကတီၢ်ထဲလဲဉ်ဘဉ်ဆဉ်၊အဝဲတူၢ်ဘဉ်သိးပုၤကွၢ်ကပဉ်ကွံအီနုလီ။

ဘဉ်ဆဉ်သနုကတုတံသ့တဖန်အံၤတမၤလီၢ်စၢ်အသးသဟီဉ်နီတမံဘဉ်။ဖဲအဝဲအိဉ်လၢယိဉ်ပူၤအဆၢကတီၢ်ပုၤယိဉ်ဖိလၢတံမၤဆၢပယွဲအီတဖန်၊အဝဲတနုၢ်ခဲးဝဲတံလၢအဂီၢ်၊ပုၤလၢတံးနုၢ်ဘဉ်ထံတဖန်၊ပုၤလၢတံဟ့ၣ်အီထံထဲတပလီၤတံးဘဉ်သ့လၢအီအဂီၢ်ထီဉ်တံဟးလီၢ်အဂီၢ်တဖန်အဝဲတနုၢ်ခဲးဝဲတံလၢအဂီၢ်၊ပုၤလၢတံတဟ့ၣ်အစူးလၢကလုၢ်ထံဘဉ်၊လီၤဆီဉ်တံပိဉ်မုၢ်လုၢ်လၢပဲတဖန်အဝဲသံၤဝဲတနုၢ်ခဲးဝဲတံလဲလၢလီၤ။

ဖဲအဝဲဟးထီဉ်ဘဉ်လၢယိဉ်ပူၤအလီၢ်ခဲနုလီအဝဲအိဉ်ဟ့ၣ်တံသိဉ်လီၤလီၤဆီဆီလၢအနီၢ်ကစၢ်နံၣ်ဝဲးဆဲးမၤလိစုၢ်ကီၢ်(Master)ဘဉ်ယးလၢလံာ်ရံၤတံပၤဆူၤရဲဉ်ကျဲတကပၤနုလီ။အဝဲဟံကဖၤလၢသးဉ်မးခိဖျီလၢအဝဲးနုၢ်ဘဉ်တံကွဲးလံာ်တံလီၤကပိၤလၢ(Sayama Tan Myint Aung)၊တံဂ့ၢ်ခိဉ်တံလၢအဝဲကွဲးဝဲလၢအကနုၢ်ဘဉ်တံလၢကပိၤအဂီၢ်နုဉ်မုၢ်ဝဲး။”ဖဲနုနုဉ်ယသုဉ်ညါလၢ၊”ပိဉ်မုၢ်လၢအကတဖန်မၤတံကထီဉ်လိဉ်ထီဉ်သ့အသိးနုဉ်၊ယဲစုၢ်ကီၢ်ယမၤယဲသုလီၤ။”

ဖဲကလံၤမုၢ်နုၤကံဉ်စံ(လီၤဝံၤအလီၢ်ခဲနုလီ၊အဝဲနုလီၤမၤမုၢ်သးမၤကလီတံမၤပုၤတဝဲပုၤမၤတံဖိတကအသိးတံဟ့ၣ်တံသ့ဉ်ညါနုၢ်ပံာ်ဘဉ်ယးနီၢ်သးတံတူၢ်ဘဉ်တံလဲၤထီဉ်လဲၤထီတဖန်နုလီ။ခိဖျီလၢပိဉ်ပုၤဘဉ်မူဘဉ်ၤတဖန်ညီနုၢ်မၤဆူးမၤဆါဝဲပုၤလၢအထီၤပိဉ်တဖန်အယိးမံၤခဲးနုဉ်ဟးထီဉ်ကွံသရဲဉ်တံမၤတသိဉ်လိတံလၢဘဉ်။ခဲအံၤအဝဲမၤကွၢ်တံလၢပုၤတဝဲတံလဲၤထီဉ်လဲၤထီတကပၤနုလီ။

ဖဲ(၂၀၁၃)နံနုဉ်၊ခိဖျီလၢအဝဲတနုၢ်ခဲးတံလၢပုၤထူစံဖိတဖန်အတံခွဲးတံယာ်အဂီၢ်အသိဘတံဖိဉ်းယာ်ကီၢ်အီအသိတဘျီယာ်(၆)လၢနုလီ။ဖဲနံနုအဝဲနုဉ်၊အဝဲအသးအိဉ်(၄၅)နံနု၊တကတံယံးနုၢ်ဘဉ်စုၢ်ကီၢ်ဝဲတံဟ့ၣ်လၢကပိၤအမုၢ်ပုၤဟူးဂဲလၢပုၤတဝဲအဂီၢ်တကအသိးနုလီ။

ယတူၢ်ဘဉ်လၢယတံအိဉ်မူ(၂၅)နံအတီၢ်ပူၤပုၤဟူးဂဲလၢတံလၢထံရှ်ကီၢ်သးအဂီၢ်တကအသိးဘဉ်တံဟံပနီၢ်အီအဆိကတံတဘျီခိဖျီလၢတံဟ့ၣ်လၢကပိၤအံၤအယိလီၤ။ပဟံဉ်ဖိယိဉ်းပုၤတဝဲတဖန်၊ပမုၢ်လၢလၢပကမၤစၢၤတံသိးပဟံးယာ်ကျၢၤတံတံတံတြၢ်အံၤထဲလဲဉ်ဘဉ်ဆဉ်၊အဝဲသ့တသ့ညါဝဲလၢပကဘဉ်မၤအီအကျိအကျိလဲဉ်ဘဉ်။လၢယၤတကတံဆိကမိဉ်နုဉ်၊တံမၤဂုၤထီဉ်ကွၢ်အကျိအကျိလၢအဘဉ်ဘျီဘဉ်ၤနုဉ်တအိဉ်နီတမံးဘဉ်။”သိးပုၤလၢအအိဉ်းသးတံတူၢ်ဘဉ်အခိဉ်လီၤတဖန်ကဘျီကွၢ်အဂီၢ်၊ပစးထီဉ်ရဲဉ်ကျဲတံမၤဘျီကွၢ်တံအကျိအကျိတံမၤလိခဲအံၤနုလီ။

အဝဲအတံမုၢ်လၢအခိဉ်သ့နုဉ်မုၢ်သိးကအိဉ်းထံရှ်ကီၢ်သးတံမၤအကျိအကျိလၢပုၤထံဖိကီၢ်ဖိတဖန်တူၢ်ဘဉ်ဝဲလၢအပူၤဖျိးမံဘဉ်ဝဲမုၢ်မုၢ်တနုၢ်ညါနုလီ။တံအိဉ်သးဖဲကျိတံပိဉ်သိဉ်နီတထံဘဉ်၊ပုၤကမုၢ်တဖန်သ့ဉ်ဖံးညီးသ့ဉ်ဝံသးဆၢတံဂဲၤကလံာ်အအိဉ်းဝဲအသိးလၢတံသဘျီအပူၤနုလီ။

မမအု (ထံရှ်ကီသဲးပုယိတ်ဖိလိလံ)

မမအုမုာ်(၈၈)ပုယိတ်ဖိလိလံမူၤခိၣ်တက့ၤမ့ၢ်စုၣ်ကိးပုယုးဂဲၤလၢထံရှ်ကီသဲးအဂီၢ်လၢပုဟ်ကဲအိၣ်အါမးတက့ၤခိၣ်ဖျိလၢအဲအတၢ်သ့ၣ်
ဆူၣ်သးဂဲၤအတၢ်သကဲးပဝးလၢအဆိၣ်ဖျါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.အဲဘၣ်တၢ်ဖိၣ်းယၢ်အိၣ်(၃)ဘျီ.မ့ၢ်လီၤအိၣ်ဘၣ်လၢယိတ်ပုၤန့ၣ်အါန့ၢ်(၁၇)
န့ၣ်န့ၣ်လီၤ.မမအုအိၣ်လၢမိတလုၤအမိၢ်အဟံၤ.မ့ၢ်ပုၤသးစံတက့ၤအသိးအဲအိၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ၣ်မးန့ၣ်လီၤ.မဲအဲအိၣ်(၃)
န့ၣ်အါန့ၣ်အမိၢ်စုၣ်ကိးအသး.မ့ၢ်ပုၤတခါမုာ်ပုၤကွဲးလံာ်ဖီၤတထီၣ်ကၢက့ၤလၢဘၣ်.

မဲ(၁၉၈၉)န့ၣ်န့ၣ်.မမအုဟံးန့ၢ်မူၢ်အမုာ်ပုၤတခါခိၣ်ရိၣ်မဲလၢ(NPAP)ပုၤသးစံကရုၢ်တဖၣ်အသိး.မ့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဖိၣ်းယၢ်အိၣ်ခိၣ်ဖျိလၢအဲဟးနီၤ
လီၤလံာ်ကုဖိလၢမိတလုၤအဖျါပုၤအယိန့ၣ်လီၤ.ပုၤတၢ်အိၣ်.ပုၤမၤဆါပယွဲအိၣ်အါမးမဲအဆိၣ်လၢယိတ်ပုၤအါန့ၣ်လီၤ.

မဲအဲသ့ၣ်သံကွၢ်သိး.သမံသမိးယၢ်ဆူၣ်ဆူၣ်ကိၤကိၤလၢ(၃)လါအတိၢ်ပုၤအဆၢကတိၢ်.တဟ့ၣ်ယၢ်အခွဲးလၢယကထံၣ်လိာ်သး.ယဟ်ဘၣ်
.ပုၤတၢ်ယၢ်ဆါဆါကလဲၣ်အါအါသိသိလီၤ.ပုၤပိၣ်ခွါတိၢ်ယၢ်လၢယမဲၣ်ညါတက့ၢ်တိၢ်ယၢ်လၢယလိာ်ခံတက့ၢ်.မဲန့ၢ်ခါယဘၣ်ဘၣ်ထံးအပူၤလိာ်ပုၤ
ကျဲအိၣ်တၢ်အါမးလီၤ.ပုၤဖျါတိၢ်ယခိၣ်လၢတၢ်.မ့ၢ်တၢ်လၢအဲသ့ၣ်သံကွၢ်ယၢ်တဖၣ်ယစံးဆါမုာ်တဘၣ်န့ၣ်.ထုးမံးထီၣ်မဲတၢ်.ယသးပုၣ်
နီၣ်ကွၢ်ယသးန့ၣ်လီၤ.

ဝံၤအလီၢ်ခံ.မမအုတဆိၣ်ဘၣ်မုာ်ဘၣ်အိၣ်(၃)သိညါန့ၣ်လီၤ.ယိတ်ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ၤတဖၣ်အိၣ်မုာ်လၢအမဲၣ်ညါ.အမုာ်တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်စံၣ်
ညိၣ်တၢ်မၤဆါမၤပယွဲအိၣ်အါအသိးန့ၣ်လီၤ.

အဝတ်ဖျါထိပ်ဝဲလောပုတီးအိအိအိအိသီဖဲအဆိပ်လောယိပူအဆာကတီး, “ခိဖျါလောအဝဲသုတ်တီးယချာယံခဲအံ
ခဲအံအယိ,ယလုယလုတဟဲလောဘၣ်ယိဝဲ(၆)လါညါန့ၣ်လီၤ. ိုးပုဘၣ်မူဘၣ်တဖၣ်လဲာဲဘၣ်ယပဲလောယ
ဟးဂဲၤကမၣ်ပုတိၣ်ခွါလောယိပူ. ိုးယံထီၣ်အဝဲသုတ်တသုတ်ညါထွဲတနီတမံဘၣ်.ယပဲတပုးယတၢ်ဂ့ၢ်
တၢ်ကျါလောယိပုဘၣ်မူဘၣ်တဖၣ်တဘၣ်အိတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်ဖဲန့ၣ်ယတပုးယပဲလောတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါလောအဝဲသုတ်
မၤဆါယတဖၣ်ခဲလၢၣ်လီၤ.”

မေးမူအီးန့ၣ်ဘၣ်က့ၣ်တၢ်ကူစါယါဘျါခီဖျါလၢအပၢ်အတၢ်မၤစၢၤအီၤအယီၤ,ဘၣ်ဆၣ်အဝဲဆဲးတူၢ်ဘၣ်*ပိၣ်မုၢ်
လုၢ်လၢ်ဖဲတၢ်ဆါတဖၣ်ဖးယံၣ်ညါန့ၣ်လီၤ.အဝဲတူၢ်ဘၣ်စ့ၢ်ကိးတၢ်သးဘၣ်တံၢ်တၢ်*သးတၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်အခီမဲၣ်
လီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

မ၊မ၊အူထူ၍းထိၵ်းကွၵ်းလ၊ယိၵ်းပူ၊အလိၵ်းန့ၵ်း၊အဘဲအိးထိၵ်းဟ့ၵ်းတ၊သိၵ်းလိလိ၊လိ၊ဆိဆိတ၊လ၊တ၊ယုကျိၵ်း
စုတ၊ဟဲန့ၵ်းအကိၵ်း၊ဆဲးမ၊လိစုၵ်းကိးတ၊လ၊ဟ့ၵ်းစိမိ၊န့ၵ်းလိ၊ဖဲ(၁၉၉၆)န့ၵ်းန့ၵ်း၊တ၊ဖိၵ်းယၵ်းကိးအိ၊အသိတ
ဘျိးန့ၵ်းန့ၵ်းတ၊စံၵ်းသိၵ်းလ၊ကဘၵ်းလိ၊ယိၵ်းပူ(၁၉)န့ၵ်းခိဖျိ၊လ၊အပၵ်းယၵ်းလ၊ကိဖိတ၊ဂဲ၊ထၵ်းအကျိ၊ယိန့ၵ်းလိ၊

မ၊မ၊အူအိတ်ဘင်္ဂလားယီဂူ(၉)နံဉ်းတဝ်းဉ်းဘင်္ဂလားယီဂူအိတ်လား(၂၀၀၅)နံဉ်းတဝ်းထုးထီဉ်တဘျားလား
တဘျားဖျားကွိုင်ပုယီဂိမိအဆာကတီဉ်နံဉ်လိးအဝ်နံဉ်လိးပဉ်ယုဉ်လားတလွိုင်ဝါတလိကရကရီ(White
Campaign)ဝဲကမျာ်တဖဉ်ဟ်ဟ်ဖျါထီဉ်သးကူကတံအဝ်းအမုဉ်တပဉ်နီဉ်တခါလားကိယီပုယီပုယီသုဉ်
တဖဉ်အဂီဉ်းမုဉ်စုာ်ကိးတလွိုင်ယုဉ်လားကမျာ်ဖျားကွိုင်ထံဉ်ကိးသးပုယီဂိမိတဖဉ်အဂီဉ်လိးဝဲ(၂၀၀၈)
နံဉ်နံဉ်တဖဉ်ဉ်းယံကိးအိတ်သးဘျီတဘျီခိဖျါလားထံဉ်နံဉ်ချး(Email)လားအဝ်အာဝဲတဘျီအယီလိး

ဖမမေအူဘင်လဲအိဉ်ဝဲလဲဘာမိဉ်ယိဉ်ပူအဆာကတီၢ်နံၤဟူဝဲလဲအပၢစူးကွံာ်အသးန့ဉ်လီၤ.အပၢန့ဉ်ခီဖျါလဲအိဉ်ဝဲသ့ဉ်ထီဉ်တံာ်ဆၢသးဖျါဉ်တံာ်အဆၢယံ,ဖမဝဲနံၤဟူဝဲလဲအဖိဉ်မမေအူလီၤဘဉ်လဲအယိဉ်ပူယံအန့ဉ်(၇၀)နံဉ်အခါ,အတံာ်အိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချ့လီၢ်စၢ်ကွံာ်ဝဲတဘျီယံန့ဉ်လီၤ.အဝဲတန့ၢ်ဘဉ်တံာ်ခွဲးတံာ်ယံလဲကကွဲးမေအူဉ်ထီဉ်အပၢတံာ်သံအမူးဘဉ်.

ယသးအူးလီသးဉ်မဒီဖျီလယတန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လယကကွၢ်ထွဲဘၣ်ယပါဖဲအဆိးကုအဆၢကတီၢ်ဘၣ်
အယိလီၤ.ဘၣ်ဆၣ်,သီခါဖဲအိၣ်သကိးပှၤယိၣ်ဖီၤ:ဘၣ်လယယပါသ့ၣ်ပှၤထီၣ်န့ၣ်သီတသီ,ဘၣ်တသီယိလပှၤမၤဘူၣ်
န့ၣ်အီၤတလၢဂ့ၢ်တက့ၢ်အယိ,ယမၤဘၣ်ဘၣ်တလၢယပါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲ(၂၀၁၂)နှံ၊မ၊မ၊အို(၈၈)အစီးထံရှုကိသဲးပုယိဖိလောထံကိတိတဘျာဘတ်တံပျုလိလိကွံဆီန့လိ၊ဖဲဟံဖိဖိအကသုတဖုဟံဖိသကီးပုးတိတသုပံသးညိ၊မ၊မ၊အူဆိာ်ဝဲထံတကလိ။“ဖဲန့ဆါကတိန့ယသုနီယပိာ်မး၊မတူဘတ်တသုအုးသးအုးတဖုာ်မးန့လိ၊ဖဲယကဟးထိာ်ဘတ်တန့န့၊ယသကီးတကဟးဆိကု၊ယ၊ဘတ်ဆိယဆဲးထံာ်န့ယပိအမဲလိ။”

ခဲအံ့ဆကတီ၊မ၊မ၊အူအိဉ်ဆိးဝဲတစိတလီတါအိဉ်ကုလီတတီး၊အဲသိဉ်လိဝဲပုမတေမိတဖဉ်
လအဲလဲလကီဝဲဉ်ကီခိတလီတဘျးတီးဘဉ်ယး၊ပုမတေမိတသိဉ်တသိဉ်တဘျးသုဉ်တဖဉ်န့ဉ်လိ၊

တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်လၢအရူၢ်ဉ်ဝဲလၢယဂီၢ်လၢယကဘၣ်ကဲထီၣ်တၢ်ဘျူးတၢ်ဖှိၣ်လၢထံကီၢ်တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ယကွဲးလံာ်ကွဲးလဲၤသ့.ခဲအံၤယကွဲးဝဲတၢ်ကွဲးပှၢ်ဘၣ်သး.ယတၢ်လဲၤခိဖျါလၢပိာ်ပူၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ယအဲၣ်.နီၤဟ့ၣ်လီၤယတၢ်လဲၤခိဖျါတဖၣ်.ယမ့ၢ်သးပှၢ်ထီၣ်န့ၣ်ယကလဲၤအိၣ်လၢသးပှၢ်တၢ်အိၣ်က.အလီၤ.ယကကွဲးလံာ်လၢတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

မုဒ်
(ကညီကလုာ်)

ကလေးအိပ်ဖျပ်ထိုင်ပဲလဲ၊
ဖိယိဖိအကျါနဲ့လီ၊ ဝဲအဝဲ
သဝီသုဉ်ညဉ်အုဉ်တီလီ၊

ဘဉ်ဆဉ်တီးန့ဘဉ်တီးအိဉ်ဆူဉ်
ဘဉ်တီးစူးကွဉ်အသးန့လီ၊ မုဉ်
ဉ်ထိုင်ပဲလဲတအိဉ်ဘဉ်တီးအိဉ်
ဉ်အသုဉ်ညဉ်ကွတုဉ်လဲအမိ

ယဉ်အကလုဉ်ကလုဉ်လီ၊ အိဉ်
ဝဲသုဉ်ကျါဉ်ဟးမးအာမးသီမး
မးန့လီ၊ တုဉ်လဲအကဲထိုင်
ပုဉ်လဲသီအကဆးအိဉ်
ညဉ်အဝဲကျးစးအိဉ်မိဉ်န့ထဲ
ထီဘိန့လီ၊

ဆူဉ်ဉ်မးန့လီ၊ အဝဲမုဉ်ပုဉ်
မိတုဉ်အါမးသီအဟံဉ်ဖိယိ
လဲတုဉ်လီလဲအဘူးတဖဉ်တုဉ်

နံမိလဲ
(ထံရှိုက်ကိသဲးပှာယိတ်မိလိလံး)

နုထီင်

(ကုဉ်ကလုာ်)

“အဝဲသုာ်ဟ်လီၤယဖိမုာ်အစိာ်ဖဲအံၤဒီးအမဲာ်န့ၣ်ယာ်အသးလာန့ၣ်တကပါးယးန့ၣ်စ့ၣ်ကိးပၤကီၢ်လၢတၢ်လီၤတတိၤအံၤစ့ၣ်ဖဲန့ၣ်ခါဘၣ်လၢတၢ်စ့ၣ်န့ၣ်ကလဲာ်အဆၢကတီၢ်ပၤသဝီဖိတဖၣ်ယုစၢၤယဖိမုာ်အစိာ်စ့ၣ်ကိးလီၤယထံာ်ဆိယဖိမုာ်အစိာ်ဖဲဖဲအံၤခိဖျိလၢယမံမိာ်လၢအဝဲတရၢသုာ်ဖဲအံၤယမၤယဖိမုာ်ကွၢ်ယီၤတၢ်လၢအယံတကပါးန့ၣ်ယဘၣ်ယိာ်လၢအဝဲမ့ထံာ်အနီၤအစိာ်န့ၣ်အကဖုးဘၣ်ဖုးအယံလီၤ”

တကန့်လီလီ.လအကဟဲထီတံထီတံလီအိတံသကိအဂီ
န့တံသံကွံဘဲပုမတံပတံတံခးအဆာကတီလီ(၂၀၀၇)
တရီတပါမူအူသကိဘဲဝံးမသံကွံဘဲန့လီ.

တံခဲလအဂီဖးဝံညါန့လီ.အဝဲန့ပုမလအမိမုကကဘဲ
န့အဝဲမိတံးထံဘဲလ-“ယမိမုန့ဟဲကတရုသ့ဖိတခိန့.
လဲယီဖဲန့,လဲတလကွံသ့ထူန့လီ.”

လတံလီတဘျးတီ,လဲယုအိတုလ(NSP)တံလီ.ယလူ
တထံဘဲ.ဖဲန့,လယတံမိအပူန့,အဝဲန့ယကျဲ
န့ထူဘဲဆဲပုထုးယီအိလအသဟိန့ထူ
မု,ဖျါလီကံသိးပုဟဲကတံယီအိဖဲန့,ဖဲန့ယထံ

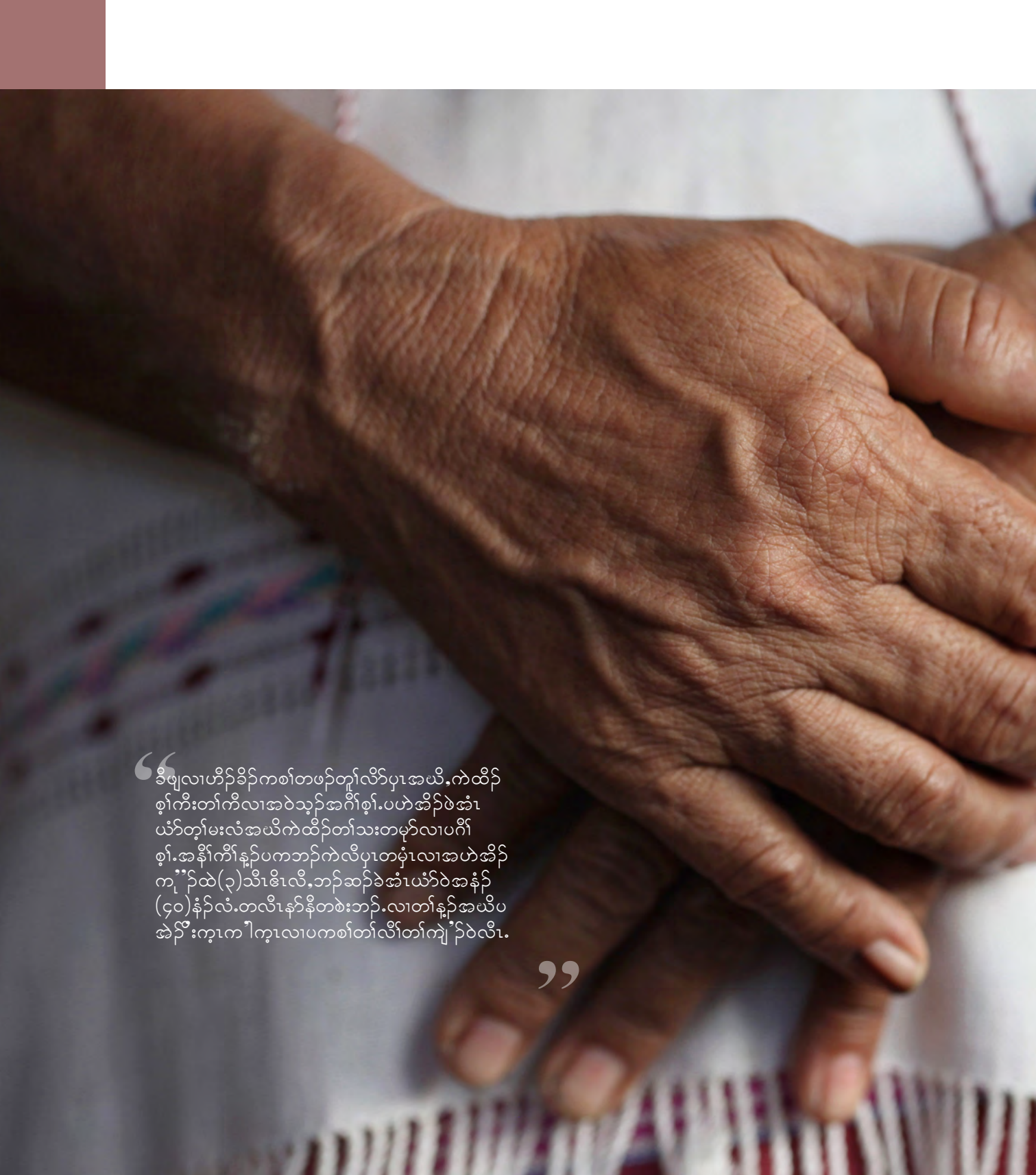
ခမိမုအစိအလီလပုန့လီ.

တံဖျါထီဘဲတံဂုအူပုဘဲမုဘဲအဆိန့လီ.ပုထီန့အဝဲသ့
န့ပုဟဲလီအိတံစံညီလံ,ဘဲဆဲအဝဲသ့တသ့ညါ
ဘဲန့လီ.ပုမအဝဲသ့ဆဲလဲစုကျဲလအကတံလီတံ

မၤစၢၤ(၅၀၀,၀၀၀)ကွဲး(ကအိဘဲအဲရကၤစ့ၤ၅၀၀လံယုယု)န့လီ.အဝဲသ့ဘဲသ့ကျဲစုတံလံဘဲလံအိမးလအလူ
န့အမိမုတံဂုတံကျဲအဂီန့လီ.တံဆာတံတဖုတံထီတံသ့မံသးမုလအထီလီအဝဲအဂီဘဲ.အဝဲသ့တံဘဲဝံသိးအတံးန့
ဘဲတံတံတံတြဲလအမိမုအဂီဘဲ.

ခဲအံးအထီလီအဝဲအိဘဲလဲလီအိကမံဘဲကံဘဲခဲကဝီတဖျါအမူခိဖျါလတံးတံယဟဲကထီကကံက့းမဲသ့ဘဲယုထီ
ကွံလအသဝိန့လီ.

တဘျးလပုမတံအိဖိလပုတံဘဲတံ,ပုလအလဲခိဖျါဘဲတံဂုပျါဂုဆုးတဖုအဂီဘဲန့,န့ထီတံဘဲလအတံအိမုလီ
သယုထဲတဂါန့လီ.အဝဲဟဲဂုကွံဘဲအတံမုလံခိဖျါအိမုမိဘဲလပုတကန့ယုအမိမုတံဂုနီတဂါလါဘဲ.လတံအိဖိပုမအဝဲ
ထံလီဘဲအသးတံသကိအသိတဖုအယံကထီတံသ့မံသးမုလအဂီဝံမး. “အဝဲသ့ကန့စၢၤယတံသ့နီလအလီသ့
ဆါသးဆါတဖုအယံခဲအံးယတံဘဲလခိဖျါလယတံဖျါထီအယံတံတံဘဲလအဆါတဖုလီမံကွံဘဲတံညါန့လီ.”

“ခိဗျလၢဟီၣ်ခိၣ်ကစၢ်တဖၣ်တူၢ်လိာ်ပှၤအယိၤကဲထီၣ်
စ့ၢ်ကိးတၢ်ကိလၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်စ့ၢ်ပဟဲအိၣ်ဖဲအံၤ
ယံာ်တၢ်မးလံအယိၤကဲထီၣ်တၢ်သးတမ့ၢ်လၢပဂီၢ်
စ့ၢ်အနီၢ်ကိာ်န့ၣ်ပကဘၣ်ကဲလိပှၤတမ့ၢ်လၢအဟဲအိၣ်
ကျဲၣ်ထဲ(၃)သီၤစီၤလီၤဘၣ်ဆၣ်ခဲအံၤယံာ်ဝဲအနံၣ်
(၄၀)နံၣ်လံၤတလီၤနီၣ်နီၣ်တဖၣ်ဘၣ်လၢတၢ်န့ၣ်အယိၤပ
အဲၣ်းက့ၤကၤက့ၤလၢပကစၢ်တၢ်လိာ်တၢ်ကျဲၣ်ဝဲလီၤ

”

၆ (၁၉၉၀) နှစ်နှင့် ညါဘွန်ကထိပ်ဘဏ်သဝိသးပုဂံးဖဲန့ဒ်အဝဲအသးအိဉ်း ဝဲထဲ (၂၇) နှစ်. ိုးဘဉ်ဖဲအဝဲအိဉ်ဖျဉ်အဖိဝံး ဝဲထဲအသိ (၁၀) ဧန့ဒ်လီၤ. ခဲအံၤအဝဲအသးအိဉ် (၅၈) နှစ်. အိဉ်းအဖိခွါ (၂) ဂၢ်းအဖိမုဉ် (၂) ဂၢ်းန့ဒ်လီၤ. ညါဘွန်ကထိပ်ဘဏ်ပုၤလီၤအိဉ်ကမ့ၢ်အိဉ်အန့ဒ် (၄၀) ဘျဉ်. ိုးအတၢ်စုလီၢ်ခိဉ်ခိဉ်လၢအအိဉ်း အီၤတဖဉ်လီၤမၤကွံာ်ဝဲလၢခိဉ်ဖျဉ်လၢတၢ်သဘဉ် ဘဉ်တၢ်းတၢ်ယၢအယိန့ဒ်လီၤ. အဝဲဘဉ်ဂဲၤပျဉ်ဂဲၤဆုးလဲၤခိဉ်ဖျဉ်တၢ်းတၢ်ယၢအဆၢကတီၢ်. ိုးဘဉ် ကွံာ်ထွဲစ့ၢ်ကိးအိဉ် ပုဂံး (၆) ဂၢ်းအဖိသ့ၣ်တဖဉ်န့ဒ်လီၤ.

ိအဝဲမုဉ်သဝိသးပုဂံးတၢ်အသး. အဝဲဘဉ်မၤလၢပုၤအမူအီၤတဖဉ်. တဘျီဘျီန့ဒ်ဘဉ်ပာ်တုာ် ကွံာ်ဝဲအဖိ. အိဉ်ပုဂံးတဖဉ်လၢဟံၣ်န့ဒ်လီၤ. ဖဲပုၤသဝိတဖဉ်ဘဉ်တၢ်မၤဆူၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢ ကဘဉ်လဲၤမၤတၢ်လၢစိာ်မူၤအခါ. အဝဲလဲၤအူပယီၤသးတၢ်လီၢ်. ဝဲထဲကိးတၢ်. ပယီၤသးခိဉ် တဖဉ်. ဝဲထဲန့ၢ်ခဲးတၢ်လၢသဝိတဖဉ်ကဟဲက့ၤဘဉ်အဂီၢ်လီၤ. လၢတၢ်ဂီၢ်. န့ဒ်အယိန့ဒ်. အဝဲ ကွံာ်ဆၢဉ်မာ်ဘဉ်စ့ၢ်ကိးတၢ်သံကွံာ်သီ. ိုးတၢ်မၤဆါပယွဲတဖဉ်လၢပယီၤသးအအိဉ်န့ဒ်လီၤ. ပယီၤသးတဖဉ်ဟံၣ်. ဉ်ဟံၣ်ကမ့ၢ်အီၤလၢအအိဉ်ထွဲမၤစၢၤဝဲကညီတၢ်ပာ်ဆၢကရူၢ်. ိုးအဝဲဟံ ယာ်ကျိလၢအဟံၣ်န့ဒ်လီၤ. လၢတၢ်ဂီၢ်. န့ဒ်အယိ. ပုၤဖိဉ်အီၤ. သမံသမိးသံကွံာ်သီ. အီၤ တၢ်ယာ် (၁၅) သီအတၢ်ပုၤဖဲ (၁၉၉၀) နှစ်အမူန့ဒ်လီၤ.

ညါဘွန်ထံၣ်ဘဉ်တုာ်တၢ်မၤဆါပယွဲအၢအသီသီလၢအဟံၣ်ဖိယိဖိလဲၤခိဉ်ဖျဉ်ဘဉ်န့ဒ်လီၤ. ပုၤခးသံကွံာ်အတုၤလၢအမာ်ညါပုၤမာ်ပုၤနီၤလီၤ. အဝဲပိာ်ခွါတခါသံခိဉ်ဖျဉ်လၢယီၤဘဉ် မုဉ်ပိာ်အယိလီၤ. အဝဲကွံာ်ထွဲက့ၤအဝဲပိာ်ခွါအဖိတဖဉ်. အကစၢ်အဖိ ဉ်အသးလီၤ. တၢ်အိဉ် မူလၢအဂီၢ်န့ဒ်မုဉ်တၢ်လၢအကီၢ်ဝဲဉ်မးန့ဒ်လီၤ. ထီဘိန့ဒ်အဝဲသ့ၣ်ဘဉ်အိဉ်မူ. ဉ်လၢဟုသး. ပယဲ သ့ၣ်. အသၣ်ဖိတဖဉ်န့ဒ်လီၤ.

ခဲအံၤထံၣ်ဂီၢ်ကိးသးတၢ်အိဉ်သးဟဲဂုၤထီၣ်ဝဲတဖဉ်ဖိအယိ. ညါဘွန်အိဉ်မူ. မၤအိဉ်စံာ်လၢတမ့ၢ် အတၢ်ဘဉ်န့ဒ်လီၤ. အဝဲမုဉ်တုာ်ဘဉ်တၢ်ဆူးတၢ်ဆါနးဘဉ်ဆဉ်. အဝဲကျဲးစၢၤမၤတၢ်ဆူၣ်မးန့ဒ် လီၤ. ကျိဉ်စုတၢ်အိဉ်ထွဲမၤစၢၤလၢအဝဲ. န့ၢ်ဘဉ်န့ဒ်မုဉ်. ဉ်တၢ်မၤစၢၤစုလၢ (UNICEF) ဟ့ၣ်လီၤဝဲ (၃၀.၀၀၀) ကးန့ဒ်လီၤ.

ညါဘွန်အိဉ်. တၢ်ဟံၣ်လီၤသးကျၢၤမုဆုလၢကက့ၤဘဉ်ဆူအသဝိအ. ပီၤလီၢ်. က့ၤအိဉ်ဖဲန့ဒ် လီၤ. အိဉ်. ခိးဝဲဉ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအံၤအသးတဖဉ်လၢဘဉ်. ိုးတုာ်ဘဉ်. ဉ်လၢအဘဉ် အိဉ်မူလၢပုၤလီၢ်အိဉ်ကမ့ၢ်သဝိလၢအဝဲလဲၤအိဉ်ဝဲအံၤယာ်တလၢလၢအဂီၢ်လဲန့ဒ်လီၤ.

ပနၢ်ဟူလၢပယီၤပီၣ်ကဟ့ၣ်ပုၤခွဲးလၢပကက့ၤအိဉ်က့ၤလၢပကစၢ်သဝိ. ဉ်ဘဉ်ဆဉ်တၢ်တကဲ ထီၣ်သးနီတမံၤ. ဘဉ်. ခဲအံၤပဘဉ်ဟးအိဉ်လၢပုၤဂၤသဝိ. ပဘဉ်အိဉ်မူလၢပုၤတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲ. တၢ်ဆၢကတီၢ်ယာ်တုာ်မးလဲ. ပဘဉ်ဟးသးလီၢ်သးကျဲလၢယဖိသဉ်လဲၤလဲ. ိုးခဲအံၤဖိတဖဉ်ဆိဟံၣ် ဆိယိနီၣ်ဆါလဲ. ပဘဉ်အိဉ်. ဉ်လၢတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲလၢအတမ့ၢ်ပတၢ်ဘဉ်. ပတုထီၣ်ယာ်ပဟံၣ် ဆံးဆံးဖိဘဉ်ဆဉ်တမ့ၢ်ပတၢ်လီၢ်ဘဉ်. ပယုပုၤအီၤတၢ်လီၢ်တက့ၤဖိဘဉ်ဆဉ်တဆါန့ၢ်ပုၤဘဉ်.

ညါဘွန်အသကိးတဘျီ. ဂၤဘဉ်ယာ်တၢ်လၢအဂီၢ်ဖဲအဝဲဝဲဘဉ်အသကိးတဖဉ်လၢအကဟဲထီၣ် တၢ်မၤလီလၢပုၤတုာ်ဘဉ်တၢ်လဲၤခိဉ်ဖျဉ်တၢ်ဂဲၤပျဉ်ဂဲၤဆုးတဖဉ်အဂီၢ်အယိန့ဒ်လီၤ. အသကိး တဖဉ်ဟ့ၣ်ပလီၢ်အီၤ. တဲပျဉ်အီၤ. သိးအသုတဟဲထီၣ်တၢ်မၤလီတဂ့ၤ. ဘဉ်ဆဉ်အဝဲအတၢ် နၢ်န့ၢ်လီၤသးတဖဉ်လီၤဘဉ်. ညါဘွန်ဟံၣ်ဖျဉ်ထီၣ်စ့ၢ်ကိးဝဲလၢ. အသကိးတဘျီ. ဂၤန့ၢ်အိဉ်. ဝဲ သကိးပုၤဂီၢ်ဝဲသးယာ်အဂီၢ်ဘဉ်ဆဉ်အဝဲသ့ၣ်ပျဉ်တၢ်. ဘဉ်ယာ်ဝဲလၢအကထီၣ်ဘဉ်တၢ်ကီတၢ် ခဲ. ဘဉ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်အယိလီၤ.

ညါအဲဒ်ခုဒ်

(ကညိကလုဒ်)

တၢ်ပၢ်ဆၢပှၤသုးဖိအဖိမုၢ်, ဝိးအဖဲအိၣ်ဖျါထီၣ်ဖဲတၢ်လွံၢ်တဲပှၤဘၣ်
သၢပှၤပူၤဖဲအမိၢ်အပၢ်ယုၢ်ပယီၤသုးအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

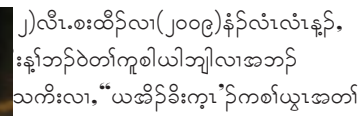
ပဲသုဉ်ယုာ်ပယီၤအခါညါအံၤခုၣ်အစီၤန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ညၣ်ဂီၤဘီၣ်စီၤ
ကသုဘၣ်.အမိအနၢ်ထံတအိၣ်အါအါစ့ၢ်ကိးဘၣ်.ညါအံၤခုၣ်
ကနဲစီၤထံန့ၣ်လီၤ.ဟီၣ်မ့ၣ်လၢအိၣ်ဖျါထီၣ်အမိလၢတၢ်သဘံၣ်
ပၤဖၣ်မ့ၢ်တၢ်လီၤဘၣ်ယီၣ်တၢ်ကတၢၢ်န့ၣ်လီၤ.၆၂၀၀၇တၢ်န့ၣ်ဘၣ်ပုၤ
မ့ၢ်အမ့ၢ်ကိၣ်သရၣ်မ့ၣ်တဂၤစ့ၢ်ကိးစူးကွၢ်အသးဖဲအအိၣ်ဖျါဖိအ
န့ၣ်ဘၣ်အယီၤလီၤ.အဘၣ်တၢ်တၢ်အမိမ့ၣ်တဂၤဖဲသံကွၢ်တၢ်အခါန့ၣ်လီၤ.

ဘဉ်လၢညါအဉ်ခုဉ်ကလဲးဟံးန့ၣ်တၢ်သိၣ်လိတီးဘျီကိၣ်သရၣ်
ဒီးသုးခိၣ်ၼုပုဟဲန့ၣ်လီၤလၢသဝိပုၤန့ၣ်လီၤ.ပယီၤသုးတဖၣ်
တအိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤန့ၣ်လီၤ.တၢ်ကထိၣ်အသးတဖၣ်အံၤ
လီၤ.အဝဲတအဉ်တီးဝဲၤပျီထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်လၢအကထိၣ်အသးဝဲန့ၣ်
ၤအဝဲအိၣ်(၃၉)နံၣ်,အိၣ်ဟံၣ်အိၣ်ယိအိၣ်တီးအဝိတဖၣ်,ဒီးအိၣ်
ပၢ်မ့ၢ်တၢ်(KNU)သုးခိၣ်တဂၤ,ဘဉ်ဆဉ်ခဲအံၤသးပုၢ်ဖးဒီး
တၢ်ယၤန့ၣ်ဝိၣ်ဝဲတန့ၢ်အါအါဘဉ်,ဒီပျီလၢအဝဲဘဉ်ကွဲးထုးထီၣ်
ၣ)အယိန့ၣ်လီၤ.အဝဲအဝဲအံၤမၤတၢ်သးခုကစီၣ်သရၣ်

၎်အါထဲလဲ၎်ဘၣ်ဆၣ်,အဲၣ်ကျဲးစးပံးယံာ်ကျါအတၢ်န့ၣ်
ဂ့ၤတကပးန့ၣ်လီၤ.ညါအဲၣ်ခုၣ်ပတုၣ်အိၣ်ကသံၣ်ၣ်သိးအဟ့ၣ်
၁.

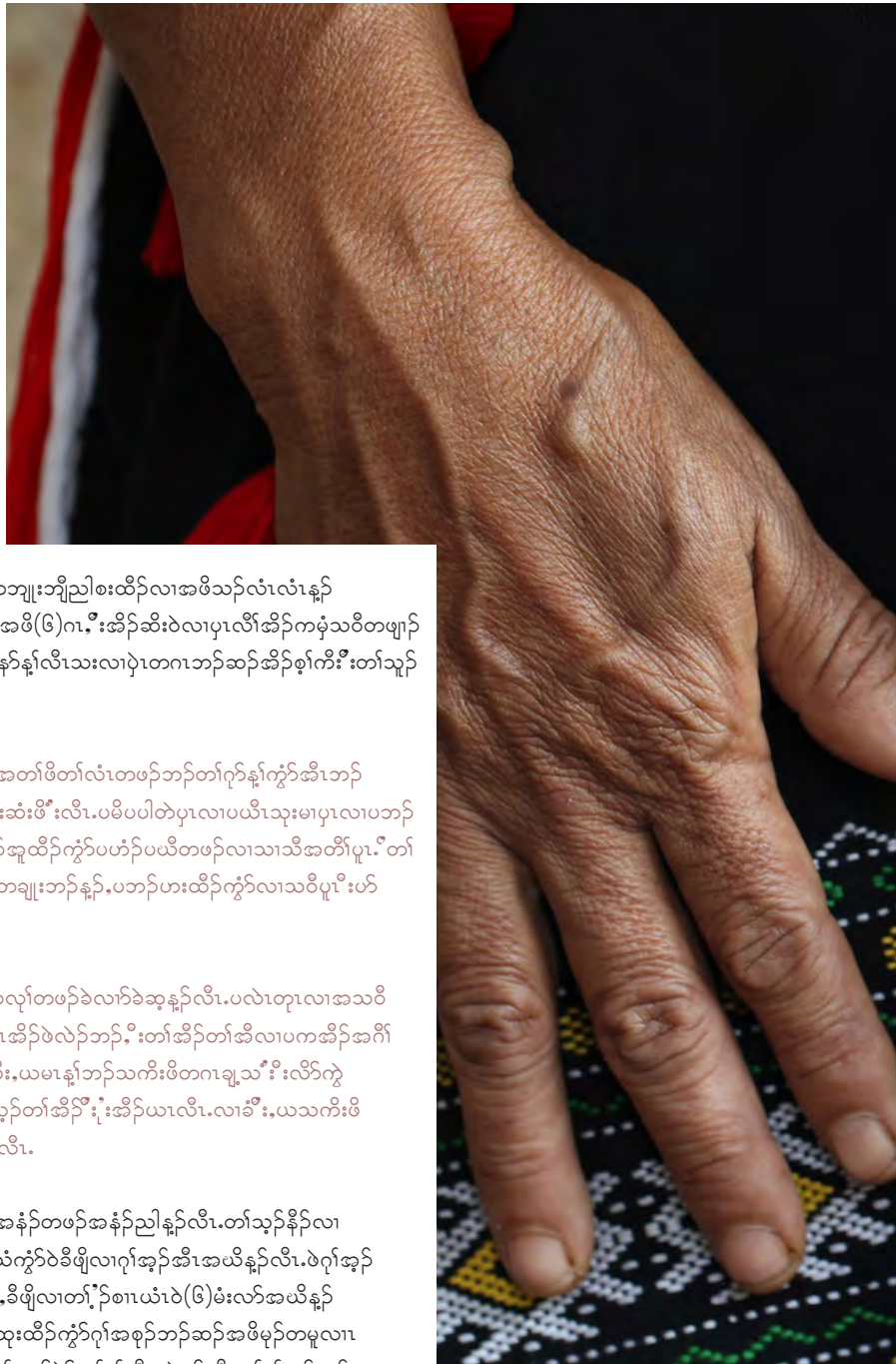
ညါထိန်ထူ
(ကညီကလုာ်)

“ကျေးဇူးတင်လို့ပဲသပွင့်ပွင့်တုအတတ်
ပစ်အံ့မုန့်ယတင်ကံတင်ဘါလီ။”

ညါဆံး

(ကညီကလုာ်)

ညါဆံးဘၣ်ယုာ်မံဟးဖျိးသုးလီာ်သုးကျဲတဘျူးဘျဲညါစးထီၣ်လၢအဖိသၢၣ်လံးလံးန့ၣ်လီၤ.ခဲအံၤအသးအိၣ်(၅၀)န့ၣ်.အိၣ်ဒီးအဖိ(၆)ဂၤ.ဒီးအိၣ်ဆိးဝဲလၢပုၤလီၤအိၣ်ကမံ့သဝီတဖျါၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.အဝဲမုၢ်ပုၤလၢအိၣ်ဒီးတၢ်န့ၣ်န့ၣ်လီၤသးလၢပုၤတကၤဘၣ်ဆၣ်အိၣ်စ့ၢ်ကိးဒီးတၢ်သ့ၣ်အုးသးအုးတဖၣ်လီၤ.

ဖဲ(၁၉၇၄)န့ၣ်န့ၣ်,အဟံၣ်ဘၣ်တၢ်အူထီၣ်ကွၢ်ဒီးအတၢ်ဖိတၢ်လံးတဖၣ်ဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ်န့ၣ်ကွၢ်အိၣ်ဘၣ်ဆၣ်အဝဲဘၣ်ကွၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.ဖဲန့ၣ်ခါပနီၢ်ဖိဆံးဆံးဖိးလီၤ.ပမိပပါတဲပုၤလၢပယိးသုးမၤပုၤလၢပဘၣ်ဟးထီၣ်ကွၢ်လၢပသဝီ.ပယိးသုးတဲပုၤလၢပဘၣ်အူထီၣ်ကွၢ်ပဟံၣ်ပယိတဖၣ်လၢသၢသိအတီၢ်ပူၤ.တၢ်ဟံၣ်ပနီၢ်တၢ်ဆၢကတီၢ်သိးပွဲၣ်အူထီၣ်ကွၢ်ပဟံၣ်မုၢ်တချုးဘၣ်န့ၣ်,ပဘၣ်ဟးထီၣ်ကွၢ်လၢသဝီပူၤ.ဟံၣ်တုၢ်ကွၢ်ပတၢ်ဖိတၢ်လံးဝဲလၢာ်လီၤ.

လၢပဟံၣ်ဖိပိမိကျါပုၤနီၢ်သၢဂၤမၤလၢပုၤတၢ်ကလုာ်တဖၣ်ဝဲလၢာ်ခဲအုၣ်န့ၣ်လီၤ.ပလဲၤတုၤလၢအသဝီအသိတဖျါၣ်ဘၣ်ဆၣ်ပတသ့ၣ်ညါလၢပကဘၣ်လဲၤအိၣ်ဖဲလဲၣ်ဘၣ်.ဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်လၢပကအိၣ်အဂီၢ်တအိၣ်နီတမံၤဘၣ်.မုၢ်ယၤတဘီၣ်ဖိသၢတကၤအသိး.ယမၤန့ၣ်ဘၣ်သကိးဖိတကၤချ့သးဒီးလိာ်ကွဲသကိးဒီးဖိသၢလၢသဝီပူၤန့ၣ်လီၤ.ယယုအိၣ်အဝဲသ့ၣ်တၢ်အိၣ်ဒီးဒီးအိၣ်ယၤလီၤ.လၢခဲဒီး.ယသကိးဖိတကၤအမိအပါဟ့ၣ်ဒီးအိၣ်သကိးပုၤလၢအဟံၣ်န့ၣ်လီၤ.

ညါဆံးဘၣ်အိၣ်မူလၢပုၤလီၤအိၣ်ကမံ့သဝီန့ၣ်ယံၣ်အနံၣ်တဖၣ်အနံၣ်ညါန့ၣ်လီၤ.တၢ်သ့ၣ်နီၣ်လၢအမၤဆါအိၣ်ကတၢ်န့ၣ်မုၢ်ဝဲဖဲအဖိမုၢ်ဖိဘၣ်သံကွၢ်ဝဲခိဖျိလၢဂ့ၢ်အုၣ်အိၣ်အယိန့ၣ်လီၤ.ဖဲဂ့ၢ်အုၣ်အဖိမုၢ်အခါလဲၤစိာ်ဝဲလၢတၢ်ဆါဟံၣ်တတုၤဘၣ်.ခိဖျိလၢတၢ်နီၣ်စၢၤယံၤဝဲ(၆)မံးလၢအယိန့ၣ်လီၤ.အဝဲလဲၤကိးန့ၣ်သဝီကသံၣ်သရၣ်ဒီးမၤဝဲအထုးထီၣ်ကွၢ်ဂ့ၢ်အစုၣ်ဘၣ်ဆၣ်အဖိမုၢ်တမူလၢဘၣ်.လၢသဝီဖဲန့ၣ်န့ၣ်ပုၤသဝီဖိတဖၣ်ညါန့ၣ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်တၢ်ဂ့ၢ်ကိးအဝဲန့ၣ်လီၤ.ဂ့ၢ်မုၢ်အုၣ်ဘၣ်ပုၤဒီးပုၤမုၢ်ဘျါက့ၤဘၣ်ဆၣ်.ညါန့ၣ်မၤတၢ်မၤအယၤတန့ၣ်လၢဘၣ်.ကသံၣ်လၢအမၤဘျါက့ၤဂ့ၢ်အုၣ်တၢ်န့ၣ်အိၣ်ဘၣ်ဆၣ်အပူၤနီၣ်မးဒီးပုၤသဝီဖိကဘၣ်ပုၤဝဲန့ၣ်ပုၤဝဲတန့ၣ်ဘၣ်.

ခဲအံၤညါဆံးတုၤဘၣ်တၢ်ခိၣ်သၢၣ်ယံၣ်ဆါဘၣ်ဆၣ်.အဝဲဆါမုၢ်လၢဝဲလၢခါအူမဲာ်ညါန့ၣ်အဝဲကက့ၤအိၣ်ဘၣ်ကၤက့ၤလၢအသဝီန့ၣ်လီၤ.အဝဲဟံၣ်ကမၤလၢအသးဒီးခိဖျိလၢပုၤကညီကလုာ်တဖၣ်အဲၣ်တၢ်တိတၢ်တြၢအယိန့ၣ်လီၤ.အဝဲတဲဝဲလၢ,ပုၤသဝီဖိတဖၣ်မုၢ်က့ၤဘၣ်ကၤက့ၤအူအကစၢ်သဝီန့ၣ်,အဝဲသ့ၣ်အသးကအူၣ်ထီၣ်ဒီးကိးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါအါမးန့ၣ်လီၤ.

“ပမ္မာကုအိန်ဘန်ကုဖဲနုနုနု, ပအိန်ပမ္မာအိန်မအိသု နီတင်လီၤ. ပတင်အိန်ဆုန်အိန်ချမ္မာဂုၤနုနုပမ္မာတင်
သုအါမး. မုခိန်ကလံၤသီၣ်ဂီၤမုၢ်ဘန်လီၤဘန်စးနုနုပမ္မာအိန်စံၣ်သုစွၢ်ကိးလီၤ. ယဆာမုၢ်လၢလၢပုၤလၢ
အနီၤဟးထီၣ်ကွၢ်ပုၤတဖန်ကတုယာ်နုၤပုၤဟံၣ်လၢပကအိန်အဂီၢ်လီၤ. ယဆာမုၢ်လၢလၢယကအိန်တံး
ဘါယုၤသရိၣ်, တၢ်မၤလိၣ်ကွၢ်. တၢ်ဆါဟံၣ်တဖန်လီၤ. ယဆာမုၢ်လၢလၢစုၢ်ကိးလၢပကအိန်တံးကသံၣ်သ
ရၣ်သိးပုၤသဝိတဖန်ကအိန်မုၢ်ဘန်တၢ်အိန်မုၢ်လၢအမုၢ်အခုၣ်အဂီၢ်လီၤ. ခိဖိုလၢတၢ်တိတၢ်တြၢ်
တအိန်ဘန်အယိ, ပကုၤကၢၤကုၤတသ့းဘန်. လဲၣ်ဂုၤဂုၤနုနုခံအံၤပုၤမၤဝဲတၢ်ပတုၣ်တၢ်ခးအယိ, ပတုၢ်
ဘန်သိးပကုၤကၢၤကုၤလၢပုၤသဝိးမၤအိန်မအိသု, အယိကဲထီၣ်တၢ်သးခုလၢပဂီၢ်တံးမးနုနုလီၤ.”

အိမ်မာ
(ထံရှိုက်ကိုင်သုံးပုဒ်ဖိလီလံ)

 မ၊မု၊ပု၊လ၊အဆးတၢ်ကူတၢ်က၊သ့ၣ်မးတဂ၊၊ဒီးအသးအိၣ်ဝဲ(၄၈)နံၣ်န့ၣ်လီၤ.အဝဲဘၣ်တၢ်ဖိၣ်းယၢ်အီၤ(၂)ဘျိးပၣ်ယုၣ်တၢ်ထၢနၢ်အီၤလၢ၊ဒီးဆံးဆံးဖိအပု၊လ၊အတဘျးပု၊နီတဂ၊ဘၣ်တဘျီန့ၣ်လီၤ.

[illegible][illegible]

အစဉ်တိုင်း ဖော်ကီ အိမ်သိတချိန် (၂၀၀၇) နှင့် သီခါတင်ပါးဆာဂဲယောင့်ထိ တာအဆာကတီး နှင့် လိ။

အီးမေဟးထိုင်ဘၣ်လၢယိၣ်ပူၤခံၣ်ဘျီတဘျီအလိၣ်ခိး.ဘၣ်ဝဲပဲလၢမုၢ်ဖးၣ်(Nargis)လိလၢကီၢ်ပယိၣ်ပူၤအဆၢကတီၢ်န့လီၤ.အဲလဲလဲ
ဆူတၢ်လိလၢအဘၣ်တီးကလံၤမုၢ်တဖၣ်လၢအကလဲမၤစၢၤတၢ်အကီၢ်န့လီၤ.ဖဲန့ၣ်ပူၤဘၣ်မူဘၣ်ၤတဖၣ်ဖိၣ်ကံးအီးအသိတဘျီဒီဖျိလၢ
အဲမၤစၢၤတၢ်လၢပုၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်မၤအယိလီၤ.ဖဲန့ၣ်အဆၢကတီၢ်တဖိၣ်.ယၢ်အီး(၃)ဘျီန့ၣ်လီၤ.အီးမၤဘၣ်တၢ်သံကွၢ်သီးသံသမိးအီးတ
ဘျီ.ဘျီ.ဖဲထံၣ်ဂ့ၢ်ကီၢ်သဲးတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်ပူၤထိုင်ဂဲၤထီၣ်တဘၣ်လိၣ်ဘၣ်စးဘၣ်အဆၢကတီၢ်န့လီၤ.

လၢယဝီၣ်တၢ်တိတၢ်တြၢ်န့ၣ်တၢ်ထွဲလိာ်အသး ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိၣ်ဖိၣ်ခိၣ်ဖိၣ်န့ၣ်လီၤပဆိၣ်ဖျါထီၣ်ပၣ်ယုၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တဖၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ပတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်သဘျုးလၢတၢ်တၢ်သဘျုးလၢကဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ထံၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်သဘျုးလၢဆိဟံၣ်ဆိယိသဘျုးလၢတၢ်ဘျုးတၢ်ဘၤသဘျုးလၢကွဲးလံာ်ကွဲးလံာ်သဘျုးလၢကဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဆိန့ၣ်ခိၣ်ခိၣ်သဘျုးလၢကတိၤလီၤတၢ်လၢကမ့ၢ်မၢ်ညါန့ၣ်လီၤတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ဆိမ့ၢ်ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိၣ်ဖိၣ်ခိၣ်ဖိၣ်န့ၣ်လီၤဖဲပတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ဆိလၢမၢ်ကွံာ်ခဲအဆၢကတီၢ်န့ၣ်တၢ်တိတၢ်တြၢ်စ့ၣ်ကိးလိမၢ်ကွံာ်ခဲန့ၣ်လီၤ

အီးမေးလ်ဖိမ့်မုခ်အဆုံးကတော်တကလးဟ်ဗိယီဖိအကျိုးအဝဲသျှင်ဝံင်သးအါတၢ်မုၢ်ဝံင်မးန့ၣ်လီၤ.တၢ်သးဝံင်လၢအအံၣ်ဝဲအီၣ်ကတော်တယုၢ်န့ၣ်ဘၣ်ယးးဖိမုခ်သၢလၢအအီၣ်ယံၤးအဟံၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သးဝံင်တယုၢ်န့ၣ်ဘၣ်ယးဒီးမိၣ်ပုၤသၢ်ဆိဟံၣ်ဆိယံဝံၤဒီးသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်ဘၣ်အမိၢ်အဟံၣ်.မ့မ့ၢ်ယၢ်တခါ,ယမ့ၢ်ပုၤဂၤထံၣ်ကိၢ်သးတၢ်အသးယသ့ၣ်နီၣ်ဘၣ်ယမိၢ်မးဖဲယအိၣ်လၢယိၣ်ပူၤအခါန့ၣ်လီၤ.တၢ်သးဝံင်အဖျၢၣ်န့ၣ်ယတလိၣ်ဆိတလဲအိၣ်နီၣ်တမံၤဘၣ်.ဒီးဖျိလၢတၢ်သးဝံင်အဖျၢၣ်တဖၣ်ကဲထီၣ်တၢ်လုၢ်ပူၤလၢယဂီၢ်မး.ယဆိကမိၣ်ယမိန့ၣ်အဲၣ်ယၢ်န့ၣ်ယၢ်ပုၤဂၤအဂီၢ်ဖျိလၢယမ့ၢ်ပုၤအဆံးကတၢၢ်တၢ်လၢပုၤဂၤတဖၣ်ကျါအယိၣ်လီၤ.ယန့ၢ်မုၢ်က့ၣ်တစးဖဲဒီးမိၣ်လဲၣ်,လၢယမိၢ်ယပၢ်အတၢ်ကဟုၣ်ကယၢ်အဖိလဲၣ်န့ၣ်ယတၢ်ကိၢ်တၢ်ဂီၤတအိၣ်နီၣ်တမံၤဘၣ်.ခဲအံၤ,အံၤမၤအိၣ်ဆိးဝဲလၢပုၤတက့ၢ်ဒီးက့ၢ်ထွဲက့ၢ်ဝဲအမိၢ်သးပုၤန့ၣ်လီၤ.

ယအိဉ်ခိးကွါလ်ပထံပကီၢ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်
လၢခါဆူမဲၣ်ညါ၊ ဝီထံကီၢ်တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤ
ထီအိဉ်ဝဲအသိးဝီးဟဲထူးထီၣ်တၢ်ထီၣ်ဝဲ
ကယီကယီၤတကတီၢ်ယီတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်
ကဘဉ်အိဉ်ဝဲစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်
မ့ၢ်တအိဉ်ဘဉ်န့ၣ်ပမုၢ်လၢတၢ်ကဲထီၣ်တသ့
နီတမံၤဘဉ်.ယတၢ်အိဉ်ဝီးယိယိဖီန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲယ
ကမံဘဉ်မုၢ်မုၢ်ခုၣ်ခုၣ်ဝီးယဟံၣ်ဖိယိဖီဝီးတ
လိာ်ဘဉ်ကီၢ်ဘဉ်ဂီၢ်တၢ်နီတမံၤဘဉ်န့ၣ်လီၤ.

ထိပ်ဘက်ကွဲတုလား(၃)တီး၊ ဘက်ဟးထိပ်ကွဲကွဲ၊ အိပ်အိပ်လားဟံၣ် ကွဲထွဲစားအပုၣ်တဖၣ်န့ၣ် လီၤ.ဖဲ(၁၉၈၀)န့ၣ်န့ၣ်ပယီၤသးခးသံဝဲၣ်အံၤခွါတကၤဖဲအံၤခွါဘၣ်လဲၤအံၤဝဲၣ်ကညီသးတၢ်အိၣ်အခါန့ၣ် လီၤ.

တၢ်ယုထာကျဲလၢဖိဖိအဟံၣ်ဖိယိဖိအဂီၢ်တအိၣ်နီတဘိဘၣ်,အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ဟံၣ်တၢ်ကွဲအသးလဲၤအိၣ် ခူသ့ၣ်လၢလၢၣ်ပူၤတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်ကအိၣ်ဝဲအဂီၢ်အိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်သၣ်ဝဲၣ်အဝဲ သ့ၣ်အသးတၢ်မးအယိအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်အိၣ်ဝဲထံယံၣ်လၢအအိၣ်လၢထံကျိပူၤန့ၣ်လီၤ.ဖဲအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ယုၢ်အိၣ် ခူသ့ၣ်လၢတၢ်လီၤတတီးတတီးအဆၢကတီးဖိဖိဘၣ်ကွဲထွဲအပုၣ်တဖၣ်အမုၢ်ဂၢၤသးပုၣ်တကၤ,ခဲ အံၤအိၣ်အန့ၣ်(၉၀)ဘျီလဲၤန့ၣ်လီၤ.

ဖဲထံလီၤကိၢ်ပူၤတၢ်အိၣ်ထီၣ်အဆၢကတီး,ဖိဖိမၤဝဲတၢ်ကူလဲၤမၤကၤတၢ်မၤ,ခိးသးအဝဲတၢ်ရဲလိာ်ကဂ့ၤ ဝဲအဂီၢ်အဝဲကျဲးစၢၤရဲဝဲသးခဲကပၤလၢၣ်န့ၣ်လီၤ.ပယီၤသးတဖၣ်ဆိကမိၣ်တယးဝဲလၢဖိဖိသ့ၣ်ညါတၢ် ဂ့ၢ်တၢ်ကျိ,ဟဲဖိၣ်ဖိဖိမၤဆါပယွဲဝဲ,ထၢန့ၣ်အိၣ်လၢတၢ်ယးလီၤခးတၢ်အဝဲလၢသးယံၣ်(၁၅)သိန့ၣ် လီၤ.ဖဲပုၤဖိၣ်ယးအိၣ်အဆၢကတီးအဝဲဘၣ်အိၣ်မုၢ်မုၢ်,ညးအုၣ်ထံန့ၣ်လီၤ. “ဖဲအဝဲသ့ၣ်သံကွၢ်ယၤ တၢ်တဘျီလၢလၢ,ယဝဲအဆၢအိၣ်ယတသ့ၣ်ညါဘၣ်.ယပျဲတၢ်ယဘၣ်ယိၣ်ထဲအဝဲသ့ၣ်ကမၤတရိတ ပါယၤလၢမုၢ်န့ၣ်လီၤ.”

လၢခံ,ဖိဖိဘၣ်တၢ်ပျံၤလီၤကွဲအိၣ်န့ၣ်လီၤ.အဂၤတဘျီ,ဘၣ်ဖဲအဝဲကလဲၤဆါတၢ်ဖိတၢ်လဲၤအဆၢက တီး,လီၤကဝီၤပုၤဖိၣ်တၢ်စုကဝဲလၢအမုၢ်(DKBA)အပုၤသးဖိတကၤကျဲးစၢၤလၢကမိၣ်ဆူၣ်မၤတရိတ ပါအိၣ်စုၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ.ခိးလၢအဝဲကတဲဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အိၣ်အဂီၢ်အသးယၤဝဲ,ခိးတဲဝဲ, “ယမဲၣ်ဆုးလီၤယ သးတၢ်မးယအဲၣ်သးမးလီၤ.”မုၢ်ခွါသ့ၣ်ထံတၢ်မၤတရိတပါအဂီၢ်အိၣ်,ဝဲတဘျီခါညါလၢတၢ်တမၤနီၣ် မၤယၤယးအိၣ်ဘၣ်ခိဖျါလၢပုၤတတၢ်တၢ်စုၢ်တၢ်န့ၣ်တၢ်ထံၣ်လၢအတဂ့ၤဘၣ်တကပၤဆူၣ်ဝဲတၢ်မးအယိ န့ၣ်လီၤ.

ဖဲ(၂၀၀၄)န့ၣ်န့ၣ်,ဖိဖိအဟံၣ်ဖိယိဖိတဖၣ်ဘၣ်သးလၢသးကျဲကိးအသိတဘျီ,ဖဲန့ၣ်အဝဲအိၣ်ဖျါ ထီၣ်ဝဲအိၣ်ခွါသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

ခိဖျါလၢပလုၣ်တအိၣ်ဘၣ်အယိ,ပဘၣ်ဟးလၢပခိၣ်န့ၣ်လီၤ.ယဟးစိၣ်,ယဖိဆဲးဖိလၢအအိၣ်,တၢ် ထဲတနွံခါတကၤ,ခိးယၤဖိယိခွါခံၣ်လၢလၢၣ်ပုၤဖိၣ်န့ၣ်ကိးပုၤန့ၣ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်လဲၤပလီၤပုၤလၢကျဲက ပၤပုၤစိၣ်ပုၤဘူၤ,ပုၤန့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်န့ၣ်အယိ,ပဟဲအိၣ်ဖဲသဝိအံၤ,ခိးပုၤတမၤပက့ၤကၢၤကၢၤနီတဘျီ လၢၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ခဲအံၤ,ဖိဖိကွဲထွဲကွၢ်အဖိ(၄)ဂၤ,ခိးအဖိအကျါတကၤန့ၣ်ခိၣ်န့ၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်တဘၣ်လီၤဘၣ်စးဂ့ၤဂ့ၤဘၣ် ခိဖျါလၢအဝဲ,န့ၣ်ဘၣ်ခိၣ်န့ၣ်တၢ်ဆါဖဲအအိၣ်ဖျါလီၤဝဲၣ်လၢအဆၢကတီးအယိန့ၣ်လီၤ.ဖိဖိအနီၢ်က စၢ်ဝဲတၢ်ဘၣ်သ့ၣ်ဂံၢ်စၢ်တၢ်ဆါန့ၣ်လီၤ.အဝဲအုၢ်အဖိလၢကွဲန့ၣ်ဘၣ်ဆၣ်တလၢပုၤဝဲဘၣ်.အဝဲအမုၢ်လၢ ဝဲလၢခါဆူညါကအိၣ်ကွၢ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်တစၢ်သး,ခိးအဝဲကက့ၤဘၣ်ကၢၤကူအူအူသဝိ,ခိးကဆုၢ် ဘၣ်အဖိအဆဲး(၃)ဂၤလၢကွဲန့ၣ်လီၤ. “လၢပကက့ၤကၢၤကူအူအူသဝိအဂီၢ်န့ၣ်,ပလိၣ်ဘၣ်ကွဲ,တၢ်ဘၢယွၤ သရိၣ်,တၢ်အံးထွဲကွဲထွဲတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အလီၤန့ၣ်လီၤ.ပလိၣ်ဘၣ်ဖဲယဲၤတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤနီၢ်နီၢ်န့ၣ် လီၤ.”

အဝဲထံၣ်လိာ်ဘၣ်အသးပုၤလၢအလဲၤခိဖျါဘၣ်တၢ်ဂၢၤပျါဂဲၤဆုးတဖၣ်လၢတၢ်မၤလိတဘျီအံၤ,ပုၤဟ့ၣ် တၢ်မၤလိတဖၣ်အယိကဲထီၣ်တၢ်သးခုလၢအဂီၢ်တၢ်မး,ဘၣ်ဆၢတၢ်လၢအဝဲပျဲဝဲအိၣ်ကတၢ်န့ၣ်ဘၣ်ယိၣ်ဝဲ လၢကဘၣ်သးလီၤသးကျဲကိးအသိတဘျီန့ၣ်လီၤ.

ဖုံဖုံ
(ကညီကလုာ်)

၁၂ ဖဲအိၣ်ဖျါထီၣ်လၢ (၁၉၄၄) နီၣ်ဒီးအသးပုၤကတၢၢ်လၢပုၤဟဲထီၣ်တၢ်မၤလိ (ကညီလၢအလဲၤခိဖျါဘၣ်တၢ်ဂၤပျါဂၤဆုးတဖၣ်တၢ်မၤလိ) အကျါလီၤ. အဲအိၣ်တၢ်သကးပဝးလၢအဂၤဒီးအဲအိၣ်ဒီးသးလၢအဆဲးဒီးသ့ၣ်ညါတၢ်မးန့ၣ်လီၤ. ထီၣ်အဲအိၣ်ဆဲးယုတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့, ဘၣ်ဆၣ်အတၢ်အိၣ်မူတဟဲထီၣ် အဲအိၣ်မုၢ်လၢဝဲအသးဘၣ်. ဖဲအဲအိၣ်တၢ်ဆၢကတၢၢ်န့ၣ်အဲအိၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဖဲကိးနီၣ်ဒီးလီၤ.

ဖဲ (၁၉၇၂) နီၣ်န့ၣ်, ပယီၤသုးတဖၣ်ဟဲန့ၣ်လီၤခးဝဲဖဲအသဝီ, တခီန့ၣ်လီၤ. အဲထီၣ်ဘၣ်ဝဲအဟံၣ်အယီၤဘၣ်တၢ်န့ၣ်အူထီၣ်ကွံာ်ဖဲအဲအိၣ်န့ၣ်ဒီးအဟံၣ်ဖိယိတဖၣ်အဆၢကတၢၢ်ဒီးကဲထီၣ်က့ၤသးတၢ်တူၢ်ဘၣ်အခိမဲၣ်လီၤလၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဲသ့ၣ်ယုၤဖျါဒီးအသးဒီးထီၣ်ဘၣ်ဝဲလၢပယီၤသုးတဖၣ်ဂ့ၢ်ဆူၣ်ဖျါဆူၣ်ပုၤတၢ်ဖိတၢ်လံးဒီးန့ၣ်ကွံာ်တၢ်ခဲလၢာ်န့ၣ်လီၤ. အဲအဟံၣ်ဖိယိတဖၣ်တၢ်မၤဆူၣ်အိၣ်, ယုၤဒီးပုၤသဝီဖိအဂၤတဖၣ်, လၢအကဘၣ်ဟးထီၣ်ကွံာ်လၢအသဝီလၢသၢသီအတၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.

ဖဲသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်က့ၤတၢ်ကဲထီၣ်အသးလၢ (၁၉၉၉), ဖဲပယီၤပီၣ်အသုးတဖၣ်ဟဲန့ၣ်လီၤခးအသဝီလၢအဲအိၣ်န့ၣ်လီၤ. အဲတဲဝဲလၢပယီၤသုးတဖၣ်ပုၤတၢ်မုၢ်တဖၣ်လဲၤတၢ်အဲအိၣ်န့ၣ်လီၤ. အဲသ့ၣ်မၤသံပုၤသဝီဖိတဖၣ်အၢအသီသီ, တုၤလၢပုၤဘၣ်အၢၣ်လီၤလၢပိၣ်မုၢ်တဖၣ်ကလဲၤတၢ်အဲအိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲထီၣ်ဘၣ်ဝဲတၢ်ကဲထီၣ်သးအံၤပုၤမံၣ်ပုၤနီၤလီၤ. “ပထံၣ်ပုၤသဝီဖိတဂၤဘၣ်တၢ်မၤသံကွံာ်အိၣ်အၢအသီသီဘၣ်ဆၣ်ဖဲန့ၣ်အဆၢကတၢၢ်ယပျါတၢ်မးလၢယကတဲဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ.”

ဖဲဘၣ်တၢ်မၤဆူၣ်အသုးလီၤသုးကျဲအဘျီအါမးန့ၣ်လီၤ. ဖဲအဝၤစုးကွံာ်သးဝံၤအလီၢ်ခံ, အဲကွံာ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဘၣ်တၢ်ကိတၢ်ခဲအါမး, သီးအဲကဆဲးအိၣ်မူဝဲအဂီၢ်ဘၣ်ကွံာ်ထွဲသ့ၣ်အဖိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အဲမုၢ်မိၢ်တဂၤအသး, အဲဘၣ်မၤတၢ်ဆူၣ်တၢ်မး, မၤအိၣ်ဘုလၢအနီၢ်ကစၢ်စံၣ်ပုၤသီးအဆဲးထွဲကွံာ်ထွဲအဖိတဖၣ်ကနီၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ခဲအံၤအကျိးလၢအကမၤအိၣ်ဝဲန့ၣ်အိၣ်, စံၣ်ပုၤအိၣ်ဒီးဘၣ်အိၣ်ဝဲအိၣ်ထီၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အိၣ်ထီၣ်လၢအဘၣ်ဝဲတဖၣ်ခါလီၤသံကွံာ်ခဲအံၤခဲအံၤဒီးအိၣ်ဆၣ်ထီၣ်ဆၣ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိးအပူၤတၢ်မးန့ၣ်လီၤ. အဖိတဖၣ်ထီၣ်လၢာ်လံးဒီးဖဲကွံာ်ထွဲလုၤတၢ်ထီၣ်စၢၤအလံးဖိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အဲကဲထီၣ်ဘၣ်ပုၤလီၢ်အိၣ်ကမ့ၢ်လၢအတၢ်အိၣ်မူတကတၢၢ်ညါဘၣ်ဆၣ်, အဲတၢ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢတၢ်ကရၢကရီၢ်တဖၣ်အိၣ်ဘၣ်.

ခိဖျါလၢအဲအိၣ်ခိဖျါဘၣ်တၢ်အိၣ်မူကိကိခဲအဲအယိ, အခိၣ်လုၢ်ခိၣ်ညးထီၣ်တူၢ်ဘၣ်ဝဲအယိ, ခါဝဲထီၣ်န့ၣ်လီၤ. အစုတအိၣ်လၢလၢလိၣ်လိၣ်လၢအကကူၤစၢၤအသးဘၣ်. ညီန့ၣ်ပုၤသဝီဖိတဖၣ်လဲၤတၢ်ဖးယံၤလၢကကူၤစၢၤအသးဘၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

“ဖဲအတၢ်မံၣ်န့ၣ်မ့ၢ် သီးအဲကက့ၤကၢၤက့ၤဆူအဟံၣ်, “ယအဲၣ်ဒီးက့ၤကၢၤက့ၤဆူယသဝီအိၣ်မူသဘျုးပုၤတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်န့ၣ်လီၤ.”

ရီဇာဘျာ (ကုန်သွယ်ရေး)

ရီဇာဘျာလဲၤခိဖျိဘဉ်ဝဲတၢ်အိၣ်မူအတၢ်တကျၢၤဘဉ်ထီၣ်န့ၣ်လီၤ.အဝဲကဲထီၣ်ဘဉ်ပုၤယုၢ်မံၣ်
ဟးဖျိးတဘျုးဘျီညါ.အဝဲဘဉ်လီၤမၢ်ကွၢ်ဝဲလၢတၢ်န့ၣ်တၢ်ယၢအယီၤ.အတၢ်အိၣ်မူအိၣ်န့ၣ်
လၢတၢ်ပျံၤတၢ်ဖုးအပူၤလၢအကဘဉ်သုးကိးအလီၤအကျဲခိဖျိလၢတၢ်န့ၣ်တၢ်ယၢဆဲးကဲထီၣ်န့ၣ်ဝဲလၢအဝဲအိၣ်
တၢ်အလီၤန့ၣ်လီၤ.

ပျိုဂဲးဆူးတံအိန်ဖိုင်တတဘျီဝံးအလီ
 မိန်ဝဲခဲနွံန့လီ.ဝံးအလီခဲပအဲဉ်းကျိကု
 ဂဘဉ်ဖဲပကလဲကျိကထံအဆာကတိာ်.က
 ကုးခိဖျိလူသဝိတံဘဉ်တံဘတံဟုဉ်
 ဝဲတံဝံး.ပနဟူကျိပိသိဉ်လကထံကျိန့
 (၂.)သူးတံလီန့လီ.ဝံးကျိဖးဝိဉ်
 ဂီအယိ,ပဘဉ်ယုဂုဖျးကွံပသးန့လီ.

ဘဉ်တၢ်ဖီၣ်န့ၢ်အီၤလၢတၢ်တဟ်သ့ၣ်ဟ်သးအပူၤဖဲပယီၤတဖၣ်ဟဲန့ၢ်လီၤခးအသဝီၣ်ပလီၤနီၤဝုဘဉ်
 ဂူဆိဟ်စၢၤတၢ်ကစီၣ်လၢပယီၤသးတဖၣ်ဟဲထီၣ်လၢပတၢ်လီၤ,ဘဉ်ဆဉ်ပတဆိကမိၣ်လၢတၢ်^၁တၢ်
 ပဆိကမိၣ်လၢပကဘဉ်ယုၢ်အိၣ်ခူသ့ၣ်^၂ထဲတန့ၤခဲန့ၤ^၃ပဟဲက့ၤအိၣ်က့ၤလၢပဟံၣ်သ့လီၤ.”

အဲသည့်ဘဉ်အိၣ်တီၣ်ဖဲန့ၣ်ခီဖျါလၢပှၤသဝီဖီဝီခါတဖၣ်တၢ်တဟ့ၣ်အခွဲးလၢအကဟဲခီယီၤတီၤ
၁။အစိၣ်းယသးအုၣ်မးယသးဆံးလီၤယသးၣ်မးယကဘဉ်မၤတၢ်မနုၤလဲၣ်န့ၣ်ပှၤတတဲဉ်ပှၤယၢနီတ
၂။နီတကဘဉ်.ယဘဉ်လဲၤတဲသဝီသးပှၤလၢကရဲၣ်ကျဲၤန့ၣ်ယဝၤတၢ်သံမ့းတဘျီးဘျီးလၢခဲအဲရဲၣ်

ဒ်ဉ်သးလၢအကိဉ်အံၤဝံၤအလီၤဒ်,အဝဲဉ်းအဖီတဖၣ်အိၣ်အိးဝဲလၢကဝီၤလၢအအိၣ်လၢကီၤအၢန့ၣ်
လီၤခးကိးကဝီၤလၢအဝဲအိၣ်အိးဝဲတဖျၢၣ်န့ၣ်ဝဲလၢအဖျၢၣ်(၂၀၁၄)န့ၣ်,ဉ်းဘၣ်ဝဲတကတီၢ်ယီ
ဃီယုသ့ၣ်ညါတီၢ်မၤလီၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ,အဝဲဉ်ဖျါထီၣ်ဝဲပယီၤသးအတၢ်ဟဲန့ၣ်လီၤခးတၢ်
ပၤအတဂၢ်တကျၢၤဘၣ်တဖၣ်လၢအသိးလီၤ.

[illegible]

စါစါမီး

(ထံရှ်ကီသဲးပုယိတ်ဖိလီလံ)

၁ စါစါမီးဆို၍ထိပ်ဘဉ်လၢပုၤကဲထံရှ်ကီသဲးအဟံၣ်ဖိယိမိအပူၤဘဉ်ဆဉ်.ပုၤကိးဆီၤလၢထံရှ်ကီသဲးပုၤယိတ်ဖိန့ၣ်အဲးတူၢ် ဘဉ်ဝဲတမုၢ်တလၢဘဉ်န့ၣ်လီၤ.အဲးမုၢ်တုၢ်ဝဲပုၤကဲထံရှ်ကီသဲးဖိအမၤတကၤအသိးန့ၣ်,တၢ်ဟ့ၣ်ဆီၤတၢ်စံၣ်ညီ(၂)ခါးလီၤဘဉ်ဝဲပုၤ ဝဲလၢက(၆၅)န့ၣ်န့ၣ်လီၤ.ဝဲအဲးဆိၣ်လၢယိတ်ပူၤအဆၢကတီၢ်,အဲးန့ၣ်တဘဉ်တၢ်မၤဆါပယုၤအနီၢ်ခိနီၣ်တမံၤဘဉ်ဆဉ်သန့က့,အပူၤဟံၣ်ဖိယိမိတဖၣ်တူၢ် ဘဉ်တၢ်နီၣ်မုၢ်လၢအသိးန့ၣ်လီၤ.စါစါမီးအနီၢ်ကစၢ်နီၣ်ဝဲစ့ၢ်ကိးတူၢ်ဘဉ်ဝဲသးတၢ်တူၢ်အမိမံၣ်လီၤတၢ်သးဘဉ်တံၢ်တံၢ်တဖၣ်အါမးန့ၣ်လီၤ. ဝဲစါစါမီးအဆၢတၢ်တၢ်ဖိၣ်ယုၤဆီၤအဆၢကတီၢ်,ပုၤဘဉ်မူဘဉ်လၢအဖိၣ်အဲးသ့ၣ်တဖၣ်ယုၤစ့ၢ်ကိးစါစါမီးအမိၤအဝၤအဟံၣ်

(သးပုဂံလၢကလၢအသးနံၣ်အိၣ်(၇၀)တဂၤ(၇၄)နံၣ်တဂၤ).”(hostages)တဖၣ်အသးန့ၣ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်ယုကညးဝဲသ့ၣ်ပုၤသးပုၤကပျၢ်လီၤကွၢ်အမိၤအပၤ.ပုၤမ့ၢ်ပျၢ်လီၤကွၢ်အမိၤအပၤ.အဝဲသ့ၣ်ကစံးဆၢတၢ်သံကွၢ်လၢပုၤသံကွၢ်အိၣ်တဖၣ်လီၤ.ယၢ်အသိ(၁၀)ၵ်းပုၤလၢအဖိၣ်ယၢ်တၢ်တဖၣ်ပျၢ်လီၤကွၢ်အဝၢအပၤ.အဝဲအမိၤန့ၣ်လီၤ.ဖဲန့ၣ်အဝၢအပၤမ့ၢ်ဂ့ၤအဝဲအမိၤမ့ၢ်ဂ့ၤ.အဖိမ့ၢ်ဖိမ့ၢ်ဂ့ၤတဖၣ်ခဲလၢကတၢ်တၢ်န့ၣ်.ယၢ်အဝဲသ့ၣ်လၢဟံၣ်ပုၤတဟ့ၣ်အခွဲးလၢအဝဲသ့ၣ်ကဟးထီၣ်လၢဟံၣ်အချၢနီၣ်တစဲးဘၣ်.

ယဝၢအပၤဘၣ်ကလံးဖွဲးတၢ်ထီၣ်အိၣ်(၂)ဘျီဖဲပုၤဘၣ်မူဘၣ်တဖၣ်ဖိၣ်န့ၣ်.ယၢ်ပမိၢ်ပပၢလၢဟံၣ်ပုၤခးတံၢ်ကွၢ်ပဟံၣ်တဖျၢၣ်ညါလၢသးအဆၢကတၢ်န့ၣ်လီၤ.ပုၤယၢ်အဝဲသ့ၣ်လၢဟံၣ်တဖျၢၣ်အပူၤ.အဝဲသ့ၣ်တအိၣ်ဘၣ်တၢ်နီၣ်တမံၤဘၣ်.အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်အိၣ်ဘၣ်လၢတၢ်ကိတၢ်ခဲအပူၤထဲအံၤဘၣ်ဆၣ်.ယမံၤပုၤဖိၣ်ခါကျဲးစၢၤတဲမုၢ်ထီၣ်ယသးပုၤတၢ်နံၤကမ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.တုၤလၢခဲအံၤန့ၣ်ယန့ၢ်ဟ့ၤ.အကလုာ်သိၣ်န့ၣ်လီၤ.ယမိၢ်စ့ၢ်ကိးကျဲးစၢၤတဲဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါယၢ်န့ၣ်လီၤ.တကတၢ်ညါန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်အိၣ်န့ၣ်.တၢ်ကူတၢ်ကၤဘၣ်အဘၣ်သ့လၢဟံၣ်တၢ်န့ၣ်.ယၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

အဝဲသ့ၣ်ဟံၣ်ဖိယိဖိမ့ၢ်ကျိၤဝဲကွၢ်တၢ်မၤလီၤပအၣ်ကွၢ်ဝဲချ့သ့.န့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်ဂၢ်အံၤအယိ.အမိၢ်ပသးပုၤခဲလၢကလၢထံၣ်ဘၣ်တၢ်ကိတၢ်ခဲၣ်မ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. “အဝဲသ့ၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၢ်ဘၣ်တၢ်အိၣ်သးလၢအကိၤခဲၣ်မ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.ပုၤဘၣ်မူဘၣ်တဖၣ်တဟ့ၣ်စ့ၢ်ကိးအခွဲးလၢပုၤကတဲမိၢ်န့ၣ်.အိၣ်အဝဲသ့ၣ်တၢ်အိၣ်ဘၣ်.ယဆိကမိၢ်ထီၣ်ဖဲန့ၣ်အဆၢကတၢ်န့ၣ်ယမိၢ်ဘူးကလီၤ.သံကွၢ်တခါ.”

အိၣ်ဘၣ်လၢဟံၣ်တၢ်န့ၣ်.ယၢ်အပူၤ(၃)လၢဝဲၣ်.စါစါမိၤအမံၤပုၤဖိၣ်ခါန့ၣ်ပုၤဆုၤယိၤအိၣ်အူၣ်တကူၣ်လၢအဖိခါအအိၣ်န့ၣ်လီၤ.လီၤခဲပုၤထီၣ်တန့ၣ်ဖဲပုၤထီၣ်န့ၣ်စါစါမိၤအတၢ်မူးလၢကွၢ်ဘျီဝဲၣ်.အမံၤပုၤဖိၣ်ခါစ့ၢ်ကိးအသးန့ၣ်လီၤ.ခိဖျိလၢစါစါမိၤမ့ၢ်ဖိမ့ၢ်ထဲတဂၤစိအယိ.ပုၤလၢကဆံးထွဲကွၢ်ထွဲန့ၣ်အမိၤသးပုၤလၢအဘၣ်ကျဲးစၢၤကွၢ်ထွဲကွၢ်စ့ၢ်ကိးစါစါမိၤအဖိမ့ၢ်ဖိ.မၤစၢၤအိၣ်လၢတၢ်လဲၤဟးအိၣ်သကိးစါစါမိၤအိၣ်မၤဝဲခဲလၢလၢယိၣ်ပုၤန့ၣ်တအိၣ်နီၣ်တဂၤဘၣ်.လၢလီၤခိၤ.စါစါမိၤဘၣ်တၢ်ဆုၤယိၤအိၣ်ယံၤထီၣ်တစဲးအူၣ်စ့ၢ်ယိၣ်ပုၤလၢတၢ်တကူၣ်န့ၣ်လီၤ.

ယမိန့ၣ်အိၣ်သ့ၣ်န့ၣ်ထီၣ်တၢ်ဆါအယိ.ဖဲအဝဲန့ၣ်ဟူတၢ်ကစီၣ်လၢယကဘၣ်လဲၤအူၣ်စ့ၢ်ယိၣ်ပုၤ.ကဘၣ်ဖဲဂီၤခိ(၁၁)န့ၣ်ရံၣ်ယၢ်ယၢ်အဆၢကတၢ်.တၢ်ထီၣ်အိၣ်.စ့ၢ်ကိးအသးန့ၣ်လီၤ.ယသးဘၣ်တၢ်မးလီၤ.လၢပတၢ်အိၣ်မူပုၤ.တၢ်လၢမိၢ်ပသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢပမၤပုၤက့ၤအလီၤတသ့ဘၣ်.ယသးတမုၢ်ဘၣ်ဖဲလၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်.အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်လဲၤခိဖျိကွၢ်ဆၢၣ်မဲၢ်ဘၣ်တၢ်ကိတၢ်ခဲၣ်အိၣ်ခိဖျိလၢပယိၣ်အယိလီၤ.ယတူၢ်ဘၣ်သိး.ယလီၤတိၤ.ယမၤလၢပုၤမူၤလၢတၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲကွၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်တန့ၢ်ဘၣ်လီၤ.

စါစါမိၤဟးထီၣ်ဘၣ်လၢယိၣ်ပုၤဖဲ(၂၀၁၃)န့ၣ်န့ၣ်.အတၢ်တူၢ်ဘၣ်တဖၣ်ဘၣ်လီၤသးၣ်မး.ခိဖျိလၢအသကိးလၢပုၤဖိၣ်အိၣ်တဘျီယိလၢတၢ်ဂၢ်တမံၤယိတနီၤတဟးထီၣ်ဘၣ်.ဘၣ်.ဘၣ်အိၣ်.ဘၣ်လၢယိၣ်ပုၤလီၤ.အဝဲသ့ၣ်သကိး(၇)ဂၤအကျါ(၅)ဂၤန့ၣ်ဟးထီၣ်ဘၣ်. (၂)ဂၤန့ၣ်တဟးထီၣ်ဘၣ်ဘၣ်. (၃)လၢဝဲၣ်အလီၤခဲမ့ၢ်.စါစါမိၤန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢကထံၣ်ဘၣ်အဖိမ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

စးထီၣ်လၢအဝဲဟးထီၣ်ဘၣ်လၢယိၣ်ပုၤတုၤခဲအံၤန့ၣ်.စါစါမိၤယုတၢ်မၤတဘၣ်နီၣ်အခါဘၣ်.အဝဲကွၢ်ထွဲကွၢ်အဝဲပုၤအာပုၤကတၢ်န့ၣ်လီၤ.

“ခဲအံၤယမၤတၢ်တသ့နီၣ်တမံၤဘၣ်.ယဟံၣ်ဖိယိဖိတၢ်အိၣ်မူတဖၣ်ဟးဂီၤကွၢ်လၢကလံး. ယကျိၣ်စ့ၢ်ပုၤလၢယကစးထီၣ်မၤမ့ၢ်ကျိၤဝဲကွၢ်တအိၣ်ဘၣ်.ယကျဲးစၢၤဟးဆွဲးတၢ်အိၣ်သးကိၤခဲအံၤဘၣ်ဆၣ်တသ့ဘၣ်.ယကွၢ်ထွဲကွၢ်ယဝၢ.ကျဲးစၢၤမၤသးဖုံကွၢ်ယသးလီၤ.ပဝဲကိးဂၢ်န့ၣ်ပတၢ်ကိတၢ်ခဲအိၣ်ကိးဂၢ်.လီၤ.ဘၣ်ဆၣ်ပတၢ်ဖျါထီၣ်ဘၣ်.ဟံးသးဖုံပသးလီၤ.တၢ်ထဲတခါလၢအဟ့ၣ်က့ၤယၢ်တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါလၢယကမၤဘျါက့ၤယသးအဂီၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲထါလၢယဝၢကွဲးန့ၣ်ယၢ်ဖဲ(၂၀၁၀)န့ၣ်.ထီၣ်အခါတိမ့ၢ်ဝဲ.ဟံၣ်တဂ့ၤမံၤန့ၣ်လီၤ.”

တၢ်သူၣ်အသးအိၣ်န့ၣ်ထဲ

သဲဉ်သဲဉ်အီၤ

(ထံရှ်ကီၤသဲးပုၤယီၤဖိလီၤလံၤ)

သဲဉ်သဲဉ်အီၤမ့ၢ်ပုၤလၢဂံၤထံရှ်ကီၤသဲးလၢအသုးသုးကတီၢ်ဦးမးတဂၤလၢတၢ်ဂံၤပျၢၢ်ဂံၤဆူးလၢတၢ်ဖဲးတၢ်မၤတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီတကပၤန့ၣ်လီၤ.အသးအိၣ်ဝဲ(၃၈)နံၣ်ဦးမ့ၢ်ဖိတဂၤအိၣ်ဦးအဖိခွါ(၃)ဂၤန့ၣ်လီၤ.

ဦးထီၣ်ဘၣ်ဝဲလၢဝုၢ်တကူၣ်ပုၤ.အဟံၣ်ဖိယီၤအိၣ်ဦးလၢဖးထံအကျးလၢအကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်ဝဲဦးမးတဖျၢၣ်ဦးညီၣ်ဘၣ်တၢ်မၤပဲၤအီၤပုၤကွီၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဦးလၢခံတၢ်မၤန့ၢ်ဆူၣ်လၢအကဘၣ်ပတုၣ်ကွံၣ်ကျးန့ၣ်လီၤ.သဲဉ်သဲဉ်အီၤမ့ၢ်ပုၤလၢအီၤထီၣ်ဘၣ်လၢထံရှ်ကီၤသဲးဟံၣ်ဖိယီၤတဖျၢၣ်

တုတုခိုဉ်
(ထံရှိုကိုသဲးပုးယိတ်ဖီလီလံး)

တော့ခွိုင်မု်ပိာ်မု်သးစာ်တဂီၢ်ဘၣ်တၢ်ဟံးဖိၣ်န့ၣ်အိၣ်သးခါတၢ်ပာ်ဆါကဲထီၣ်သးခါအလီၤခံၤဘၣ်ဖဲအဲၣ်အိၣ်လၢလၢ်ဖးထံ
ကျဲးအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤတၢ်ဆၢကတီၢ်(၄)န့ၣ်အတီၢ်ပူၤလၢအဲၣ်ဘၣ်တၢ်ဖးယၢ်အိၣ်လၢလၢ်ပူၤအံၤန့ၣ်.အဲၣ်တူၢ်ဘၣ်ဝဲ
တၢ်မၤဆါပယုၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢနီၤသးတပၤမုၢ်ဂုၤလၢနီၤခိတပၤမုၢ်ဂုၤခါလၢန့ၣ်လီၤ.ဖဲအဲၣ်လီၤဘၣ်ယီၤပူၤသီသီအခါန့ၣ်.ကွၢ်ဆၢခါမဲာ်
ဘၣ်ဝဲတၢ်သံကွၢ်သီသးသမံသမိးလၢအဆူၣ်ဆူၣ်ကိၤကိၤအသီဝဲန့ၣ်မးန့ၣ်လီၤ.

ပုၤပိာ်ခါလၢအသံကွၢ်တၢ်တဖၣ်တဖုန့ၣ်အိၣ်ဝဲ(၃)ဂၤ.ပတန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢပကမံၤအိၣ်ဘုးနီတစးဘၣ်.ပဘၣ်ဆူၣ်နီၤ
လၢလီၤဆူၣ်နီၤကိၣ်အလီၤလၢမုၢ်မူၤကျဲၣ်ကပြီၤအဖိလၢ်.ဘၣ်တူၢ်မုၢ်အူၤကိၣ်အသဟီၣ်န့ၣ်လၢ(၂၄)န့ၣ်ရံၣ်အတီၢ်ပူၤတလုၢ်ဘၣ်
ထံလုၢ်ဘၣ်နီတစးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပုၤခိးယိာ်ဖိတဖၣ်ဟဲန့ၣ်ဟးထီၣ်လၢပိာ်မုၢ်အယိာ်ပူၤ.တဟ်ဖျါထီၣ်အတၢ်ဟ်ကဲပိာ်မုၢ်အသးသ့ၣ်လၢကပီၤနီတစးဘၣ်အမဲာ်
ညါ.မၤမၤဟ့အသး.ဟ်ဖျါထီၣ်အတၢ်သ့ၣ်သးဖျါတဖၣ်.အိၣ်ထုပုၤယိာ်ဖိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.အဲၣ်ထီၣ်ပုၤဆိဟံၣ်ဆိယိာ်ဘၣ်ဆၢ.ပုၤ
ယိာ်တဖၣ်ပၣ်တၢ်ကမၣ်.အိၣ်လၢအမံယုၤ.ကွၢ်ပိာ်ခါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တော့ခွိုင်အိၣ်ဆိးဝဲ.အဝါ.အဖိခါဖိဖဲပုၤဟံးဖိၣ်အိၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ပုၤကထၢန့ၣ်ယၢ်လၢယိာ်ပူၤန့ၣ်ယတဘၣ်ယိာ်တၢ်နီတမံၤဘၣ်.တၢ်လၢယဘၣ်ယိာ်တမံၤန့ၣ်မုၢ်ဝဲယဖိခါအိၣ်လၢကွၢ်.ကကုၤအူဟံၣ်လဲာ်
.ဖဲန့ၣ်အဆၢကတီၢ်ယဖိခါအနီၤဆဲးဆဲးဖိးလီၤ.အဲၣ်အိၣ်(၆)န့ၣ်တတီၢ်.ကွၢ်နီၣ်ဝဲကျဲၣ်လၢကဟဲကုၤအူဟံၣ်တဘၣ်.ဘၣ်.ဖဲယဆိကမိာ်
ထီၣ်လၢယလဲၤအိၣ်ကုၤယဖိခါလၢကွၢ်တသ့ဘၣ်န့ၣ်ကဲထီၣ်တၢ်သးဘၣ်.မးလၢယဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

အဲၣ်ထုၣ်ဖျါထီၣ်ဘၣ်လၢယိာ်ပူၤ(၂၀၁၁)န့ၣ်.ဖဲန့ၣ်အခါခါဘူးကပွဲၤထီၣ်(၁၁)န့ၣ်လဲၤ.ဘၣ်ဆၢ.အဟံၣ်ဖိယိာ်တၢ်အိၣ်မူန့ၣ်ဟးဂီၢ်ကွၢ်ဝဲ
န့ၣ်လီၤ.

ယဖိးယၢ်မုၢ်တတဲဘၣ်ယၢ်တၢ်နီတမံၤဘၣ်ယး.တၢ်ဂုၢ်တၢ်ကျိၤလၢယဝါထီၣ်ပုၤကုၤလၢအသီဖဲယအိၣ်လၢယိာ်ပူၤ.ဘၣ်ဆူၣ်နီၤအိၣ်
အဆၢကတီၢ်န့ၣ်ဘၣ်.ယဖိခါဟဲသကၢ်ယၢ်လၢယိာ်ခိၣ်ထီၣ်.ယဖိးဟးယၢ်ယဖိခါ.ဟီၣ်ပုၤ.တၢ်သးခုန့ၣ်လီၤ.

ဖဲယကုၤတုၤလၢဟံၣ်န့ၣ်ယစုတပွါတအိၣ်ဘၣ်.ယဝါစိာ်ကွၢ်ကါလၢပပူၤသကိးတခိၣ်န့ၣ်.တၢ်လၢပကဆါတအိၣ်လၢနီတမံၤလၢဘၣ်.
ယဆိကမိာ်ထီၣ်ပိာ်မုၢ်အဂၤတဖၣ်မုၢ်အိၣ်ဘၣ်လၢယလီၤန့ၣ်.အဲၣ်သ့ၣ်ဘူးမၣ်လၢအကပျုၢ်စ့ၢ်လီၤ.ယဆိကမိာ်ကါကုၤ.ယတၢ်အိၣ်
မူမုၢ်ဟးဂီၢ်ကွၢ်န့ၣ်တၢ်ကကဲထီၣ်သး.ယဖိခါလဲာ်.ဖဲယဖိခါမံဘၣ်အသးဆၢကတီၢ်ယဟီၣ်ထဲတဂၤန့ၣ်လီၤ.

ဖဲတော့ခွိုင်အိၣ်လၢယိာ်ပူၤအဆၢကတီၢ်.အဲၣ်ထံၣ်လီၤသး.ပုၤသးစာ်ပိာ်မုၢ်အါဂၤ.ကလုၢ်န့ၣ်ပိာ်မုၢ်တဖၣ်.မူၤစလုၢ်ပိာ်မုၢ်တဖၣ်
လၢအဘၣ်လီၤယိာ်ပူၤယံာ်လၢ(၂၅)န့ၣ်န့ၣ်လီၤ.အဲၣ်သ့ၣ်ကွၢ်ထီၣ်တၢ်အူတုၤတော့ခွိုင်အိၣ်မိာ်တဂၤအသးန့ၣ်လီၤ.အတၢ်လဲၤခီဖျါတဖၣ်ဟ့ၣ်
ဆူၣ်ထီၣ်အဂီၢ်အဘၣ်လၢအဲၣ်ကဟးထီၣ်ဖိၣ်ထီၣ်မူၤ.ပုၤဟူးဂဲၤလၢပိာ်မုၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အဂီၢ်တဂၤအသးန့ၣ်လီၤ. “လၢပပုၤတဝါပူၤန့ၣ်
ပနၢ်ဟ့ၣ်.လၢပုၤတဲဝဲလၢပိာ်မုၢ်န့ၣ်မၤတၢ်ကဲထီၣ်နီတမံၤဘၣ်.တၢ်ကတီၢ်အံၤန့ၣ်မုၢ်တၢ်ဟံးဆဲးကွၢ်တလီၤပုၤသးသးလီၤ.တၢ်တီ
တတြၢ်လၢပဂီၢ်နီတစးဘၣ်.ယနီၤပစၢ်န့ၣ်တူၢ်ဘၣ်တၢ်ကွၢ်တလီၤလီၤလၢယတၢ်ဆိဟံၣ်ဆိယိာ်အပူၤလီၤ.”

တော့ခွိုင်နီၤဖးလီၤဝဲအတၢ်ဆၢကတီၢ်လၢအဟူးဂဲၤလၢပုၤတဝါအဂီၢ်.မၤဝဲမုၢ်ကျိၤဝဲကွၢ်ဘၣ်ယး.လံာ်လံာ်တၢ်ရၤလီၤ.
.ကွၢ်ထွဲဝဲအဖိသးပုၤန့ၣ်လီၤ.ဝဲအံၤအဖိခါထီၣ်လဲၤ.အဖိခါန့ၣ်ကုၤနၢ်ပာ်အိၣ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ.အဲၣ်တအိၣ်.ဟံးတၢ်အဖိခါ
ဘၣ်.ဘၣ်ဆၢအဲၣ်ဘၣ်လဲၤတၢ်ကုၤတၢ်ထီၣ်န့ၣ်လီၤ.

“ဝဲအံၤ.ယတူၢ်ဘၣ်လၢပတၢ်သဘူတအိၣ်နီတမံၤဘၣ်.ပအိၣ်
လၢပဟံၣ်လဲာ်တသဘူဘၣ်.လၢယကဘၣ်မၤဟံၣ်တၢ်မၤ.ဖိအိၣ်တုၤအိၣ်တၢ်အစါန့ၣ်
ခီဖျါလၢယဟူးဂဲၤလၢထံၣ်ဂီၢ်သးတကပၤအယိ.ယတူၢ်ဘၣ်လၢပုၤဆဲးကျိး.ယၢ်န့ၣ်
လီၤဆိဝဲ.ပုၤတဲအာတဲသီအထီၣ်ခီဖျါလၢယလီၤဘၣ်တုၤလၢယိာ်ပူၤ.အိၣ်ယံၤ.ဟံၣ်
အယိလီၤ.ဘၣ်ဆၢသန့ကုၤပုၤအိၣ်.ဝဲတနီၤလၢအဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘၢအိၣ်ထွဲယၢ်န့ၣ်လီၤ.”

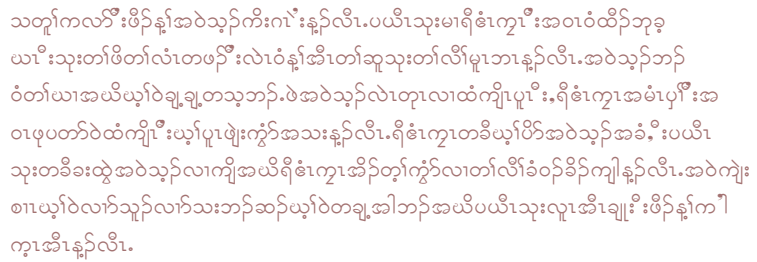
ယိမ္မီ

(ကုဉ်ကလုာ်)

ယိမ္မီမုာ်တဂါလါအကျဲးစါယုန့တံတိတံတြါလါအမိမုာ်အဂီၢ်န့ၣ်
 လါ.ဖဲ(၂၀၁၁)လါအိးကထိဘၣ်(၂၈)သီန့ၣ်.ပယါသုးတဖၣ်ဖိၣ်
 န့ၣ်အမိမုာ်စုမ်လုးရီၣ်ကွဲၤဖဲအလဲၤမၤစါအဝဲၣ်တဖၣ်ဘိးဘုခုအဆါကတီၢ်န့ၣ်
 လါ.တံကထိၣ်သးလါတံလါဆဲးလဲၣ်န့ၣ်ယိမ္မီ.အဟံၣ်ဖိယိမိတဖၣ်တသ့ၣ်
 ညါဝဲဘၣ်.ဘၣ်ဆၣ်န့ၣ်လါပယါသုးမၤတရီတပါမူၤအူၣ်.မၤသံကွဲၣ်အမိမုာ်န့ၣ်လါ.

ယိမ္မီအဝါကျဲးစါထီၣ်တံဂံၢ်တံကျါ.ဖဲလါလါအကထိၣ်တုာ်အသးတနံၤ
 ယိလါအမိမုာ်ရီၣ်ကွဲၤလါမၤန့ၣ်လါ.
 အဝဲတဲၤထီၣ်လါ-

လါတံကထိၣ်သးတနံၤန့ၣ်.လါအိးကထိဘၣ်(၂၈)သီ.ယမိမုာ်ရီၣ်ကွဲၤ.းအ
 ဝါ.းအမံၤပုာ်တဖၣ်လဲၤလါဘုခုကျိးလါကဘိးကွဲၤဘုခုန့ၣ်လါ.ပယါသုးတဖၣ်ဟဲပာ်ထီၣ်

၁၂၀၁၁)လခိုဒုတိယ(၇)သိန်း,ယန်ဟူ(KIA)အသုံးခံဖုကတီးလိသးတံလံး
 ကတီးတံအပူီးပုသးဖိတဖ်တံဘၣ်ပုလံရီခံကွဲးပံထီၣ်လံသးတံလီၢ်အချာပၣ်
 ယုီးပယီးသးခံကံးဖဲန့ၣ်အံသးနံဟူကျိဝီသီၣ်တထံၣ်ကဘၣ်ဖဲ(၄း၃၀)နံရံၣ်
 အဆကတီး.အံသးနံဟူကံးကျိသီၣ်အသိတထံၣ်းပုပိမုၣ်ကလုာ်ဟီၣ်သီၣ်.ဝံးနံ
 ဟူကံးကျိဝီသီၣ်လံအလီၢ်ခံကတံၢ်တထံၣ်န့ၣ်လီၤ.

ယီၤဗျီၤဆာ်မုၢ်လၢ်းဝဲလၢမုၢ်တနံၤအဖီမုၢ်ကဟဲက့ၤဆူဟံၣ်လီၤ.အဝဲအသးဘၣ်ဖှိၣ်မးလီၤ.
လီၤခဲတယံၣ်ဘၣ်.ခီဖျါလၢရီၤနီၤက့ၤတဟဲက့ၤပၢၤထီၣ်လၢဘၣ်အယီၤ.အဟံၣ်ဖီယီဖီတဟံၣ်ရဲၣ်
ကျဲၤန့ၢ်အီၤတၢ်သံမ့ၢ်းက့ၤမုၢ်တၢ်အိၣ်ဖီၣ်သရၣ်လၢကဟဲန့ၢ်တၢ်လၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ရိဇံကွေလီမာကွာ်အလီၤခံ,အဟံၣ်ဖိယိဖိတဖၣ်တအိၣ်ဒီးအိၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်အစံၣ်လၢဘၣ်. အဝဲသ့ၣ်တန့ၣ်ဘၣ်စၢ်ကိးတၢ်အိၣ်ထွဲမၤစၢၤနီတဝဲလၢဘၣ်.ယိမ္ဗိကွၢ်ထွဲက့ၤဝဲကျိၣ်တဖၣ်ဒီးမၤအိၣ်မၤအိကွၢ်လၢကျိးပူၤတဝဲဖိန့ၣ်လီၤ.အဝဲအိၣ်တၢ်လီၤန့ၣ်အိၣ်ဝဲလၢသဝီၣ်ဖျၢၣ်အဘၣ်စၢၤ. ဝဲစုၣ်လူၤရိဇံကွေလီမာပုၤလၢအဆဲးသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ဆိးဝဲလၢလီၤအိၣ်ကမ္ဘိၣ်ကဝီပူၤဝဲကျိးစၢၤဝဲသပုၤပျီၤသိးကအိၣ်မုအိၣ်ဝဲဘၣ်ဝဲအကိၢ်န့ၣ်လီၤ.

- တၢ်မၤတရီတပါပိာ်မုာ်လၢတၢ်သ့ဘၣ်ဘျုးအဆၢကတီၢ်ထံၣ်ဂ့ၢ်ကီၢ်သးတၢ်ဆိတၢ်မၤနၤတဖၣ်,လီၤဆိၣ်တၢ်မုာ်ခွါသွံၣ်ထံးတၢ်မၤတရီတပါပိာ်မုာ်တဖၣ်ပတုၣ်ကွၢ်ဆိၤတဘျီယီ
- ဆိတလဲကွၢ်(၂၀၀၈)ထံကီၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သိတၢ်ဘျုးသးသးတၢ်စိကမိၤကဆိၣ်လၢကမျၢၢ်တၢ်ပတၢ်ပြးတၢ်ဘၣ်သးအဖီလၢ
- မၤလီၤတၢ်လၢကီၢ်ပယီၤအၢၣ်လီၤတူၢ်လီၤဝဲဟီၣ်ခိၣ်ဖျၢၣ်လံာ်ယံးယၢ်တဖၣ်,ထၢန့ၣ်ယုာ်ဝဲလၢထံကီၢ်တၢ်ဘျုးအပူၤ,
 - ကဘၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအဘၣ်ထွဲလီာ်သး,မူၤတၢ်မၤလၢအကဘၣ်မၤဝဲသးကီၢ်သးကီၢ်သးပိာ်မုာ်လၢတၢ်မၤလီၤမၤကွၢ်တၢ်ဆိၣ်တၢ်မၤနၤထီၣ်ပိာ်မုာ်ခွါသးကမံးတံာ်(CEDAW)အလံာ်ယံးယၢ်အဖီလၢ,ဘိမ္မာ်စၢဖျိၣ်ကရၢတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢမၤတၢ်ဆၢတံာ်ကမံးတံာ်(UNSCR)တၢ်ဘျုးနီၣ်ဂံၢ်(၁၃၂၅)ၤ(၁၈၂၀)အဖီလၢ,တၢ်ပတုၣ်ကွၢ်မုာ်ခွါသွံၣ်ထံးတၢ်မၤတရီတပါပိာ်မုာ်တၢ်ဘိးဘၣ်ရၢလီၤအဖီလၢ,တၢ်ထီၣ်တၢ်မၤတရီတပါပိာ်မုာ်တၢ်ဘျုးအဖီလၢန့ၣ်လီၤ.
- မၤလီၤတၢ်လၢပိာ်မုာ်အတၢ်ပၣ်ယုာ်လၢတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်တၢ်ကတိၤသကိးထံၣ်ဂ့ၢ်ကီၢ်သးအကျိၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအခူၣ်ဝဲ,လၢတၢ်တၢ်ပိာ်ဝဲသကိးအပူၤထၢန့ၣ်ယုာ်စ့ၢ်ကိးတၢ်ပံးန့ၣ်မူၤလၢတၢ်မၤပးဂီၤပုၤဂ့ၢ်မိခွဲးယၢ်လၢအပူၤကွၢ်တဖၣ်.
- သ့ၣ်ထီၣ်ဆိလီၤတၢ်ယုသ့ၣ်ညါတၢ်မူတၢ်ရီၤတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်အကျိၤအကျဲဘၢအကဲဘျုးတဖၣ်
 - လီၤတၢ်လီၤဆဲးသးတၢ်မၤပးဂီၤပုၤဂ့ၢ်မိခွဲးယၢ်တဖၣ်တၢ်လူၤယုသ့ၣ်ညါအဂ့ၢ်အကျိၤကသ့,လီၤဆိၣ်တၢ်မုာ်ခွါသွံၣ်ထံးတၢ်မၤတရီတပါထီၣ်ပိာ်မုာ်တဖၣ်,သ့ၣ်ထီၣ်ဆိလီၤစ့ၢ်ကိးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢပိာ်မုာ်တူၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ်ကတီၢ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဆၢတံာ်လၢအတီၢ်အတြိတဖၣ်
- န့ၣ်ထီၣ်တၢ်ဆိၣ်သးလၢအပူၤပူၤဖျါးဖျါး,ကတိၤတၢ်ပိာ်သကိးတၢ်ပုၤလီၤဆိၣ်ကမံးပိာ်မုာ်,ပုၤဘၣ်ခိဘၣ်ခဲတၢ်တဖၣ်အတၢ်က့ၤကၢၤက့ၤလၢအတၢ်မ့ၢ်တၢ်မၤအၢၣ်ဘၣ်,ဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်လၢအနီၣ်ကစၢ်ၣ်ဝဲတၢ်ဆိၣ်,ရဲၣ်ကျဲၤန့ၣ်ဆိတၢ်က့ၤကၢၤအိၣ်ပုၤသးသ့ၣ်လၢကပီၤ.
- သ့ၣ်ထီၣ်ဆိလီၤတၢ်မၤဘျုးက့ၤတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်လၢပိာ်မုာ်လဲၤခီဖျိဘၣ်တၢ်ဂဲၤပျုၢ်ဂဲၤဆူးတဖၣ်အဂီၢ်,လၢတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအကပၤကပၤအမ့ၢ်တၢ်ဆိၣ်ဆူၣ်ဆိၣ်ချ့,တၢ်မၤဘျုးက့ၤနီၣ်သးတၢ်တူၢ်ဘၣ်အခီမဲၣ်လီၤ,တၢ်ဆိၣ်ဆူၣ်ဆိၣ်ချ့ဘၣ်ယးတၢ်ပံးဖိဟံးလၢ,တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအူပုၤသးပုၤတဖၣ်,တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢန့ၣ်ထီၣ်န့ၣ်ပိာ်မုာ်တဖၣ်တၢ်ဖဲးတၢ်မၤလၢအဘၣ်ဘျိးဘၣ်ၤတဖၣ်,သိၣ်လီၤဆိၣ်လၢတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်,တၢ်မၤလီၤ,တၢ်မၤနီၣ်ကစၢ်မ့ၢ်ကျိၤဝဲကွၢ်ဆိၣ်ဆဲးဖိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤပိာ်မုာ်လၢအလဲၤခီဖျိတၢ်ဂဲၤပျုၢ်ဂဲၤဆူးတဖၣ်အတၢ်မၤသကိးတၢ်ဆိၣ်ဘျုးခဲလီၤသးတက့ၢ်,ထၢန့ၣ်ယုာ်အဝဲသ့ၣ်လၢတၢ်တၢ်ပိာ်ဝဲသကိးတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အဂ့ၢ်,တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အဂ့ၢ်,ပုၤဂ့ၢ်မိခွဲးယၢ်အဂ့ၢ်,ကျိၤကျဲၤလၢကတီၢ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်တီတၢ်တြိ,တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအဘၣ်ထွဲလီာ်အသးတၢ်ဆိၣ်ဖိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပုလီမေတ်ယုသုဉ်ညါကရူတဖဉ်

ပိဉ်မုဉ်တၢ်ကရၢကရိပုဉ်ဘျးဝဲလၢကိၢ်ပယိး(WON)

အနီၣ်ခုဉ်ဖျါမ့ဉ်

ဝိသုၤဇၢတၢ

ကခူဉ်ပိဉ်မုဉ်တၢ်မၤသကိးတၢ်-ကိၢ်ကူဉ်တဲဉ်(KWAT)

မၤခိကူ

အနီၣ်ကူၤလၢ

အါခါမ်

ကညိပိဉ်မုဉ်တၢ်ဒုးသုထီဉ်ဘဉ်ထီဉ်ကရူ(KWEG)

နီၣ်စုနီၣ်သံယၤဝုနီ

နီၣ်ဖိဆွံဝါ

နီၣ်နီလါ

ဝိကိၢ်အုရှဉ်တၢ်တိတၢ်တြၢ်ဒုးတၢ်ယၢ်ကရၢ(AJAR)

